

PRINOS K NAGLASU U (NOVOJ) SLOVENŠTINI.

NAPISAO

M. VALAVEC.

(Preštampano iz CXI. knjige Rada jugoslavenske akademije znanosti
i umjetnosti.)

U ZAGREBU.

TISAK DIONIČKE TISKARE.

1892.

Naglas u participima.

a) u participu prezensa.

U kraňštini.

Završetak toga participa glasi -č- (= -aštъ), -jč-, a naglas ima gotovo svuda na tom završetku i to *otegnuti* dugi: cvetóč əvθōv, cvetóča, cvetóče, cvetóčih itd. kad je značenje neopredijeljeno; a kad je opredijeljeno, ima *otisnuti* naglas: cvetóči ó əvθōv, cvetóča cve-tóče itd. — Taj završetak imaju glagoli bez nastavka u infinitivu, i s nastavkom ni od nô, i oni s nastavkom a u infinitivu, kojim je u prezenu nastavak e je: bra bere, pisa piše.

A osnove na suglasno.

cvet: *cvetóčo*: rvn. 2 305 zemљa z vso *cvetóčo* spomladjo je le podnožje negovo.

gred: *gredóč*: rog. 2 423 po katerim *gredóč* prišli so v tajste ty martirniki. škriń. modr. 2 3 naše živleňe prejide kakđor memo *gredóč* oblák. rvn. 1 270 ti bo dal *gredóč* denarje. — *gredóča*: škriń. modr. 2 5 naš čas je kakđor memo *gredóča* sēnca. — *gredóčo*: škriń. sir. 1 3 kdó je vsem rečem naprej *gredóčo* modrost božjo pregledúval? — *gredóčega*: rvn. 2 285 je na figovo drvó zlezil viditi ga memo *gredóčiga*. — *gredóčimu*: rvn. 1 106 po nivah svojiga soseda *gredóčimu* ti je z rokó klasja vsmukniti prpušeno. — *gredóčim*: rvn. ber. 39 prodajmo ga memo *gredóčim* kupcām.

mog: mogče: ravn. 1 36 vérje, de je clo pepél négoviga sina oživéti *mogče* bogú.

nes: nesč: rvn. 1 113 Mózes gré iz gore *nesč* postavo na dveh tablah v roki.

pek: pekoci: rvn. 1 100 spet je huda sila zlasti v huđi *pekoci* pušavi.

rek: rekoc: rog. 2 267 pisal je Theopistae *rekoc:* ... škriń. pridg. 1 16 jest sim govóril *rekoc:* ... rvn. 1 34 strán gré *rekoc:* ne morem ne gledati vmirati otroka. preš. 39 svaril jo je *rekoc:* ako bóš pr ôkni stála ... hišo bódem ti ográdil.

seg: segóčega: rvn. 2 192 kolko v srce *segóčiga* ima v sebi ta prgodbja!

tek: tekoc: škriń. modr. 5 5 vse tó je preslú kakđr mému *tekoc* tekár. — *tekoca:* rog. 2 331 pride h nym ena *tekoca* kamela. rvn. ber. 163 sapa je *tekoca* stegliva stvar. — *tekoc:* škriń. pridg. 11 1 vrzi tvój kruh v mému *tekoco* vodó. — *tekoce:* rvn. 2 111 voda, ktiro mu jez dam, bo studenic vode v ném *tekoce* v večno živleńe. škriń. sir. 24 40 jest modróst sim *tekoce* vodę vùn točila. lev. žup. 97 vsako poslópje dobode števílo zaporedoma *tekoce*.

vr: vróč (kao adj. calidus): rvn. 1 101 hvaležni bodimo bogú kolkor krat se z vode mrzlim požirkam kak *vróč* dan ohladimò.

žr: žróč: rvn. 1 178 ogeň *žróč* je pred ním.

Uz -oč dolazi i -eč (= ęšť); to eč ima u sing. nom. i ac. masc. indef. kratki otisnuti naglas: derěč, u ostalim oblicima ima u neizvjestnom značenju otegnuti dugi, u izvjestnom otisnuti dugi naglas.

bod: boděč: rog. 2 267 trnast inu *boděč* je stol rimskiga papeža. *boděča:* preš. 166 ne straši već je trňovka *boděča*.

cvet: cvetēče: preš. 181 glédam spét v obličeji *cvetēče* (može biti i: *cvetēče*).

der: deréči: ravn. 2 159 znotraj so *deréči* volkovi. — *deréča:* rvn. 1 55 i ber. 40 zvér *deréča* je mojiga Jožefa raztrgala. — *deréče* preš 96 v Save *deréče* valov tam vrtinčinah smrt te zasáči.

U ugarskoj slovenštini.

Naglas je i tuj u svim oblicima na -oč, koje glasi: ouč, jer je dugo:

bod: bodouči: küz. mat 7 11 či za to vi, hudi *bodouči*, znate dobre dávati deci vašoj, od koga bole oča vaš. — *bodouča:* nagfl. 44 imenujte že eti vu šouli *bodouča* vsa dugovaňa. —

bodóučem: nagfl. 144 kama ga tak na tabli *bodoučem* rovati pisati mam?

id: *idóuči*: kúz. mat. 2 8 gda je pa nájdete, nazvějstite mi, da je i jas tá *idouči* molim. — *idóuča* (dual): kúz. mat. 8 28 pribejžala sta k nemu dva vragometna z grobouv vö *idouča*. — *idóučega*: kúz. mat. 3 16 vido je důhá božega doli *idoučega* na nega.

mog: *mogóuče*: kúz. mat. 24 24 dávali bodo znamejna velika i čuda, naj zapelajo, či bode *mogouče*, i te odebráne; 17 20 nikaj ne bode nam *nemogouče*.

rk (za rek): *rkóuči* kúz. mat. 1 20 angel gospodnov se je nemi skázao *rkouči*: Jožef, ne boj se. — *rkóučega*: kúz. mat. 2 17 teda se je spunilo, ka je povejdano od Jeremiáš proroka *rkoučega*: glas je v Rami slišan. — *rkóučem*: kúz. mat. 1 22 ka je povejdano od gospodina po proroki *rkóučem*: ovo, dejva bode noséča i porodi sina.

tek: *tekóuče*: nagfl. 70 dajmo tak že li same s ti dotéc dávani ob sebi *tekouče* náshaje. — *tekóučem*: kúz. jan. ozn. 12 15 vlijála je ta kača za tov ženouv z vüst svoji vodou liki eden potok, da bi jo tak po bistro *tekoučem* potoki zgrábila. — *tekóuči(h)*: nagfl. 22 zdržétek do eti mao *tekouči* zgovárjaň je zadosta na tou.

živ: *živóuči*: kúz. jan. ozn. 1 17—18 ja sam te prvi i te slejdi i te *živouči* i bio sam mrtav. — *živóučega*: kúz. jan. ozn. 4 12 molili so toga *živoučega* na veki yeke.

Rijetko dolazi -éč za -ouč.

rast: *rastéče* kúz. mrk. 4 8 drúgo (seimen) je spadnolo vu dobro zemlo i dalou je sáda gori zidouče i *rastéče*.

U kajkavštini.*)

Za -oč, što se svendil̄ dobrahno govori, obično je -uč. Naglas je u glagola bez nastavka u inf. gotovo samo na na -uč, u sing.

*) Maretić pravom u Radu CVIII str. 78 kudi one, koji u hrvatskoj knízi pišu: francuština, čakavština, kajkavština itd. za lijepo hrvatski: francuski jezik, čakavsko, kajkavsko narječe itd. jer u hrvatskom jeziku nijedna riječ na -ština ne označuje jezika ili narječja. Ja pišući ove rasprave: prinos k naglasu u (novom-)slovenskom jeziku upotrebljujem riječi slovenština, kajkavština jedno s toga što je kraće reći kajkavštine nego kajkavskoga narječja, a drugo i naj više s toga, što sam držao, da je onako dobro hrvatski kazano, jer sam držao a i sada držim, da u slovenskom jeziku u Kraňskoj nije a gotovo ne može biti čehizam, kad n. pr. biskup pokojni Ravnikar u predgovoru kníge izašle u Ljubljani god. 1815. s naslovom: zgodbe svetiga pisma, prvi del u predgovoru piše: „vi imate še bol nepokaženo *krajnšino*; vučeni radi *nemšino*, *latinšino* ali *lahovšino* vmes brodijo in tudi clo krajsko besedo tako

nom, mase, obično otisnuti ređe otegnuti dugi; u ostalim oblicima otegnuti: buduć ređe buduć, buduća, budućega itd.

bud: *buduć*: gašp. 1 725 *buduć* oni vragi mrski i odurni, klaňaj im se ti. — *buduća*: gašp. 1 347 kralj *buduća* znajúci dojde. — *budućega*: gašp. 1 412 z ovim činom *budućega* sebe čuvara obznani marianskoga. — *budućeh*: gašp. 1 351 *budućeh* Kristuša mučenikov je se doteknula.

cvet: *cvetići*: gašp. 1 343 jošće vu *cvetići* dobi proti morskom razbojnnikom tabor podigne. — *cvetuća*: gašp. 1 341 Priska bila je vu tělu *cvetuća*. — *cvetuće*: gašp. 1 20 po velikom čudu *cvetuće* šibe dal je nū zaručiti Jožefu.

gnet: *gnetući*: petr. 126 gda bi zašel bil Ježuš vu hižu poglavnikovu te bi videl bil vnožinu ludi *gnetući* se, reče: odstupete.

griz: *griziće* krist. nač. 41.

id: *iduć* petr. 35 kó (seme) je opalo međ trne, jesu oni, ki su čuli te pred pazkami i bogáctvom *iduć* zadávlaju se. — *idući* petr. 3 anda búdu videli sina človečjega *idući* vu oblake. — *iduću*: gašp. 1 415 opazi d. Mariju oposred med dvemi angelmi vu cirkvu *iduću*. — *idućega* petr. 37 gda bi čul bil množinu luctva mimo *idućega*, opita, kaj bi to bilo, --- *idućemu* gašp. 1 433 sam je povedal, kaj se je nemu vu Damask *idućemu* pripetilo. — *idućem*: petr. 27 Jezus za sobom *idućem* reče:...

jed: *jeduć*: gašp. 1 583 ovdi obodva skupa trave i koréne *jeduć* žitek sprovodili jesu. — *jedući*: petr. 150 v one pák hiže stójte *jedući* te pijúći. — *jedućega* gašp. 1 643 ovak nega ogovárjati priliku zadobe kak ti meso po petkeh *jedućega*. — *jedućoj* gašp. 1 780

po ptuje stavijo, de praviga Krajnca všesa bolé“. Za tim dolazi tako u Prešerna (izd. 1849.) str. 100 „lej, v knigah nih je tól'kań lúlke ptuje med lépo, čisto sláv'sno zasejáne, de je nobén purist več ne izrúje; al' búkev náše krájnšne spakedráne pešičico denímo naogníše, prerđen fénis čist de 'z ógna vstáne“ i str. 112 Krempejnu: „nisi je v glávo dobil, si dobil le slovénšino v krémpje“. Iz Ravnikara i Prešerna biće u Miklošića II 134: némčina lingua germanica, slovénščina lingua slovenica. — Gotovo ne vjerujem, da je Ravnikar to dobio iz českoga jezika, a nikako ne, da je tako na česku učinio g. 1651. biskup zagrebački Petretić, ili onaj, koji mu je predgovor ponašio, gdje se čita: „ja sem včinil po mudreh redovneh judéh i pastireh cirkveneh naj prve réci sveteh evangeliomov (kii su vu slovenskom orsage okolu godišča obični i navadni) iz dijačkoga te vugerskoga textuša na naše pravo slovensko zagrebečko slovo pravdeno prenesti od réci do réci, gde je bilo moguće te je slovenščina prepustila“. — Zar se nije na dva razdaleka mjesta među Česima i Slovincima, pa na pokon za što ne i među Hrvatima razviti moglo jedno te isto za istu neku osjećanu reci potrebu?

Kristus večkrat vezda *jedičoj* sada počivajúčoj na posteli poleg sedéči je se videl.

krad: *kradúči* matij 2c 108 iz hmaňoče *kradúči* prekršuju zapoved božju.

mog: *mogúča*: petr. 147 ne bude *nemogúča* pri boge reč nijedna. gašp. 1 552 seňa ova kaj bi znamenuvala mati ne *mogúča* rastolnačiti dosta vu srcu zmuti se.

rast: *rastúča*: gašp. 1 497 milosrdnost z ním *rastúča* je se videla. — *rastúču*: gašp. 1 848 videči *rastúču* d. Marije vutrobu počne se Jožef vu srdu búrkati. — *rastúčemu*: gašp. 1 692 Kazimíru vsaki dan vu krščanskeh dobrót zvršenosti *rastúčemu* vrag je hotel mreže preprečiti.

rek: *rekúč*: gašp. 1 822 čuvaj se, da ne pomisliš vu srdu svojemu *rekúč*: kralevskoga jesem kolena.

tek: *tekúču*: petr. 94 dajte meru dobru i nagнетenu i nátresenu i vun *tekúču*.

vlék: *vlekúč*: gašp. 1 654 za haľu natéžuč i iz hiže *vlekúč* k grobu zapeleti sin je se trsil. — *vlekúčega*: gašp. 1 654 Margarita nasleduje psa za haľu *vlekúčega*.

vr (ver): *vrúča*: mul. ap. 225 kakti krv i voda *vrúča* iz boka Kristuševoga je tekla.

žr (žer): *žerúč*: zagr. 5b 126 onda se klatare po oštarijah po krčmah, po kletah *žerúč* i pijančujuč.

živ: *živúč*: gašp. 1 129 ovak sveto *živúč* svéto žitek svoj je dokončala. — *živúči*: petr. 18 ovo vnogo dñih *živúči* prešla běše. — *živúča*: gašp. 1 382 mogučnosti ňegovi vsa *živúča* podložna jesu.

veni: *venóč*: lev. gramm. 60.

vrno: *vrnóuče*: küz. mat. 7 6 ne dájte to svéto psom niti ne mečte džündže vaše pred sviné, naj ga gda ne zakláčijo z nogami svojimi i *vrnóuče* vas rastrgajo.

ginu: *ginúču*: gašp. 1 341 ovak duša svete device vu nigdar ne *ginúču* nebeskoga zaručníka odide domovinu.

sesnu: *sesnúčega*: gasp. 1 691 jošče *sesnúčega* neizgovorno srdca veselje na obrazu ňegovem očivesto spoznávali jesu na čújena imena Ježuša i Marije.

bra: *bere*: *beróč*: ravn. 2 270 tudi to le *beróč* slišite ta klic. — *berúči*: petr. 30 hočeš li, da idemo te ga vun zberemo? Ne, da možbiti *berúči* kúkoľa ne spúčete ž ním i pšenice.

zva: *zove*: *zovúči*: gašp. 1 576 dojdu posli od krvoloka poslani *zovúči* vsc tri na prvo.

Tako još neke osnove s nastavkom ē (a):

diša : *dišúča* : gašp. 1 623 kak da bi one bile jedna lepa *dišúča* kitica cvetúčeh róžic. — *dišúče* : gašp. 1 628 nésu li bili ovi dva svécti božji kakti rožice *dišúče* ?

goré : *gorúči* : gašp. 1 646 lampaš *gorúči* vzeme. — *gorúča* : gašp. 1 694 duša neugovora be čisto *gorúča* od lubavi; kov. kemp. 99 lubav prestrášena se ne zbúrka, neg kakti žívi plamen i *gorúča* posvět gori se zrine. 260 o pravdena *gorúča* vera níhova budúča priistinsko znaménie názočnosti tvoje! — *gorúče* : petr. 68 né li *gorúče* bilo srdce naše vu nas, gda je govoril? — *gorúču* : gašp. 1 545 zapovedal je *gorúču* grmadu napraviti. — *gorúče* : gašp. 1 499 iz *gorúče* lubavi.

kipé : *kipúče* : gašp. 1 579 vu ole *kipúče* postavlena po milosti božji je zaúvana. — *kipúču* : vran. 2 76 ako se gola ruka vu *kipúču* vodu postavi. — *kipúčim* : gašp. 1 492 Martinu s *kipúčim* salom da oblejati. — Amo idu i

védé : *vedóuč* : nagfl. 40 goloubek ji ne *vedouč* na pleče séde.

vidé : *vidóuči* : küz. mat. 6 6 moli očo tvojega vu skrivnom, i oča tvoj *vidóuči* vu skrivnom povrné ti vu očivesnom, mat 19 30 *vidóuči* pa to lüdstvo smilivao se je nad nim.

Rijetko koja osnova s drugim nastavkom n. p. giba : *gibúči* svetki petr. kalend. — voňa : *voňúči* mul. škol. 46.

Rijedak je ovdje naglas na štokavsku na kojem slogu pred uč: búduči petr. 63. — jéduč mat. 2 303 — pásuč mat. 2 422 — rástuč mat. 2 430.

Zavrsetak -jóč imaju

a) osnove na *vokal*, i to

z) od jednoga sloga u glagola bez nastavka u inf. zna : znajóč, pi : pijóč, gré : grejóč, ču : čujóč, pê : pojóč, itd.

β) od više nego jednoga sloga. To su glagoli z) s nastavkom a u inf. i u prezenu. n. pr.

bliža : *bližajóč* ravn. 1 50 Jakob prklone se *bližajóč* se Ezavu sej sedem krat do tal.

děla : *delajóče* ravn. 1 123 bog štrafuje greh *delajóče* ludi.

léta : *letajóče* : ravn ber. 170 sneg se zgodí, če mraz vodne sopárice po sapi *letajóče* v tenke kôsme stisne.

sesa : *sesajóčega* : škriň. vis. pes. 8 1 kdó bó meni dál, de bi tebe imela za mojiga brata *sesajóčiga* prsi moje matere?

skaka : *skakajóčo* rog. 2 17 zaglédal je bil pred ně mladimi jelencí *skakajóčo* srno.

sluša: *slušajóč*: ravn. 2 285 jedí in pijače, božjo besedo *poslušajóč*, se spozabijo.

šviga: *švigajóče* ravn. 1 165 ne bojš se *švigajóče* pšice po dnevi.
— *švigajóčim*: ravn. 1 73 angel z *švigajóčim* ognénim mečam je varoval v raj.

upa: *upajóče*: preš. 141 misli, de Slovénec míle ne líbi mátere vá ní *upajóče*, z bridkostjo so srce mi napolníle. 156 kamòr val žene čolnič, *obupajóče* letéti ga pusté roké čolnárja.

umira: *umirajóčimu*: ravn. 1 122 enako *vmirajóčimu* očetu jím govorí.

premišla: *premišlajóč* škriň. pridg. 4 7 *premišlajóč* sim tudi eno drugo nečimrnost pod soncam našál. itd. itd.

Tako i osnove od dva sloga u infinitivu na *ja* s vokalom pred ním: daja: dajóč, maja: majóč, sêja: sejóč, sija: sijóč, vêja: vejóč, smêja: smejóč. — pak na *va* s vokalom pred ním: pluva: plujóč, kova: kujóč, snova: snujóč.

γ) Glagoli s nastavkom *ova* (eva) u infinitivu n. pr.

kupova: *kupujóč* lev. žup. 47 tudi je treba čuti, da ljudje živež *kupujóč* ne bodo prevarjêni.

plačeva: *plačujóč*: lev. žup. 17 župan je dolžen ovaditi vsacega, kdor obrtuje ne *plačujóč* dobitkovíne.

δ) osnove na *konsonant*, koji se s j slijeva u jedan glas.

Take su α) mel inf. mlé: meļóč, stel inf. stla: steļóč, kol inf. kla: koļóč, pol inf. pla: poļóč, mer inf. mrē: mrjóč, ser inf. sra: serjóč, žen inf. že: žeńóč ili žnóč.

ββ) osnove s nastavkom a u infinitivu a s nastavkom i u prezenu, n. pr. pisa piše: pišóč itd.

jema jemle: *jemlóčega* ravn. 2 213 v alabastera posodi iz draziga beliga oči *jemlóčiga* kamena je draziga mazila prnesla, itd.

U ugarskoj slovenštini je -jouč svuda dugo i obično i naglašeno: *znajóuči* pijóuči itd. n. pr.

zna: *znajóuči*: kuz. mat. 12 25 *znajouči* pa Jezuš misli nihove rčé ním: . .

čefketa: *čefketajóuči*: kuz. jan. 3 10 či pridem opomeném ga z dejl, štera činí s húdimi rečmí *čefketajouči* prouti nam.

z-gaňa: *zgaňajóuči*: kuz. djaň. ap. 19 19 záčali so pa niki okouli hodeči z Židovov vrágé *zgaňajouči* imenüvati nad onimi, ki so hüde duhe meli, gospon Ježušovo imé.

giba: *gibajóučo*: kuz. mat. 11 7 ka ste vö šli glédat vu püščavo? je li trst od vötra *gibajoučo*?

kiva: *kivajouči*: küz. mat. 27 39 prekliňali so ga *kivajouči* svojimi glavami.

spravla: *spravljajoučoj*: küz. mat. 13 47 pá je pripodobno králevstvo nebesko k vrši vrženoj vu mourje i ze vsakoga ploda ribe v kúp *spravljajoučoj*.

trüpa: *trüpajoučem*: küz. mat. 7 8 tomi *trüpajoučem* se odpré.

vadlüva: *vadlüvajouči* küz. mat. 3 6 okršávali so se v Jordáni *vadlüvajouči* grejhe svoje itd.

U knízi dolazi često znak ' na onom slegu, koji ima taj znak i u infinitivu. Tim će biti kazano, da je tam naglas a slogan -oučda je samo dug.

nadájati: *nadájajoučem* küz. mat. 24 19 jaj pa tim nosěčam i *nadájajoučam* vu oni dnévi.

zdržavati: *zdržávajouči*: küz. mark. 7 3 Židovje či do laktá ne operéjo rouk, ne jejjo *zdržávajouči* tadánke ti stariši.

glédati: *glédajouče* küz. mat. 27 55 bilé so pa tam žene vnouge ouzdaleč *glédajouče*.

prihájati: *prihájajouče* küz. mat. 3 7 gda bi pa visto vnouge z Farizeušov i Saduceušov *prihájajouče* k svojemi krsti, rkao je ním: . .

krščavati: *krščávajouči*: küz. mat. 28 19 idouči zá to včite vše národe *krščávajouči* je.

pobérati: *pobérajouči* küz. mat. 13 29 naj kak *pobérajouči* koukol ne strgate vō navkúp ž ním i pšenico.

naklékatı: *naklékajouči* küz. mat. 27 29 *naklékajouči* se pred ním špoutali so ga. itd.

U ka jka v štini ima oblik -juč različit naglas ili

a) ima -juč naglas i to otegnuti ili otisnuti n. pr. u Đurđevcu: bijóč vdajóč pijoč češlajóč nagańajóč kopajóč skrivajóč krpajóč loptajóč ritajóč špotajóč; jašoč mečoč plačoč plesoč režoč skačoč itd.

Evo dva tri li primjera iz kníge:

pi: *pijúč*: zagr. 1 511.

směja: *smejúč* gašp. 1 264 onda *smejíč* Pavel opre vrata, 1 497 almuštvo *smejúč* podával je vbogem.

počiva: *počivajúč* gašp. 1 583 na gužvah tvrdeh po noči *počivajúč* pokoru svoju je dovršil.

nagraža: *nagražajúč* gašp. 1 805 kamo, s korbačem svojem deci *nagražajúč*, večkrat dal se je donesti.

kara: *karajúč* gašp. 1 322 noč jáučuč je sprevodil *karajúč* ostro lénost duhovnu krščenikov.

podnaša: *podnašajúč* gašp. 1 258 vsa dobrovolno *podnašajúč* odhitil je zemelska.

nauča: *navučajúč*: mat. 2 425 neverniki skrb imaju svojeh sinov *navučajúč* ne vsa ona, koja dotícu se vere.

štima: *štimajúč* gašp. 1 519 dečica kaj číju stareše i ona tak govore, *štimajúč* da je to slobodno.

dižem: *dižúč*: mat. 1 541 vu takveh prilikah *podížúč* oko vu nebo pošpotavam se iz nevarnoga vkanitela.

drhta: *drhčúč*: mulap. 181 *drhčúč* múčal je kakti Januš.

kaza: *kažúč*: gašp. 1 500 koja spovednik razmeče očivesto sužne na našu škrb spadajúč *kažúči*.

jema: *jemlúč* gašp. 1 622 on čemer nenavidnosti iz vust bľuje s čemernem ogovarjaňem dober glas *jemlúč*.

meta: *mečúč* gašp. 1 635 obстоji s. Juliana oči *mečúč* ostreše zvrlu pekleneskoga vkanitela itd.

pisa: *pišúč*: gašp. 1 717 od angelov *pisúč* navuk angelski vsem je nazvéstil.

plaka: *plačúč*: mat. 2 217 čul je jednoga i drugoga *plačúč*.

škripa: *škriplúč*: gašp. 1 828 ona skoči k njoj i Zubmi *skriplúč* zmekne iz ruk zdelu.

b) ili ima naglas onaj slog pred -juč, na kom je naglas u infinitivu:

erdegátati: *erdegátajuč*: mulap. 101 nega nesu *erdegátajuč* se suprot Turkom odpaváļali.

märaťi: *märajuč*: gašp. 1 726 ona malo *märajuč* vú t ván za sina, za súze i prošne otca i tovaruša, batrivo odvrne: odhajajte od mene vse krivice.

läjati: *läjuč* gašp. 1 654 pesek domom se povrne milo zavíjajuč i žalostno *läjuč*.

pítati: *pítajuč*: gašp. 1 710 stráža dodrči *pítajuč* kaj bi se pripešilo bilo.

ládati: *ládajuč* gašp. 1 657 ona vsigdar neprijatela *ládajuč* vté-kala se je vu pomoč návadnu.

rávnati: *ràvnajuč* gašp. 1 666 duh sveti ňu, osebujuно *rávnajuč*, je nadehnul.

strádati: *strádajuč*: kov. kemp. 231 da mozebiti duše *strádajuč* od svétoga nakáneňa ne odpustím.

vupíratí: *vupírajuč* gašp. 1 697 oči i pamet vu ňega *vupírajuč* pomnívo premisli zveličitela.

zapíraju: *zapírajuč* gašp. 1 708 ňega nasleduvali jesu *zapírajuč* se v kloštre.

- pošiljati: *pošiljajuć* gašp. 1 470 budemo videli, gđo zmed nas dveh predi opěsa: ja prodavajuć i s cenum bogce odévajuć, ali ti kupyuć i meni nazad poplona *pošiljajuć*.

raztrésati: *rastrésajuć*: mat. 1 500 od kuda z okom proročanskem *rastrésajuć* David vsa vremena na hvalu bogu zapopéval je: fidelia mandata eius.

pozivati: *pozívajuć*: gašp. 1 498 *pozívajuć* koteroga vbgogoga človeka.

zazávati: *zazávajuć*: mulap. 102.

zazvédati: *zezvédajuć*: gašp. 1 214 ovak vsa *zezvédajuć* poslal je nje pitat.

pretépati: *pretépajuć*: gašp. 1 633 zveže vraga šakami nega *pretépajuć*.

dávati: *dávajuć*: gašp. 1 582 je počinul milo vu srđcu zdihávajuć, čalnost svéta odurjávajuć i kakti znameće *dávajuć* budućega nakaneña.

oblévati: *oblévajuć*: gašp. 1 800 zvršeno za grehe požaluvanje, s suzami *oblévajuć* lica, vučini, 1 801 molitvu s suzami *zalévajuć* prositi začne.

pévati: *pévajuć*: gašp. 1 488 na glas *popévajuć* boga diče.

vžívati: *vžívajuć*: kov. kemp. 213. vši i na ljubav moju šetúju, kôteri *vžívajuć* počivaju.

dopeľívati: *dopeľívajuć*: gašp. 1 638 odide povsud dušice neprestance na pravu veru *dopeľívajuć*.

ogrizávati: *ogrizávajuć*: gašp. 1 522 kôteri čemer nenavidnosti iz ust bluje s čemernem ogovarjaňem *ogrizávajuć*.

osmehávati: *osmehávajuć*: gašp. 1 439 na krič ov vragi *osmehávajuć* odgovore nemu: . .

razširjávati: *razširjávajuć*: gašp. 1 442 veru Kristuševu *razširjávajuć* venec mučenikov zadobili jesu.

navúčati: *navúčajuć*: gašp. 1. 486 prodiķe sam je imal priproste navúčajuć.

pregânhati: *pregâñajuć*: gašp. 1 427 kulika je hmañica bila Savlova *pregâñajuć* krščenike!

nagrâžati: *nagrâžajuć*: gašp. 1 417 iskaže se nemu Marija z ostremi rečmi *nagrâžajuć* se.

prehâđati: *prehâđajuć*: petr. 182 *prehâđajuć* bude ním služil.

darúvati: *dariújuć*: gašp. 1 764 borile se med sobum jesu dobrota božanska i s. Katarina: ova na hvalu i diku božju vsa dela

svoja aldújuč, a dobrota božanska Katarinu s novemi *darijuč* milošcami.

prekršuvati: *prekršijuč*: mat. 1 525 jeli ne znate, da *prekršijuč* zapovedi božanske pšanite boga?

mentuvati: *mentijuč*: gašp. 1 814 smrt negova vse krščanstvo je oplakalo tulikoga *mentijuč* se navučitela.

valuvati: *valujuč*: gašp. 1 528 ah ne mora drugde stati Ježuš Kristuš nego vu srdu i vu vustah verujuč i *valujuč* nega pravoga boga.

razveseluvati: *razveselijuč*: gašp. 1 593 ondi posel zveličenja svojega opravljajuč, vuznike *razveselijuč* je sprevajal.

vojuvati: *vojijuč*: gašp. 1 791 za telovnoga cesara nebeska obladaňa *vojijuč* zadobili jesmo. itd.

drápati: *drápljuč*: gašp. 1 709 redovničku opravu na falate *drápljuč* slekú iz ž nega.

húkati: *húčuč*: mulap. 255 redovnik v naša vusta *húčuč* nečastnoga duha iz nas je iztiral.

jáukati: *jáucuč*: gašp. 1 322 cel dan i noč prez jela pláčuč i *jáucuč* je sprevodil.

-jémati: -jémļuč -ímļuč: gašp. 1 657 vu spodobnem veselu je kakti plavala telo Kristuševo *prijémļuč*. 1 657 kotere *objímļuč* sebe gin-gavu je tužila.

pomágati: *pomážuč*: mul. škol. 58 zbudi ovo ufaňe moje, da se, to ufajuč i k tomu iz moje strane verno *pomážuč*, morem na vse veke zveličiti.

premětati: *preměčuč*: gašp. 1 402 knige večkrat pobožno *preměčuč* od boga oprosi milošeu.

potězati: *potěžuč*: gašp. 1 263 ovak po lehko stare noge *potěžuč* odhađa itd.

c) ili na predzadnem slogu i to najčešće otegnuti bud dugi bud kratki n. pr. opet u Đurđevcu: séjoč síjoč stájoč ostájoč kuvájoč poznavájoč povedájoč začínájoč zahtevájoč padájoč pravdájoč povídájoč trebájoč zvrndájoč zidájoč i zídoč. itd. U knizi takav naglas rijetko dolazi: *postajájuč*: mat. 1 284 nit hipa jednoga vu putuvaňu stoječ i *postajájuč* bi ostavil; — *letájuč*: mat. 2 391 lástovice *letájuč* sada na krove sada na hiže ogeň povsud podigle su.

U ostalim oblicima je najobičnije naglas na juč i to otegnuti dugi: júči júča júče júčega itd. Primjera ima u knizi sijaset n. pr. čujúča: matij. 1a 36 kak se je nejno čudeňe povekšalo, čujúča iz vust starca Simeona, da oni vu detetu Ježušu mešijaša jesu spoznali!

pijúci: petr. 150 vu one pak hiže stojte jedúci te *pijúci*. kotera jesu pri nih. — *pijúcem*: gašp. 1 671 aldovniki bolvanski stanovit nápitek čemerni, *pijúcem* viđenie jemlúci, nemu podadú.

dajúci: petr. 99 vzemši sedem krúhov hvalu *dajúci* prelomi je.

bliskajúcoj: matij. 1a 24 on dojde vu *bliskajúcoj* světlosti.

čekajúcega: gašp. 1 355 na ovak pitajučega i konca zbiraňa *čekajúcega* glávu golubica je sela.

delajúcega: gašp. 1 173 sam podnaša mesto nas težinu i vručinu dneva i brémena, da bi mi *delajúcega* něga plaču zadobili.

gledajúčeh: gašp. 1 451 duh sveti vu peldi bele kakti sneg golubice iz neba spusti se i na glavu novomešnika sede na čudo vseh okolu stojéčeh i pripečeňe takovo *gledajúčeh*.

hitajúče: gašp. 1 268 zapazi dva oroslana grive po vratu *hitajúče*.

lajajúčega: gašp. 1 636 vu vsakom skušávaňu duha peklénskoga proti nam *lajajúčega* ščit svete molitve primemo.

marajúci: gašp. 1 385 ov za boga mojega ne *marajúci* k meni prevzetno je pristupil.

mrmrajúčemu: gašp. 1 729 *mrmrajúčemu* želúcu poišče brašno.

plavajúče: gašp. 1 340 hahari vsu svoju jakost proti mlahavi divojčici su iskažúvali ráneč gingavo télo vu krvi *plavajúče*.

ravnajúci: gašp. 1 421 postane biškupom z velikum marlivostjum *ravnajúci* cirkvu efezijanskú.

štimajúča: gašp. 1 468 *štimajúča*, da je to božja veļa, nesem poslala nego pet.

obečajúci: gašp. 1 453 oprosi, da bi dostojal betežnici isprositi zdravje *obečajúci* obráčeňe svoje.

obetajúčega: gašp. 1 462 da plaču obečanu primemo od Kristuša

obetajúčega: koji navúčaju vnoge na pravieu, budu se svetili kakti zvezde.

davajúča: gašp. 1 339 med ostalemi slugi božjemi zapopadena je i sveta Priska bogu službu *davajúča*, 1 395 črepovje na vugodne rožice lepu duhu *podavajúče* obrne se.

devajúci: gašp. 1 677 podignu se iz vseh stran vetri, barku sim i tam *premetajúci* i vu očivestu pogibel vutáplaňa vse nutri *prebivajúče devajúci*.

oblevajúci: gašp. 1 713 Ivan iz vsega žitka z gústemi i žúhkemi suzami lice *oblevajúci* spové se.

popevajúčeh: gašp. 1 395 vnožina angelov iz neba dojde sladke popevke nebeske *popevajúčeh*.

prebivajúčega: gašp. 1 552 med grešniki *prebivajúčega* s. Andraša poslal je k nemu.

počivajúčemu: gašp. 1 497 vu pristrošku odprtom *počivajúčemu* roj pčelic doletí.

sivajúčega: gašp. 1 742 nigdo zbog *sivajúčega* tja na vrata ogňa nuter koračti ne poufa se.

nadjavujúči: gašp. 1 641 ono kupiňe, nikaj zla od onud ne *nadjavujúči* se, vužge.

odhitavajúču: gašp. 1 522 došel je, da gizdost našu *odhitavajúču* širomaštvo bi potišil.

obsekavajúči: gašp. 1 742 trame *obsekavajúči* vu ogeň opáde.

spadajúče: gašp. 1 500 koja spovednik razmeče očivesto sužňie za veru na našu skrb *spadajúče kažúči*.

prebadajúči: gašp. 1 527 žalost vu srdece prime kakti jeden ostri meč istu dušu marijanskú nemilostivo *prebadajúči*.

premagajúče: gašp. 1 461 prodeke s. Ivana srdea človečanske *premagajúče* bile jesu.

premetajúči: gašp. 1 280 jezik svoj van je stegnul z nogami i rukami *premetajúči*.

pobirajúče: gašp. 1 545 gospe Blaža nasledujúče i krv od nega iz ran tekúču *pobirajúče* obraz mazale jesu.

umirajúčega: gašp. 1 169 odvetek vse pohištvo je iziskal prez posledne odluke *vumirajúčega*.

izvirajúče: gašp. 1 582 bole na *zvirajúče* zdenčece nego na lov oči nega vlekle jesu.

dosigajúču: gašp. 1 586 vu snu zapazi lojtru od zemle do neba *dosigajúču*.

podlagajúči: gašp. 1 345 korunu kralevsku pred noge raspétnoga na križu Ježuša postavi sebe i kralevstvo svoje nemu *podlagajúči*.

izhajajúčega: gašp. 1 814 ovak nega van *izhajajúčega* kakti iz raja angela gledali jesu.

odnašajúčega: gašp. 1 522 prikazala je pravoga agneca *odnašajúčega* grehe sveta.

napajajúči: gašp. 1 666 dvanadesti zdenci *napajajúči* vu puščini Izraelce.

spuščajúčega: gašp. 1 421 krščeniki jošče živoga, dušu vendar *spuščajúčega* zastignu.

preporučajúči: gašp. 1 233 med ovakovemi rečmi *preporučajúči* sebe bogu dušu svoju spusti.

darujúci: gašp. 1 16 stvoril je človeka *darujúci* úemu dušu nemrtelnú.

kamenujúčem: gašp. 1 427 *kamenujúčem* s. Štefana Židovom je privolil, i da *kamenujúče* ne bi kaj pačilo, on vseh oneh haharov opravu je čeval.

kraľujúča: gašp. 1 426 stanovito je, da *kraľujúča* i *vojujúča* cirkva jesu pravdene sestrice.

morgujúču: gašp. 1 413 nigdar ni bilo čuti iz vust negoveh réč žálnu *morgujúču* niti srđitu.

putujúče: gašp. 1 322 z rukami svojemi golijat ov po zraku vu nebo *putujúče* je lovil.

skoznujúča: gašp. 1 722 onu noč na posteli *skoznujúča* zapazi poleg posteže stoječega s. Tomaža.

stanujúča: gašp. 1 398 Amata, gospa ze vsema slepa, zvan varša *stanujúča*, bistru i dobru vid je zadobila.

šetujúči: gašp. 1 727 mučenici na smrt *šetujúči* popevati začnu.

tugujúči: gašp. 1 490 sedel jesem *tugujúči*. — Kaj rečemo od Martine device, kotera *tugujúča* zvrhu bludnosti paganinske male je potrla?

vojujúče: gašp. 1 487 duša negova kakti svetla zvezda *vojujúče* cirkve svetiti začne se.

žalujúči: gašp. 1 493 onda sudec sebe obladanoga *žalujúči* dugo gladujúčemu oroslanu za hranu svetu devicu podati zapové. itd.

iščúči: gašp. 1 473 *iščúči* priliku zapazi peka friški kruh Petru nosečega.

jašúči: gašp. 1 699 vu nevoli ovi postavljenem iskaže se vu beli sviti na belom *jašúči* koňu s. Kazimir.

jemlúči: petr. 169 znal si, da sem ja človek okoren *jemlúči*, šta nisam položil, gašp. 1 671 aldovniki bolvanski stanovit napitek čemerni *pijúčem* viđenie *jemlúči* nemu podadú.

kažúče: gašp. 1 412 malarov malaňe, *kažúče* suhu šibu vu rukah Jožefa razcvetenu sveti Antonin izmišleno valuje.

orjúči: petr. 211 priestné popévké jesu onde postavlene vu to ime, da se popévaju pútujúči rekši na poľe, koséči, *orjúči*, žénuči.

pišúčega: gašp. 1 456 komorník Ivanov čez vráta zapazi *pišúčega* biškupa.

plačúči: gašp. 1 368 svrhu prešestnoga žitka svojega *plačúči* prosili jesu da . .

natežúči: gašp. 1 802 kožu svoje ruke *natežúči* reče: verujem itd.

Ipak dolazi u obliku juči kadšto naglas na kojem slogu pred juči. Tako u petr. žěnuči: žěnuči 169 211; grějuči: gréjuči 53; smějuči: smějuči 27; kàjuči: kájuči 222; dělajuči: délajuči 46; čákajuči: čákajuči 143; pítajuči: pítajuči 23; premišlávavajuči 11; pláštuči: pláštuči 17; pléšuči: pléšuči 211. — Rijetko tako u drugom obliku n. pr. petr. 180 čákajučem: čákajučem.

Dolazi naglas i na *prijedlogu*: následujuči gašp. 1 647.

Opako dolaze kašto dva sloga akutom označena: naděljajúč gašp. 1 486, ostavljajúč gašp. 1 487.

2. Drugi je završetak participa prezensa -eč (= ešť). Ovo dolazi u glagola s nastavkom ē u infinitivu a u prez. i, i s nastavkom i u inf. i prezenu.

U kraňštini.

Oblik eč ima otisnuti kratki naglas: ēč (upravo ēč), rijetko otegnuti dugi: ēē.

bežati: *bežěč*: lev. pes. 1 4 igraje šepetal úih val *bežěč*.

boleti: *bolěč*: lev. pes. 1 56 to mi sumné plámen je *bolěč*.

goreti: *goreč*: lev. pes. 1 99 v *goreč* plamén se vržem rad.

hrepeneti: *hrepeněč*: preš. 162 popotnik . . . po mésci *hrepeněč* se vléže v travo.

molčati: *molčěč*: rog. 2 651 dala je nè eno močno žlafernico *moučěč*.

sedeti: *seděč*: rog. 2 265 na tem *seděč*, *ležěč* inu *spěč* delajo se rajze na dalne kraje. lev. žup. 133 katero nepremičnino sam obdeluje na nej stanovito *seděč*.

sloneti: *sloněč*: rog. 2 578 Joañes pr te zadne večeřj recumbens in sinu *sloněč* na Jezusavih prsa iz teh uzel je bil vso negovo modrust.

vrteti: *vrtěč*: lev. žup. 65 siromaki orglice *vrtěč* gódejo po cestah in ulicah.

govoriti: *govoreč*: lev. žup. 168 blagina je to, kar zdaj pogréšno imenujejo blágor ali blager -gra, *govorěč*: na ,blagor' svoje domovine itd.

kaliti: *kalěč*: lev. pes. 1 56 to je up iz bridkih solz *kalěč*.

plameneti: *plameněč*: lev. pes. 1 167 sodbo piše prst nam *plameněč*.

svariti: *svareč*: lev. žup. 67 pijanstvo naj župan odvira živo *svareč*.

tolažiti: *tolažěč*: lev. pes. 1 5 objame prsi pôkoj *tolažěč*.

učiti: *učēč*: ravn. 1 184 ktira pesem je do današniga dnē ſe nego-viga veliciga kſaňa ſe zmirej *vučēč* opomiňek.

U ugarskoj slovenštini oblik eč rijetko dolazi u knizi. Zabilježen imam samo ovaj primjer: *bežēč*: nagfl. 141 Stevan je to gori-dano le *bežēč* prečesto.

U kajkavštini

dolazi naglas i na eč i na slogu pred eč i to u prvom slučaju otisnuti eč (i eč).

a) -eč (eč) dolazi u glagola svake vrsti, i to obično u glagola s nast. e u inf. i onijeh s nastavkom i, kojim je to i u prezenu naglašeno.

bežati: *bežēč*: gašp. 1 581 poleg kojeh dosta krat je počinul pajdaše *bežēč*; mat. 1 487 privéžete vas k brodišeu poštenoga zadržavača *bežēč* prilike pogibelne.

držati: *držēč*: mul. škol. 487 rado boga moli vu cirkve *klečēč*, ruke skupa *držēč*, a ne v klecalu na pol *ležēč*.

gledeći: *gledēč*: petr. 285 toga *gledēč* govori s. Peter: ... gašp. 1 504 zvrhu kojeh angeli nebeski veselili se jesu *gledēč* onu neobladanu mukotrpnost.

hlepeti: *hlepēč*: kov. kemp. 204 *hlepēč* na jestvinu.

hoteti: *hotēč*: petr. 290b znaće dajú ubogem ljudém, da oni nesu na sreču i namercé vu ov svoj stališ došli, nego da je ne gospod bog *hotēč* vu on onakov stališ obral, mat. 2 463 došel je bil *hotēč* i voľno.

klečati: *klečēč*: gašp. 1 554 vu isti red *klečēč* sebe prijeti oprosi. 1 744 k obedu ne *sedēč* nego *klečēč* malo hrane je prijemal. mul. škol. 487 moli vu cirkvi *klečēč*.

kriča: *kričēč*: zagr. 1 246 naj svoju veru mene pokaže *kričēč* vklup s Tomažom: gospod moj bog moj! matij. 1a 150 mōrali su črlenu suknenu krpici na pléčeh nositi, i ako bi je človek ne spázil, *kričēč* opominati, da se k nim ne bi približávali.

leteti: *letēč*: vran. 2 295 vrtoglavo od vesela više *letēč* kak hodeč spustil se je čez vužne lojtре.

ležati: *ležēč*: mul. škol. 487 moli ne v klecalu na pol *ležēč*.

mučati: *mučēč*: matij. 2c 202 on *mučēč* molil je.

sedeti: *sedēč*: petr. 167 kotera *sedēč* poleg nog gosponevoh poslušaše reči ſe negove, gašp. 1 744 pozvan na gosti ne *sédēč* nego *klečēč* malo hrane je prejemal.

stojati: *stojēč*: petr. 104 Farizeuš *stojēč* ovak vu ſebe moļaše: ...

trpeti: *trpēč*: petr. 197 ostavi je (duše) od veka muke *trpēč* do veka.

videti: *vidēč*: mat. 1 176 *vidēč* nū tak lepu dva krat izkrikuje: o quam pulchra es!

viseti: *visēč*: mat. 2 306 tancuš (bil je navaden) na vužu vu zraku nogami gore, z glavum i z rukami k zemli obrnenimi *visēč* tancati.

činim: *činēč*: gašp. 1 456 više vremena od pol vure potreboči tela zadovolno *činēč* vu hrani potrošiti ne hotel. kov. kemp. 271 tebe jesem zbantúval večkrat *činēč* proti zapovedjam tvojem. mat. 1 232 koji trošé dneve i dneve nikaj dobra *činēč*.

gostim: *gostēč*: mul. ap. 227 koliko si vur potrošil *gostēč*, kláteč, grešēč!

grešim: *grešēč*: mul. škol. 529 obmiti sudca. A kak ga ti *grešēč* mitiš?

mudim: *mudēč*: mat. 2 391 *zamudēč* ovo zvršiti vsaki drugi način bude vam nehasnovit.

potim: *potēč*: mat. 2 473 ja trpim za vas *potēč* se i trudeč.

trošim: *trošēč*: mat. 1 275 kaj smo zaslužili dobro vreme *trošēč*.

učim: *učēč*: kov. kemp. 173 vekši napredek je vučnil vsa ostáveč neg gluboka se *vučēč*.

veselim: *veselēč*: gašp. 1 599 ostalo vreme živleňa vu kloštru potroši turobne *veselēč*.

hválim: *hvalēč*: mat. 1 194 koga prijel je bogu za skazanu milošcu *hvalēč*.

kojim: *kojēč*: mat. 2 407 jestvina prijeta razdeluje se po vsem telu ne hráneč i *kojēč* vu vseh kotrigeh.

kudim: *kudēč*: mat. 2 490 jesi nemu rekел *kudēč* negovu srdčenost.

mislim: *mislēč*: mat. 1 592 šeptaju otecnaš vsevdil *mislēč* na detcu ali na posel.

molim: *molēč*: mat. 1 194 koga prijel je v cirkve *molēč*.

postim: *postēč*: mul. ap. 959 človek *postēč* ima vnogo bolša mišleňa nego obilno nahraňen.

prosim: *prosēč*: mat. 1 196 vse ovo vsaki zmed vas bi vučnil *prosēč* pomoč.

robim: *robēč*: gašp. 1 699 da bi ovak neizgovorne kvare *robēč* .. činili, Litvanci na hitrom dve jezera skup sprave.

trûdim: *trudēč*: mat. 2 315 k kojemu šetujete tuliko *trudēč* se za ov svét.

b) Naglas na slogu pred -eč i to isti kojino u infinitivu, dolazi najčešće u glagola s nastavkom *i*, koje i u prezenu nema naglasa.
blázniti: *blázneč*: 1 89 tebi prikazujem lance, s kojemi nega zvezali jesu nesmerno *blázneč*.

hrániť: *hráneč*: mat. 2 184 je on, koji tuliko čuda je napravil *hráneč* gladne.

hváliť: *hváleč*: gašp. 1 677 mati kćerku zdravu zapazi i veselo domom, *hváleč* s. Matjašu, odpela.

jáčiti: *jáčeč*: mat. 2 409 jestvina prijeta razdejuje se po vsem telu ne hráneč i kojéč vu vseh kotrigeh, *jáčeč* vu vseh gibaňih i činih.

krátiť: *kráteč*: mul. škol. 70 ne bog tak ostro kaštiguje diku vu nebu obečanu *kráteč*, gašp. 1 657 vse bôgčem, vustam svojem *kráteč*, je delila.

lúbiti: *lúbeč*: kov. kemp. 173 nekotéri *lúbeč* mene srdčeno navčil se je božanska.

mísliti: *mísleč*: kov. kemp. 271 tebe jesem zbantúval *mísleč* proti zapovedjam tvojem.

múčati: *múčeč*: gašp. 1 394 vučini, da hahari tvoji prvo ne zatrude se mene *múčeč* nego ja podnášajuč.

páliť: *páleč*: gašp. 1 699 da bi vitezi ovak z ogňem cela mesta *páleč* činili, Litvanci dve jezera skup sprave.

páziti: *pázeč*: mat. 1 257 moraju i takve spomenke čuti i prijeti ne *pázeč* na nečista takva mišlenia.

pròsiti: *pròseč*: gašp. 1 756 molitvice za iste mešnike je bogu alduvala ponizno *pròseč*, da ...

rániti: *ráneč*: gašp. 1 522 človek bližnega *ráneč* pozaja imenom sebe oziyatvi kaže.

rúžiti: *rúžeč*: gašp. 1 319 Martinianus dopeľal je kcer svoju od vraga obsedēnu na vratah *rúžeč*, da bi van izišel Anton.

slúžiti: *slúžeč*: mul. ap. 178 živeti vragu *slúžeč*.

súditi: *súdeč*: gašp. 1 468 čuvari kinča preveč veliko almuštvovo ovo *súdeč* samo pet librice podadú.

trápiť: *trápeč*: gašp. 1 420 nikakovu gizdost vu srdeču stanuvati ne prepustil, telo svoje *trápeč* z mrtučlivostjum.

túžiti: *túžeč*: mul. ap. 2323 s druge strane bude stál vrag *túžeč* i kážuč zla dela.

vláčiti: *vláčeč*: gašp. 1 89 ovak natéžuč i *navláčeč* nega k Anašu dopeľali jesu.

vráčiti: *vráčeč*: gašp. 1 459 vse vreme potroši betežne *vráčeč*.

zábiti: zábeč: mul. ap. 407 bi vendor kvaruval, ako bi i *zábeč* post prekršil.

mrvárići: mrváreč: mat. 1 631 vse su nad nesrečnu dušu prokletu nadskočile nemilostivo nū bijuč, trápeč, *mrváreč*.

tolnáčiti: tolnáčeč: mat. 2 435 morete ne karati *tolnáčeč* im kvar. Ređe dolazi taj naglas u glagola, koji imaju u prezenu i nagašeno:

drčim: drčeč: mat. 1 354 Absolon *drčeč* pod hrastom na mécgu zaplete i vplendra se prhetena kečka na zvrž hrásta.

gledim: glédeč: mat. 1 529 za nami istemi *glédeč* recemo: . . .

ručim: rúčeč: mat. 1 225 koji *rúčeč* kakti oroslani vugnuti muk trsili su se.

sedim: sédeč: mat. 1 835 je pobožnost ova, koja poslujuč, *sédeč*, stoeč more se zvršti.

tajim: táječ: mat. 2 220 Kain trsil se je pogrešku zatajiti, *táječ*, da on ne zna, gde brat bi bil.

veselim: vesèleč: mat. 1 482 koliko goder krat tu voľnosť proti drugomu imamo *vesèleč* se radi kakvoga velikoga zla oneh, koji su nas zbantuvali, grešimo smrtnim grehom.

U ostalim oblicima dužim od sing. masc. indef. u kráňstini

dolazi otegnuti dugi naglas na éci éča éče éčega itd.

bliščečē: ravn. 1 4 goréla je, de dan déla, velíka luč — sonce blišče — na nébu.

bojéča: ravn. 1 81 bila je tisti krat neka dobra bogabojéča mati.

cvetéčih (od cvetéti): ravn. 1 4 bilo je mnogih róž in *cvetéčih* drevés.

dojéčih: ravn. 1 49 odbere trideset *dojéčih* velbjudov.

glaséče: preš. 141 želé rodile so prehrepeneče, de s tvójim môje bi imé slovéló, domáče pésmi mílo se *glaséče*.

goréčo: ravn. 1 130 Gedeon suče *goréčo* baklo. — *goréče:* rav. ber. 29 komaj so bili iz mesta odbežali, kar pade ôgeň in *goréče* žvêplo spod neba na hudôbne mésta.

govoréčih: lev. žup. 23 trdno se je držati ukazov *govoréčih* o lovskem nadzôri.

hladéče: ravn. 2 124 *hladéče* zdravo mazilo, bolšega darú bi se ne moglo dati raňencu.

hodéčo: lev. žup. dovoł učen človek na slovénški jezik prelága uradno nemščino *hodéčo* po svojih posebnih potih.

hrepenéči: ravn. 2 118 vši *hrepenéči* ga prašajo : kdo pa je tisti ? preš. 129 takó in bol̄ še čákam *hrepenéče* oči zaglédat tvójih svítle žárke. 156 ki mi razdjál srcé bo *hrepenéče*.

krvavéčo: ravn. 2 228 *krvavéčo* glavo nedolžniga moža v sklédi viditi ji je ljubši dar od polovine kralestva.

mejéčih: ravn. 2 134 po Siriji in po vših *mejéčih* deželah je slovel.

molčéčo: *molčéče*: rog. 2 523 hóčem volnú in *molčéče* trpeti. ravn. 2 148 v tiho, *molčéčo* stanico k bogu v samoto nam veleva.

sedéča: rog. 2 662 prkazala se je nemu Marija divica *sedéča* na enim krajlevim tronu. — *sedéčega*: rog. 2 625 málali so tega Jupiterja *sedéčiga* na enim adlerju al postojni.

skeléče: ravn. 1 123 skorpjoni in kače *skeléče* so po ní (pušavi). preš. 45 ne pogledi děleč krógl junákov srcam vžigajo *skeléče* rane.

slovéči: preš. 176 Bogomila lepa ko devica *slovéča* Hero je bilá v Abídi. — *slovéčem*: rog. 2 592 ú tem *slovéčim* meste.

služéči: lev. žup. 103 izobčeni so *služéči* vojáki.

stojéča: ravn. 1 23 Sara za dvormi *stojéča* to sliši. *stojéčo*: rog. 2 638 kakdr de bi on otil svojo glavò na svoju pod križam *stojéčo* matér nagniti.

svaréčih: lev. žup. 33 prepoveduje zakon ne postavljati *svaréčih* znameň.

šuméči: preš. 71 valovi *šuméči* te, Urs'ka, želé.

teléčega: ravn. 2 186 nalomeniga trstú ne bo sterel ne *tléčiga* sténa ali *tléče* tahtí vgasnil.

voléče: lev. žup. 9 katere občine imaju po 3 *voléče* razdélke, 5 ob volitvah ustanavla okrajno oblastvo, koliko *voléčih* razdélkov je nareediti.

živéčim: lev. žup. 30 ob mejah *živéčim* ljudém je dovol samá povirilnica.

Veoma je rijedak naglas na slogu pred -eč- n. pr. *védeča*: rog. 2 214 znána inu *véjdeča* je uže enimu slednímu iz nas ta navada. — *védeče*: rog. 2 645 znánu inu *véjdeče* je, de. Inače pravilno: vedóč. — Tako: *nóseča* gravida n. pr. škriň. pridg. 11 5 ne věš, kakú se kosty v *nóseče* telesi vklùp sklepajo.

U ugarskoj slovenštini

ima -éči éča éčega itd. dugi naglas:

blodéče: kuz. 1 petr. 2 25 ste bilí liki *blodéče* ovcé.

bojéča: kuz. mrk. 5 33 ta žena pa *bojéča* i *trepečéča* prišla je.

brněči: kuz. 1 kor. 13 1 včinen sem *brněči* med.

držéci: kùz. mat. 27 7 tanáč pa *držéci* kùpili so za nìe edno nivo lončársko.

dvojéci: kùz. djań. ap. 2 12 strsnoli so se vši i *dvojéci* eden k tomi drùgomì je velo: ka šcé tou biti?

gnuséci: kùz. jak. 3 6 etak je jezik postavleni med naše kotrige gnùsleči cejlo tejlo.

govoréčega: kùz. mat. 3 3 ár je eto, ka je povejdaño od Ezaiáša proroka *govoréčega*: glás *kričéci* vu pùščavì.

grešéci: kùz. 1 kor. 8 12 tak pa *grešéci* prouti bratom i *vrazéci* nihovo nemočno dùšno vejst prouti Kristuši grešite.

gučéča: kùz. mat. 17 3 i ovo skázala sta se ním Mouzeš i Eliáš ž ním *gučéča*.

hodéčega: kùz. mat. 14 26 i vidouči ga vučenicke po mourji *hodéčega* prestrášili so se.

hvaléči: kùz. djań. ap. 3 8 gori skočivši stáo je i hodo je i šou je ž nima vu cérkev *hodéči* i skakajouči i *hvaléči* boga.

jočéči: kùz. jan. ozn. 18 19 kričali so *jočéči* i plakajouči se.

kadéče: kùz. mat. 12 20 predivo *kadéče* ne ogasi, dokeč vö ne spela scudbo na obladaňe.

kričéča: kùz. mat. 9 27 idouči odnut Jezuš nasledivala sta dvá slepca *kričéča* i *govoréča*: smiluj se.

lazéči: kùz. jak. 3 7 vsaka natúra i divji i *letéči*, *lazéči* i morski stvár se okroti.

ležéčo: kùz. mat. 8 14 gda bi prišao Jezuš vu Petrovo hižo, vido je punico négovo *ležéčo* vu tréšlikì. — nagfl. 65 prag i petník sta párvoga téka, ednáko dùgiva ali kračišiva kak strügouv, i obá *ležéčiva*.

misléči: kùz. mrk. 2 6 bili so pa niki pisáčke tam *sedéči* i *misléči* vu sebi: ka ete tak gučí prekléstvo?

mlatéčemi: kùz. 1 tim. 5 17 günci *mlatéčemi* ne zavéži goubca.

moléča: kùz. mat. 20 20 teda je pristoupila k němi mati sinouv Zebedeušovi s svojimi sinmi *moléča* i *proséča* nikaj od něga.

noséči: kùz. mrk. 2 2 prišli so k němi z božjim žlakom vdárjenoga *noséči*.

proséči: kùz. mat. 8 5 pristoupo je k němi eden stotnik *proséči* ga .

rodéča: kùz. jan. ozn. 12 2 i (žena) *noséča* bodouča kričala je *rodéča* i mantrajouča se vu rodjeńej.

sedéča: kùz. mat. 20 30 ovo dvá slepca *sidéča* kre pouti kričala

sta *govorčiči*: smiluj se. mat. 4 16 lüdstvo *sedéče* vu kmici je vidilo svetlost veliko i tim *sedéčem* vu drželi i senci smrtnoj je svetlost zišla.

slüžéčega: kùz. mat. 18 28 vò idouči sluga on najšao je ednoga s sebom *slüžéčega*.

sodéči: kùz. mat. 19 28 vi bodete sedeli na dvanájset stolci *sodéči* dvanájset národom izraelski.

stojéče: kùz. mat. 20 3 visto je drüge *stojéče* na placi maňiki-vajouče.

svedočéči: kùz. djań. ap. 9 22 Sauluš stiskávalo je Židove *svedočéči*, ka je té Kristuš.

učéčemi: kùz. mat. 21 23 gda bi on prišao vu cérkvu, pristoupili so k němi *vučéčemi* poglavnicke popovski.

viséčo: kùz. djań. ap. 28 4 kak so pak barbaruške vidili *viséčo* tou stvár z roké ňegove, pravili so: kak pa liki lüdomorec je ete človik. — *viséčiva*: nagfl. 65 ednáko dúgiva i *viséčiva* sta.

U kajkavštini

biva većinom tako kako u kraňstini, najmre otegnuti dugi naglas na éči éčega itd. n. pr.

bežéča: gašp. 1 410 da v Egipt *bežéča* radost kakovo bi imala (Marija) od Jozefa. — *bežéčega*: mulap. 325

bojéči: gašp. 1 364 Sebastijan *bojéči* se, da ne bi véru zatajili, dokončal je ňe pogibajúče objačiti.

dišéče: gašp. 1 661 telo ňe i dandanašni célo, frížko i vúgodno *dišéče* poštuje se vu Kortóni. — *dišéčum*: mulap. 190

drčéčega: gašp. 1 635 ovak *drčéčega* spred očih gledajúčeh nestane.

držéča: petr. 25 běhu pak ovde šestere kamenne vedrice, vsaka dvé ali tri mérice *držéča*. — *držéče*: mul. škol. 520 gledaj knige žitka vsa tvoja zla i dobra dela *držéče*.

gledéči: petr. 35 *gledéči* ne vide. gašp. 1 263 ide Anton po putu příchetom veliku širinu puščine premislavájuč *gledéči*.

klečéčega: gašp. 1 452 lovci zapaze Bláža *klečéčega* i *moléčega*.

kričéčega: petr. 8 glas *kričéčega* vu puščine. 6 ja sem glás *kričéči* vu puščine. gašp. 1 710 glas *kričéčega* prijemši stráža dodrči.

ležéčega: gašp. 1 162 zapazil je Pafnutiuša komaj živoga na zemli *ležéčega*. — *ležéčemu*: mulap. 182.

ručéče: gašp. 1 509 čujúci *ručéče* oroslane reče: . .

sedéčmi: petr. 115 onda bude tebi dika pred skupa *sedéčmi*.

smrdéčega: gašp. 1 655 najde dragoga lubitela svojega mrtvoga vsega *smrdéčega*.

spéča: kov. kemp. 99 ljubav skoznúje i *spéča* ne dremle.

stojéčoj: gašp. 1 608 ovdi *stojéčoj* počne se ostro nagrázati; 253 vesel gori je vstal od smrti na veliku radost matere i vseh okolu *stojéčih*.

trpéčega: kov. kemp. 218 ogléj se na me prégon *trpéčega*. — *trpéču*: petr. 277b kak ga budeš mogel trpeti za jednu voňúcu do malo časa *trpéču* telovnú nasladnost?

vidéča: gašp. 1 647 jedna ženska glava beteg *vidéča* nega razgovarjati ne prestane.

viséči: mat. 1 488 oprosti meni odkupitel na križu *viséči*.

želéči: petr. u predgovoru: ja vsem srdecem *želéči* vekuvečnoga zveličenja ľudém itd.

činéčem: petr. 39 bude veselé na nebe nad jednem gréšnikom pokoru *činéčem* bole nego obrh devetdesetidevet pravičnih.

deléči: gašp. 1 818 vu kojem kakti brat i sestra živeli jesu vnoga almuštva *deléči*.

dvojéče: gašp. 1 361 *dvojéče* je vu veri jáčil.

govoréčem: petr. 1 tó pák vse včiňeno be, da bi se spunilo kaj je rečeno po proroke *govoréčem*: . . gašp. 1 388 zagleda s. mučenicu ovak nój *govoréču*: . .

grozéčega: gašp. 1 841 posluhnemo strašno *grozéčega* boga.

koséči: petr. 211 ove popévké jesu ovde postavljene vu to ime da se popévaju na pole *koséči* orjúči žénuči.

tajéču: gašp. 1 744 ženu mnogo lét greh smrtni na sveti spovedi *tajéču* spozna.

veseléči: petr. 92 gda ju nájde, vrže ju na pléča svoja *veseléči* se.

brodéči: gašp. 1 635 Eleusius *brodéči* se po morju od slapov morskéh prehičen vutopi se.

hodéčega: kov. kemp. 267 Ivan krstiteľ vidéči Jezuša med ľudmi *hodéčega* je rekел: . . gašp. 1 782 sestricam vu prosincu po drva *hodéčem* frižko grozdje na trsu je izprosila: kov. kemp. 260 ktereň srce jako vu níh gorí za Ježušem že nimi *hodéčem*.

ļubéče: kov. kemp. 110 kotérum daruješ *ļubéče* tebe. — *ļubéčim*: kov. kemp. 109 kaj si *ļubéčem*?

misléči: mat. 1 528 odovud dohađa da ne *misléči* nigdar na vekićnu diku ne moremo ova vnogo *ļubiti*.

moléči: gašp. 1 710 ovak *moléči* zadremle, kov. kemp. 264 stojim pred tobum za milosrdnost suzno se *moléči*. — *moléčega*: gašp. 1 184 ovak dugi *moléčega* vugodni sen je obladal. 1 415 komu zaručiti hočemo ovu pelepku devicu? odvrne drugi angel: mladencu ovde *moléčemu*.

noséči: zagr. 1 246 golubica povrnula se je vu arku *noséči* vu klunu jednu vejicu. gašp. 1 721 okolu vrata zlati lanc *noséči*. — *noséču*: gašp. 1 725 Felicitu kajti *noséču* vu temnicu nazad odpeletati zapové. — *noséčum*: petr. 9 pojde gore i Jozef, da bi se zapísal z Marijum zarúčenom sebe ženum *noséčum*.

pazéči: gašp. 1 13 na níu *pazéči* vse naše krivo čiće sravnamo.

postéči: gašp. 1 681 četrdeset dan *postéči* Ninivitanci oprošćeće grehov žadobili jesu.

proséčih: gašp. 1 467 Ivan neče imati zvedljiveh slug, koji bi zvezdali od stališa *proséčeh*. — *proséčim*: kov. kemp. smiluj se milosrdnost tvojim *proséčem*.

robéči: gašp. 1 883 Hibernanci varaš Taburniju *robéči* sobum vu sužanstvo odpeļaju Patriciuša.

služéčim: kov. kemp. 110 kaj si ze vsém srdecem tebi *služéčem*?

trséče: kov. kemp. 269 podneslivo je pobožno i ponizno istine ziskavaće gotovo vsigdár navuk prijeti i po istinskeh svéteh otcév odlukah *trséče* se hoditi.

U obliku -eči (ne éča éčega etc) ima naglas često na slogu pred -eči u onijeh glagola s nastavkom i u inf. i prez. u kojih to i nema naglasa u prezenu. Tako dolazi osobito u Petretića n. pr. *čúdeči*: 17 bčhu Jožef i Marija mati Ježuševa *čúdeči* se nad onemi, kotera se povédahu od nega.

hódeči: 66 kakove su te réči, kotere međ vami vršite *hódeči*, te ste žalostni? 134 *hódeči* Jezuš poleg morja galileánskoga vide dva brata.

hváleči: 37 slépec následuvaše nega veliko *hváleči* boga. gašp. 1 198 gore je vstal *hváleči* boga. 1 241 sam domom je odišel *hváleči* boga.

kóleči: 211 popévaju . . na goricah kopajoči, *kóleči* etc.

kúčeči: 78 ako on obstoјi *kúčeči* velim vam, da stavši daa(mu).

méneči: 165 ove se ním skázaše Mojzeš te Elias ž ním se *méneči*.

nóseči: 57 izíde vun Jezuš trnou korunu baršunom svitu *nóseči*. 59 *nóseči* sebe kríza izíde na novò mesto, ko se veli Kalvaria.

prôseči: 26 pristupi k nemu jeden stojunaški kapetan *prôseči* nega i govoréči: . . .

slúžeči: 18 né odhádala od cirkve, pôsti te molitvami *slúžeči* vu dne i v noči. 292b budete pokorni vu vsem naše zemélske gospode né na oko *slúžeči* te kakti ľudem dobrí se činéči.

súdeči: 142 budete sedeli i vi na dvanadeste stoleh *súdeči* dvanadeste pokolenja izraélска.

Inače znam samo: *nóseča* gravida: gašp. 1 29 jeli Jalžabeta *nóseča*?

U kajkavštini se u adverbijalnom značenju participu u obliku uč (oč) eč dodaje kašto *ki* ređe *ke*, a naglas je onda po mojem sluhu otegnuti bud kratki bud dugi: pasùčki pijùčki sedèčke itd. Vidi više o tom u Radu CI: adverbi na ski ske ke ce ice u kajkavaca 7.

Kraňština ima part. praes. act. na -e -je (= -e -jé) u adverbijalnom značenju. To *e je* ima otegnuti dugi naglas: é jé, osim osnova s nastavkom a: aje, gdje ima naglas obično na a: áje.

gred: *gredé*: ravn. 1 108 če po poti *gredé* tičje gnezdo najdeš . ne jemli z jajci ali mladičmi vred stárke. 2 123 iz pota v Jeruzalem nazaj *gredé* je Jezus spet v Nacaret prišel. 2 166 domú je šel in bogá hvalil *gredé*. 2 211 prepirajo se *gredé*. 2 253 domú *gredé* proti hiši je gôsti slišal in pétje. ber. 6 zadržite se v cerkev *gredé* pametno in spodobno, ravno tako tudi domá *gredé*. lev. slov. 62 mimo *gredé* ga je videl.

kleča: *klečé*: ravn. 1 180 le 300 móž jo z dlanjo zajema, vši drugi pijejo *klečé*. ber. 100 duhovni odstopijo in Salamon moli *klečé*. lev. pes. 1 159 *klečé* te prosim zdravja svojoj mami.

molča: *molčé*: rvn. 2 108 ognejo *molčé* se te resnice. 2 150 *molčé* se je (Jezus) pár dotàknil, de naj nosci obstoje. 2 213 farizej, ki je Jezusa gostil, je *molčé* gledal. preš. 167 zna biti de, kdor zdàj vesél prepéva, v mrtváškim prti nám pred kôncam dnéva *molčé* trobental bó : memênto móri.

nes: *nesé*: lev. pes. 2 110 do smrti je zmečkál jo voz *nesé* na nivo gnoj.

plesa: *plešé*: lev. pes. 1 69 prihodnosť *plešé* je pred mano igrala.

sede: *sedé*: rvn 1 151 premišloval s presrčnim veseljam *sedé* unsam pr ovcah je božje dela.

U lev. slov. 57 predé, 62 pné, 64 zré, 66 krije, 68 vené, 73 želé, 76 plené, 84 kliče, 86 peré 87 kujé.

Na Beli u Gorenskoj se za -é govorí -éh s prijedlogom v, kao da je pl. lokal: v klečh, v ležh, v stojéh itd.

počiva: *počiváje*: lev. pes. 2 134 na stolpu je tič *počiváje* sedél.

drdra: *drdráje*: lev. pes. 2 82 *drdráje* privleci ropotni svoj voz.

nagiba: *nagibáje*: lev. pes. 2 253 kníževnosti naše vtrjeni sodniki *nagibáje* drugi družemu uhó menijo se, da junaki so veliki.

graja: *grajáje*: lev. pes. 2 173 nikoli něsem *grajáje* grešil.

iska: *iskáje*: rvn. ber. 163 v gorah, v bréznih gór in skál nam je to natvore bogastvo skrito, de *iskáje* in dobivaje ga svoje moči skušamo.

obeta: *obetáje*: lev. žup. 16 more župan zahtevati, da mu v róko segó *obetáje* trdno se držati svojih dolžnostih.

odvrača: *odvračáje*: lev. žup 138 župan si more poiskati vsake prisílene pomóci ž nò *odvračáje* naglo napást.

pada: *padáje*: ravn ber. 170 če kaple v veliki mnóžici padajo, *padáje* več soparic seboj jemljó.

petla: *petláje*: rog. 2 48 iz te luštne laške dežéle šál je *petláje* (Aleksij).

plesa: *plesáje*: preš. 71 to rēče, hitréje sta se zasukála, *plesáje* v valové šuméče planila.

skaka: *skakáje*: rog. 2 328 leopardus ne lóvy tékđč, témuč *skakáje*.

stopa: *stopáje*: lev. žup. 77 gasíteli v družbo *stopáje* obétajo, da bodo pokorni vsacemu naročílu svojih glavarjev.

vriska: *vriskáje*: lev. pes. 1 171 dviguje duša se *vriskáje*.

zira: *oziráje*: lev žup. 16 v slúžbi da bodo zvéstí in pošteni, ne *oziráje* se na sovraštvo ali prijatelstvo.

Tako i *skriváje*: lev. žup. 58 *dostavljáje* 96 *potikáje* 30 *odvračáje* 138. pes. 3 45 *gledáje*, 41 *predeváje* itd. itd.

Ali se naglas ravna i po naglasu part. na l i to po sing. fem. n. pr.

sklépala: *sklépaje*: ravn. 2 278 tako se veliko ludi zanaša na mašnika, ki bodo življeše *sklépaje* 120 nò poslali. — zamújala: *zamújaje*: rvn. 2 264 nočemo si čas *zamújaje* take nakopavati.

Od áje može e otpasti, a aj se nagláša otisnuto kratko te glasi ěj: skriva: *skriväj* *skrivěj*, n. pr. rog. 2 331 uzéli so *skriváj* le tè

škriň. prip. 1 11 *skriváj* nastavlajmo zadrge nedolžnimu lev. spis. 3 74 po žandarme je bil nejeverni Rebrnik sinoči *skriváj* lezel.

b) Naglas u participu *praet. act.* na -l -la -lo.

Taj particip dolazi veoma često, jer se nim gradi preterit i futur.

U kraňstini.

U glagola bez nastavka u infinitivu.

Sve su osnove od jednoga sloga.

a) osnove na samoglasno.

Na samoglasnom je a) *otisnuti* dugi naglas u sing. *masc.* Taj ostaje u svim oblicima do sing. fem. gdje se mijenja na otegnuti: dál dála dálo dáli dále. Imaju ga osnove (barem u goreňstini): da gňi li pi vi ži, pê, -če je kle pe, du rju su, dr mr pr str tr vr zr žr (od der mer per ster ter ver zer žer).

da: *dál*: škriň. sir. 20 15 málu bó *dál* inu veliku bo oponosil. traun 4 7 ti si moje srce z veséljam *obdál*; ravn. 2 214 vse bi jima bil lohka *poprodál*. — *dála*: škriň. prip. 31 24 ona je tankú platnu sturila inu *prodála* inu Kananéjcu en páš *dála*. traun. 90 5 řegova rěsnica bo tebe kakđor branílu *obddála*. — *dálo*: ravn. 2 304 strupa se bo *navdálo*. traun. 31 10 tega bó vsmileňe *obdálu*. ravn. 1 14 *navdálo* ga je božje veličastvo. — *dále*: preš. 183 te míssi mirú mi níso *dále*. traun. 39 13 nadlóge brez štěvila so me *obdále*. ravn. 1 31 prošne niso pr níh nič *zdále*. itd.

gňi: *gníl*: preš. 73 za káj bi jáz nadléžen mrlíčam v zemli *gníl*? lev. pes. 2 213 ti bodeš črvém v želodci *segníl*. — *gníla* (npl.): ravn. mp. 27 znad pluč, ki so *gníle*, so bili.

li: *lil*: škriň. sir. 39 28 je zemlo z' potópam *nalil*, ravn. 2 23 mu jo je z drago mokroto *oblil*. škriň. sir. 11 34 zalázuje, de bi kry *prelil*. rav. 2 51 čakala ojstra sodba ga je za vsako kaplo krvi, ki jo je *prelil*. škriň. prip. 22 18 moj navuk se bo po tvojih žnáblíh obilnu *razlil*. škriň. pok. 1 55 ti si v' moje srce trdnu zavúpaňe na mojiga odrešenika *ull*. — *lila*: ravn. 2 214 ona mi je nogé z dragim mazilam *oblila*. škriň. sir. 20 13 norcov prijetnost se bo *razlila*. ravn. 2 213 na noge mu ga je *zllia*. — *lili*: ravn. 1 112 tele so *izlli* in molijo ga. škriň. pridg. 11 3 kadar bodo obláki naplňeni, bodo dàž na zemlo *razlili*. — *lile*: preš. 141 solzé iz domovinske so lubežni *lile*.

pi: *píl*: škriň. pok. 1 91 sim pregrého kakòr vodó *píl*. preš. 73 ne lúbci bit' na póti sem v strúpu smrt si *píl*. — *píla*: ravn. 1 16 zemla je *píla* kri tvojiga brata. — *píli*: preš. 86 šampańca so *píli*. — *píle*: preš. 102 de bi Krajnice strúpa z níh ne *píle*.

vi: *víl*: škriň. prip. 30 4 kdó je vodę kakor v enu oblačilu v k u p *zavíl*. — *víla*: ravn. 1 28 ta krat bo sinu Sara *povíla* 2 4 tvoja žena bo sinú *povíla* — *víla* (dual) preš. 71 hitréje sta se zasukála, na brégu Lublánce se trí krat *zavíla* — *víli*: ravn. 1 112 kmalo so *zavíli* od póta.

ži: *žíl*: ravn. 1 97 *povžíl* jih je kakor strniše 1 128 ogń je planil iz skale na kviško in *povžíl* mesó in kruh. 2 279 Lazar je hudi ga *vžíl*. — *žila*: lev. pes. 2 191 še denes reva nič nísem *užila*.

pé: *pél*: preš. 17 v srcu te zbádajo pěsmice móje, ki jih od níne nesréče sem *pél*. 79 lepó je gódel, slatkó je *pél* — *péla* rvn. 1 103 zmiram glasnej ín močnej je trobénta *péla* — *péle*: preš. 6 vé bi ně hválo ráde *péle*.

-če (od čen): -*čél*: ravn. 2 106 naj bi kdo drugi kaj takiga *počél*. 2 135 vučiti je *začél*. — -*čela*: ravn. 1 184 v grehu me je moja mati *spočela*. — -*čelo*: ravn. 1 12 *začelo* se je žariti zvécer. — -*čeli*: ravn. 1 173 jokati na glas so *začeli*.

je e (od jem): -*él*: ravn. ber. 28 *jél* sim s teboj govoriti. 54 eden egipcovskih kralov se je *jél* batí: Izraelci bi se vtegnili kdej s sovražníki Egipta združiti. ravn. 2 45 *otél* in o miru domú pelal jih je. 2 84 vse to je v eno skušnávo *povzél*. ravn. 2 106 kdo bo *verjél*? — Pa tako i jél najél objél prejél prijél verjél vjél zajél, snél vnél vzél izvzél navzél obvzél povzél prevzél privzél zavzél. — *jéla*: rvn. 2 101 trdno *verjéla* je Marija, de je dobro in prav, kar Jezus vkaže. 2 13 Marija se je *zavzéla*, de .. 1 49 more bit se bo sej ena *otéla*. — *jélo*: ravn. 1 258 níh srebro in zlato jih ne bo *otélo* ob sodbi 1 82 bog je dal, de se je *vjélo* vse takо. preš. 15 sej ni pred biló vesélo ko se zá te je *unélo*. — *jéli*: 2 56 to viditi so se *zavzéli*. itd. — *jéla* (dual) ravn. 2 128 toľko rib sta *zajéla*, da se mreža trga.

kle: *klél*: preš. 41 *klél* je něki mlád učenie púst na pepelníčno jútro škriň. sir. 16 9 inu jih je *preklél*. — *kléli*: ravn. 1 184 pojednie so imeli, pili, pa Abimeleka *kléli*, preš. 34 ôče so *kléli*, těpli me.

pe: *pél*: preš. 81 se je zaklél, da strúne drúge ne bó *napél*. ravn. mp. 103 prsi si je *odpél*. — *péle* preš. 22 spét so se jadra béle od južníh sap *napéle*.

rju: *rijúle*: škriú. modr. 17 18 zverine so grozno *rijúle*. preš. 106 vihárjov jeze so pogósto *rijúle*.

su: *súl*: ravn. 1 78 z darmí jih je *obsúl*. — *súla*: preš. 93 al bô nebá togôta *rassúla* v pôle tóčo? 167 kaj znáneov že *zasúla* je lopáta! — *súli*: traun 31 7 reši me od teh, kateri so mene *obsúli*. — *súle*: preš. 106 rožce so se kôj *osúle*.

Osnove na *r* u goreňštini u sing. masc. govore se dvosložno kano *šru*, što kniga obično piše erel (èrel èrel, i tja àril), pravo je *-rl*: umfl n. pr. škriň. sir. 10 15 on ga bo *podérèl*, sir, 46 3 je meč *izdérèl*. Ipak škrb. 1 156 umérel što čitaj: umíru.

Osnova *bi* (esse) ima ili pravilno: *bíl* bíla bílo bíli bíle, ali obično glasi: *bíl* bílá bílo bílí bílē n. pr. preš. 112 prebléčen sim minišič *bíl*, in rad sim *pél*, še rájši *píl*. — *bílă*: traun. 77 20 níh jéđ je še v níh vústih *bílá*. škriň. sir. 1 4 modróst je *bílá* popréd kakôr vse rečy; preš. 19 lepôta, lubeznívost vsà je kákoršna je préd *bílă*, 27 čúdna postáva *bílă* ti je dána, itd. — *bíló*: škriň. pok. 1 32 to bogabojče govorjeňe bi *bílú* imélu Davidovu sreć omečiti. preš. 79 *bíló* ni godú, svatovšne, semnà, da tje ne *bílí* bi vabili ga. 34 káj pa je tébe tréba *bíló*, déte lubó, déte lepó, al te je tréba *bíló* al nè, vendar presrčno lúbim te — *bílí*: preš. 86 šampáńca so píli, veséli *bílí*. — *bílē*: schönl. 365 pét mej nimi so *bílé* nôre. preš. 19 živót je ták, roké, nogé so kákoršne so préd *bílē*. — *bílă* (dual): rog. 2 518 gdu véj, aku khi nista *bílă* ta dva brata Andre inu Peter?

bi složeno sa *pre* ide pravilno prebíl prebíla prebíli: *prébíl*: ravn. 2 82 *prebíl* je vso grozo. — *prebíli* ravn. 2 157 toliko so (mati) za me *prebíli*. — Složeno sa izne i do iznebítí dobítí vidi kod glagola s nastavkom *i*, koje je *i* u prezenu naglašeno.

3) Na samoglasnom je u sing. masc. *otisnuti kratki* naglas; *otisnuti* ostaje i u sing. fem., a u ostalim oblicima ima *otegnuti* naglas: znál znála znalo ználi znále. Take su osnove: sta (prez. stanem) zna, bi (percutere) bri či kri mi ri si vpi, dê grê mlê smê spê, vê vrê me žę n. pr.

sta: *-stäl*: rog. 2 657 *postäl* je srdet inu jezen. škriň. prip. 10 9 kdôr svoje póti zavija, bo očítén *postäl*; ali i *póstal* rog. 2 617 žalosten *póstal* je Herodeš. — *stâla*: škriň. prip. 12 7 pravičnih hiša bô trdna *ostâla*. — *stálo*: škriň. prip. 11 7 brezskrbnih čákaňe bô k nič *postálu*. itd.

zna: *znäl*: preš. 148 ni *znál* molítve žlahtnič trde gláve. lev. pes. 2 6 premalo si mi *znäl* 2 84 ti sveta nési *poznäl*. — *znâla*:

škriň. prip. 1 2 de bi se spoznála modróst. — ználo : škriň modr. 2 9 de bi se povsód ználu, kakú smo bily veseli. — ználi: ravn. 2 43 od bogastva še kaj bolšiga so poználi.

bi: *bil*: ravn. ber. 16 Kajn je svojiga brata *obil*. škriň. sir. 28 18 on je vojskē ludstuv *pobil*. rog. 2 235 je néga grum udáril inu *ubel*. — *bila*: preš. 69 že sédem *odbila* je úra. 86 *odbila* je úra polnočí. ravn. 1 181 kleča vidimo, ki se je Davidova nedolžnost na nih *razbila*. — *bilo*: ravn. 2 43 vstrašilo in *pobilo* jih je slišati od néga. — *bili*: škriň. pridg. 10 12 nevúmniga bódo negovi žnabli *pobili*.

či: -číl: met. 294 kupc leže, de bъ se kej ohládil in *počil*. — čili: traun. 127 2 vstaníte, kadar si bóte *počili*.

kri: *krila*: traun. 17 16 globočina té zemle se je *otkrila*. 43 20 nas je sence té smrti *pokrila*. škriň. preg. 10 6 hudobnih vusta bó hudobija *pokrila*. prip. 4 9 ona te bó z eno svitlo króno *pokrila*. — *krile*: traun. 103 9 oné ne bodo več zemló *pokrile*.

ri: *rila*: ravn. 2 168 robú le negoviga oblačila se bom dotaknila, ozdravila bom. Jonaj za Jezusam tekla, skozi ľudi *prerila*, Jezusu za hrbet je prišla. — *rilo*: ravn. 2 230 cele trume se jih je v Jezusa *rjilo*. 2 127 vse *rilo* se je do nega.

ši: *šil*: met. 274 je sam sebъ rokáv *zašil*.

vpi: *vpila*: rog. 2 616 tukaj *vpila* je ta trijétja. ravn. 2 222 žena je na glas *zavpila*. — *vpili*: traun. 21 6 ony so k' tebi *upili*. škriň. pok. 1 30 takú bóte *vpili*, kadar se bóte v včni smrti znàšli. ravn. 2 18 ničémrni ľudjé bi bili bolko čudo po vši deželi *razvpili*. — *vpile*: rog. 2 616 *upile* so na glas.

dé: *dél*: ravn. 1 135 odsekal je vejo od drevésa, *zadél* in reče:.. ber. 27 en krat se je bog Abrahamu prav ľubezniviga *razodél*. 89 Jonatu je to *razodél* — možda i — *dél*: ravn. 2 123 odprši jih (bukve) je v mesto *zadél*, de bi ne bil mogel navuka z' čem lepšim začeti. ber. 20 popraša, kdo bi ga bil *odél*. 52 bog mi je *razodél*. — *dela*: ravn. 2 4 zdaj je Caharija vrsta v tempelu opravlati *zadela*; 2 12 ni jo (sreče) bila še nobeni človeški duši *razodela*. ber. 77 jih je božja šiba *zadela*. — *délo*: ravn. 1 237 vadlajo. Pa bog je obrnil, de je Jona *zadélo*. ber. 65 pr vsakim trpleňi, ko jih je *zadélo*, so bili nevoľní. — *déle*: preš. 110 naj misli, kógar bi pušice té *zadéle*, de na visôki vrh leté iz néba stréle.

gré: *grél*: lev. pes. 2 47 žarek dolgo me negov je *grél*, — *grélo*: ravn. 2 55 bošt je starišam *prgrélo*!

mlê (od mel): *mléti*: lev. pes. 2 204 vso zob so mi gladni ludje *pomléli*.

smê: *smél*: preš. 122 al se *smél* bo razodéti saj poznéje, sám ne vé. — *sméla*: ravn. 1 III ves krański jezik bi mi obózali, ako bi nobena beseda v bukve ne *sméla*, če le v kaki vâsi ni domáča. — *smélo*: preš. 99 sáj se bôde tih poslúžt *smélo*. — *sméli*: ravn. 2 280 le od déleč vbožcam je kazal svojo velikost, čez prag bôš!, de bi bili *sméli*. ber. 71 Izraelci so se mogli še 33 lét po pušavi potikati, preden so *sméli* v obľubleno deželo iti.

vê: *vél*: ravn. 1 276 zasmehváni smo od vsih narodov, ki si nas med ne *razvél*.

vrê: *vréla*: ravn. 1 26 po tem je strašna toča *prvréla*.

mę: *mél*: ravn. 1 127 vršil ali *mél* je pšenico.

žę (žmem): *žél*: ravn. 1 129 omaja jagnečovno in *nažmél* je iz ne vode polno torfló.

že (žaňem): *žél*: škriň. prip. 22 8 katéri krivico seje, bô tí hádu *žél*.

ču: *čúla*: preš. 61 sim *čúla*, sim jokála.

b) Osnove na *suglasno*.

U sing. masc. je *otisnuti* naglas na korenskom vokalu, a u ostalim oblicima *otegnuti*: *räst*: rásel rásla ráslo rásli rásle rásla; *lěz*: lězel lézla lézlo lézli lézle lézla. n. pr.

pad: *pâdel*: ravn. 1 171 strah je vse *opádel*. 2 248 Petra je strah *prepádel*. — *pádlo*: preš. 145 *odpádlo* bô želézje nih okórno. preš. 73 râbelnam *zapádlo*, beríčam ni, telô. — *pádli*: preš. 170 med ními, ki so *pádli* za malíke, Vařhún zastón tam íše mládo lice něga, ki kriv morítve je velíke.

pas: *pâsel*: škriň. XXXVII bô on mesne želę v srci *pâsel*. — *pásli*: rog. 2 426 de bi bily sami sebe dobru *napásli*.

rast: *râsel*: preš. 148 je 'z srca *zrâstel* véne. — *ráslo*: škriň. prip. 13 11 premožéne, katemu se po časi z rokámi vkup zbéra, bo *râstlu*. preš. 46 kjé bi néki děkle *ráslo* lépši od nevête váše? — *rásle*: preš. 145 na nóvo bo srce spet ozivélo, v ném *râstle* jásnih poezij cvetlíce. preš. 94 solzé so méní *zrásle*, in srd in kás sta méní *zrásla*.

jéd: *jêdel*: ravn. 2 222 en krat je Jezus na dômu pr Matévžu *jêdel*. — *jésla*: ravn. ber. 39 očetu porečêmo, de ga je divja zvér *vjésla*. — *jédeo*: ravn. ber. 20 grózdje mu v misel pride, ko se je do zdej *jédeo*, ožeti. — *jédlí*: ravn. 2 152 ne skrbí naj vas živ-

leńe, kaj bote *jélli* in pili. — *jédle*: ravn. 2 252 otrébki radi, ko so jih svińe *jédle*, bi bili va n letéli.

léz: *lézel*: ravn. 2 285 pred ním je tékel in na figovo drevó *zlézil*. — *lézli*: ravn. 1 19 so otét se ľudjé *lézili* na hribe.

séd: *sédel*: ravn. 2 127 Jezus je *sédel*. 2 146 Jezus stopi v čolnič in se je *vsédel*. — *sésla*: ravn. 2 294 Marija mu je k nogam *sésla*. 1 169 osla *zasésla* in šla je hitro za nimi. — *séqli*: ravn. 1 97 v sredi morjá so se *s-séqli* valóvi

strég: *strégl*: ravn. ber. 90 Savl je prségl, de Davidu ne bó več po živléniu *strégl*. — *strégl*: ravn. 2 225 Heródja je od sih mal Janezu po živléniu *strégl*. preš. 31 bó te še od hiše spódlil, ak mu *strégl* prav ne bós. 2 171 ki je vmirajóčiga téžki zadni zdihlej *prestrégl*. — *strégl*: ravn. 2 55 že otroku se mu je po živléniu *strégl*. 2 241 sin človéka ni prišel na svet, de bi se mu *strégl*.

vlék: *vlékel*: ravn. 2 255 drugi dan gredé je dva dnarja *izlékel*. 1 257 kdo me bo *zlékel* na tlá? 2 183 čes vas komu ovca, ki jo imá, v seboto v jamo pade, je ne bo zgrabil in *izlékel*? ber. 210 kakšnega hudobniga človeka je k hiši *prvlékel* moj móz! — *vlékli*: ravn. 2 272 kar zgrabili in iz nôgrada so ga *izlékli*. — U goreňštini ima kašto volk: obôlkel sôlkel obôlkla sólkla: *isólkla* sta brž kutico, *obólkla* črno sukeńco. nar. pes.

mét: *métel*: preš. 159 bíl jim bog je govoríco *zmédił*.

préd: *prédla*: preš. 131 dovòl je lét mi že *naprédla* Párka. — *prélli*: rvn. mp. 121 *prélli* so.

préd: *prélli*: ravn. ber. 63 ravn. mp. 121.

ség: *ségel*: ravn. 2 74 Jezus je v pravi kraj *ségel* po nauk; 2 19 oče je besédo *doségl*. 2 260 bo na unimu svetu svoj věční dèlež *doségl*. 2 67 Jezus je že v dvanajstim létu stariše z umam *pre-ségl*. 2 226 *zaprségl* se je. — *ségl*: ravn. ber. 35 lojtra je na zemli stala in z vrham do neba *ségl*. — *ségl*: ravn. 2 185 Jezus pride na Galilejsko in kmalo se ľudi iz vse dežele shaja, de jih okó ni *preségl*. — *ségli*: ravn. 2 151 lepa žéla je, de bi vši ľudjé pravo sréčo *doségli*. 2 204 tudi ležej z mislimi *preségli* jih bote. — *ségl* (dual): ravn. 2 267 oba sta hvalo dobríh in zvestih hlapcov *doségl*.

trës: *trësel*: ravn. mp. 35 Mihic je vode *prtrësel*. — *trëslo*: ravn. ber. 85 pred čigar močjó in velikostjo se je vse *trëslo*.

zéb: *zéblo*: ravn. mp. 103 *zéblo* zlo je. — *zéble*: ravn. ber. 9 rastline bi vse *pozéble*.

molz: *môlzel*: rog. 2 249 živil je od mleka ene jelenke ali košute, katéro je nemu bog pošilal, de bi to *môuzel*.

tolk: *tôlkel*: škrin. prip. 27 22 aku bôš nevumniga v stópah *raz-tôlkel*, ne bôš nemu negovo nevúmnost odvzél. sir. 35 22 bo níh hárabet *raztôlkel*. — *tôlkli*: rog. 2 602 katéri so ga lučali, iz kamenam *tóukli*; ravn. 2 272 zgrabli, *otôkli* in prazniga so odgnali. — *tôlkla* (npl.) škrin. prip. 19 29 nevumnih telesa bodo kladva *tôlkle*.

gôd: *gódel*: preš. 82 je bolši *gódel* na strúne trí, ko znál je pred gôsti na vse štir. 31 céli dán bo *gódl*, vso noč kášjal stári móž.

Osnove, koje imaju u korijenu *e* (ne = ê ni = e) imaju u go-reňstini u sing. masc. *otegnuti* naglas: *nésel* (mjesto nésel kao bába mj. bába), a u ostalim oblicima biva e široko, za to ima `: nèsla nèslo nèslí nèsle.

bred: *brédel*: ravn. ber. 141 kakor kóli je bil tvrdovraten ta narod, kolikor krat je tudi v malikovaňe, gréh in révo *zabrédel*, je bog po ném vender le svôjo milostivo in lubéznivo misel doségel. preš. 105 v nesréče môje bôl *zabrédel*.

greb: *grébli*: preš. 73 zakáj v prst posvečeno ste me *zagrébli* ví?

leg: *lèglia*: ravn. 1 153 je čul pr čedi, ki je okol nega *polèglia*. malp. 37 pridnemu deklétu se je dva krat toľko léča *prlèglia*, ker jo je ona izberala. 75 v dvanjstimu létu je že veliko pr domačíji *zalèglia*. — *lèglo*: ravn. 2 121 po uri praša precej oče, ob ktiri mu je *odlèglo*. — *lègli*: ravn. 2 247 počít so bili *lègli*. 2 186 deleč okol so ga (judjé Jezusa) *oblègli*.

met: *mèllo*: ravn. malp. 105 hud veter je pihal in *mèdlo* je.

nes: *nésel*: preš. 62 kakó me *nésil* boš nocój sto míľ do domačije? 107 dih prve sápce bôde *odnésel* tó, kar misli so stvaríle.

ravn. 2 302 kako lepo se je za Marijo lè tu Jezus *ponésel*! 2 126 rad blágre, ki jih je Izraelcam in pa vsimu svetu *prnésel*, Nazarenčanom nar pred bi bil Jezus prvóšil. preš. 40 lójtro bô za zid *prnésel*. 57 je krála Mirosláva ròj pred Prág ji *vnésil* bil ga v bòj. 117 v ní bom mèd slovénške bráte sládky glas *zanésel*. ravn. 2 257 en talent je okol dva in trideset jézarov goldinarjev *zné-sil*. — *nèsla*: preš. 102 te je ládja *nèsla* prèč od mene. 175 *pre-nèsla* pričjóče úre bi ne bilà lét pôznih gláva síva. 131 kogá mi je *prnésla* pevska žíla? ravn. 2 306 le nikar ne misli de boš sama živleňe *odnèsla*. — *nèslo*: ravn. mp. 11 skozi celo leto je to veliko *znèslo*. — *nèslí*: preš. 28 môgla umréti ni stará Sibíla, de so *prnésli* ji z dóma prstí. — *nèsle*: ravn. 2 227 prav te negúdosti so ga *spodnèsle*. preš. 183 *prnésle* niso bôžicam prijétné hvále,

rav. 2 277 trapaste divice so se na prijatlce *zanèsla*. — *nèsla* (dual): ravn. 2 100 javalne sta bila ženin in nevesta bogata. Drúšina, kôjkoršine se nista *zanèsla*, je naredila, de je prevréd vino pošlo.

pek: *pékel*: ravn. mp. 19 cmok *pékel* v želodcu ga je. 21 de bi se ne *spékel*, sim hotel. — *pèkla*: ravn. ber. 53 jih je nih huda vést *pèkla*. preš. 59 bo kríva *pékla* téga, ko v míral bó, prséga. — *pèklo*: ravn. 2 33 mnoziga bi vbožtvo tako ne *péklo*, naj bi tako ošaben ne bil.

plet: *plétel*: preš. 99 Apólon drugi bóm jez sred kozárjov si v róvtah *plétel* neumrjóče vénce.

rek: *rékel*: preš. 123 úni bó pa *rékel*: káj za Vódnikam ne hodi? — *rèkla*: preš. 120 poslúšaj mojo spóved: *rékla* bóš, de sim nedôlzen. — *réklo*: ravn. ber. 17 bog jim je dal sina, ko se mu je Set *réklo*.

tek: *tékel*: ravn. 2 96 kar *tékel* je k niemu, 2 242 na poti je enkrat Jezusa bogat imeniten mladenič srečal. Kmalo je *prtékel*. — *téklo*: preš. 132 je od vesélga časa *téklo* léto dva krat devétstotri-intrideséto. ravn. ber. 36 ko je sedem lét *pretéklo*, reče Laban:... preš. 82 *pretéklo* biló lét dvóje še ní. — *tékli*: ravn. mp. 107 *stékli* bi bili kmalo drugi otroci.

tep: *tépel*: ravn. ber. 101 bog je nezvéstno ľudstvo z dragino *tépel*. 136 z. nô je veliko veči armáde sovražníkov *otépel*. rvn. 1 31 komej si se ptujic v naše mesto *prtépel*, in hočeš z nami vka-zovati? — *tépli*: ravn. mp. 125 mati niso *tépli* Davidka. preš. 34 oča so kleli, *tépli* me.

ved: *védel*: ravn. mp. 11, ko je bilo véliko izprašovaňe, se je hudo *obrédel*.

Osnove s vokalom *o* idu jedne posve kao one s vokalom *e*, tako bod i *mog*: bôdel mógel bôdla móglia; a druge imaju u svim obli-cima otegnuti isti naglas; takо hrôp sop i hot: hròpel hròpla, sôpel sôpla.

bod: *bódel*: škriń. pok. 1 51 je mene trn *bódel*. ravn. 1 135 *pre-bódil* ga je oprôda. — *bôdla*: ravn. 2 151 iz vsiga je božja darovitnost *bôdila*. 2 272 duhovni in pismeji — že jih je v živo *zbôdla* ta beseda — so djali: tega pa nè! — *bôdlo*: ravn. 2 89 to jih je *bôdilo*. ber. 90 je to nevošíviga kraja takо *zbôdlo*, de hoče Davida umoriti. ravn. 1 180 vse druge otroke bo to *spodbôdlo* cčetu nôsít rožice. — *bôdli*: ravn. 2 165 pisano ga gledajo, z očmi bi ga *prebôdli*. — *bôdle*: ravn. 1 267 te besede so Ano grozno *zbôdle*.

mog: mögel: preš. 186 kako bi *mögel* tebi kaj odréči? ravn. 2 173 vstal, šel in *pomögel*, je bil ves řegov odgovor. ber. 10 le bog nam je to *zamögel* povédati. — *mögla:* preš. 188 nobéna me ne bô *premögla* síla, de . . — *möglo:* ravn. ber. 57 Mojzes ni imel upaňa, de bi se to kadaj *möglo* zgoditi. preš. 13 bógal bi . . ak bi *möglo* se zgodit? ravn. 2 288 ko bi se revežu *pomöglo*. — *mögli:* ravn. ber. 10 vsi ljudjé skupej bi ne bili *mögli* tiga svetá narediti. 2 245 ktiri bi lohka *pomögli*. 2 89 malo so si s tem *zmögli*. — *mögle:* ber. 31 božjim naredbam se bote voľno vdali, če tudi spoznali ne bote, kakó de bi vám *mögle* dôbre biti. ravn. ber. 99 bukve modrosti so prav veliko *prpomögle*, mnoge dobre uke med lúdstvam razšíriti. — *mögra* (dual) ravn. ber. 14 nič več nista zdaj *mögra* z veselejem v bogá misliti.

sop: sòpel: ravn. 2 186 Jezus si je nar bol pri molitvi *odsòpel*. Osnova *mog* u značenju debere müssen ima u svim oblicima *otisnuti* naglas: mögel mögra möglo mögli mögle (upravo: mögel): *mögel:* ravn. ber. 17 ali bi si ne bil *mögel* Kajn dôbriga zgleda svojiga brata pred oči postaviti? — *mögra:* ravn. ber. 55 otrokova sestra se je *mögra* od deleč vstaviti. — *mögli:* ravn. ber. 63 čez nekaj mëscov so bili lahko na Kanaanskim, tote preden sméjo v oblubleno deželo, so *mögli* svojo divjáčino opustiti. 123 vsi so *mögli* obstati, de tega ne morejo storiti.

Osnova *cvet* (cvlt) ima u goreňstini naglas na nastavku u svim oblicima i to *otisnuti* kratki, a t se mijena na d: cvedél cvedlá cvedlò cvedli cvedlè čítaj cvldù ili cudù. — *cvetlà:* škrb. 1 259 bo resnica iz tebe *cvedlá*. preš. 177 naj pévec drúg vam sréco popisuje, ki célo léto je *cvetlá* obéma. — *cvetlò:* škrb. pridg. 12 5 kadar bò mändelnovo drevú *cvedlú*. — *cvetli:* škrb. 1 275 vi boste *cvedlí* kakor lilje. — *cvetlè:* škrb. 1 96 ako bodo *cvedlé* v' tojmo srco dobro dišeče lilje lepih čednosti. preš. 19 rudéče líca zórno še *cvetlè* ko so préd *cvetlè*.

Osnove na d i t pred nastavkom l u doleňstini gube to d ili t, i tim postaju osnove od jednoga sloga. Naglas im je u sing. masc. *otisnuti*, a u ostalim oblicima otegnuti n. pr. pad: pál pála pálo; bod: ból bòla bòlo; met: mél mèla mèlo. A *cvt* ima: cvelá cvelò cveli cvelè: lev. pes. 2 110 ko žabogriz je *cvel*. *cvelà* 1 269 za jedno sem vedel rožico ki v moje zdravje *cvelà* je skrivnó. — *cvelé:* lev. pes. 2 101 *cvelè* ste v mladem solnci pod Šmarijno goró.

gnet: gnél: lev. pes. 2 196 oba rad v koš bi srdito *ugnél*.

krad: kräl: lev. pes. 1 230 ne věš, kako si črešne *kräl*?

pad: *päl*: lev. 2 70 kdor po nesreči v vodo bi *päl*, v nesrečo bi svojo otépal, teptál — *pála*: lev. pes. 2 14 je na zemlo *pála*.

plet: *plél*: lev. pes. 2 196 iz viter pa koš bom oprtni *plél*.
sēd: *sél*: lev. pes. 1 281 na koňa gospodnega *sél* drzán.

Osnova *sēd* (šēd) gubi svuda i u goreništini *d* pred *l* te glasi: *sēl* šla šlo šli šlè; a tako večinom i složena s prijedlogom.

šed: *šél*: preš. 20 moj úp je *šél* po vodi. 34 *šél* je po svetu bóg vé kám. škrb. 1 90 tekel je za tatam in ga je *došál*. ravn. 2 300 iz smrti v življenje se je že *prešél*. 2 178 kmalo potlej se je Jezus v tempelu z ním *sošél*. ber. 173 za nimi gre, de se toliko vá níe ne zagleda, de bi pot zgubil in *zašél*. — *šlù*: preš. 52 in *šlù* je žalostna domú. rog. 2 589 kadar bi ne bila *išlù* luč sonca te pravice. škriň. prip. 1 27 vas bo nadlóga na naglim *obšlá*. preš. 58 armáda kómej je *odšlù*, Lenóra vrže se na tlà. ravn. 1 34 voda v mehu je *pošlù*. preš. 81 na máli Šmáren prebléčena gospá je Míč'ka v cérkev *pršlù*. — *šlò*: rog. 2 590 *išlù* (orietur) vam bode sonce te pravice. ravn. 1 7 vse to se je drugač *izšlò*. ravn. 2 100 je prevréd vino *pošlò*. ravn. 1 296 tudi veliko Judov se je bilo po bratu Marijo in Marto potolažit *sošlò*. rog. 2 589 obtepamo grozne temè, u katére *zašlù* in padlu je bilu tu človeštvu. — *šlì*: škrb. 1 22 koliko bi jih tamkaj *nešlì*, ktiri objokujejo nih slepoto! 1 85 mi bomo k nemo *pršlì*. — *šlé*: škrb. 1 377 moje leta so *prešlé* kakor dim. ravn. 1 32 drevesa so en krat se *sošlè* izvojit si kraja. — *šlù* (dual): rog. 2 613 zapústila sta Jakob in Joanes svójga očeta inu *šlù* sta za Jezusam. škrb. 1 84 Marija inu Jozef kir sta ga (Jezusa) *nešlá*, sta ga várvala zvesto.

Kašto naglas prelazi na prijedlog n. pr. *nášel*. rog. 2 551 kar se bode drugiga ú tajsti *znášlu*; *prišel*: rog. 2 144 *prišal* je bršt h plačuvájnu, pláčal je ta doug. 2 186 Tobias *prišal* je bil na konèc tega žjuléjna. — *pòšla*: ravn. 1 61 stiskala bo strašna dragína deželo in *pòšla* bo vsa obilnost rodovitnih let. — *prešli*: rog. 2 631 mislil sém nà te stare dny, kateri *prešli* so. ravn. 2 27 v nebó spet so angeli *prešli*. — *prešla* (dual): ravn. 2 140 nebó in zemla préd bota *prešla* préden bi se le črka ali píčica postave ne spolnila. — U goreništini *na* složeno sa šel glasi nè: nèšel nèšla itd. rog. 2 628 Gregorius *znèšil* je tu uržoh. — *nèšla*: rog. 2 15 v veliki nadlogi *znèšla* se je Dominika. — *nèšlu*: rog. 2 196 kar se je pr nè mrtviga *znèšlu*. — Ali u toj sastavi govori se često particip od osnove id: idel, a onda na *na* biva naglas: nájdel, nájdla itd.

c) Naglas u glagola s nastavkom *ni* (od *no*) u inf.

Naglas dolazi u sing. masc. ili na nastavku *ni* ili na slogu pred -ni.

a) Naglas *na ni* je u sing. masc. i fem. otisnuti, u ostalim oblicima otegnuti: *genil genila genilo*. Taj naglas imaju u goreňstini one osnove s poluglasnim u slogu pred -ni, koje poluglasno u prezenu biva á: dáhnem: *dehnil dehnila dehnilo*.

dáhnem: *dehnil*: lev. pes. 2 291 pregloboko je *vzdehnil*. — *dehnila*: ravn. 1 308 kadar si je (Estra) *oddahnila* nekoliko, jí kral reče: *kralica, kaj bi rada?*

gánem: *genila*: škriň. sir. 15 z ona ga bó napojila z vodó izveličanske modrosti, inu se bo v nému vkoreninila inu se ne bo *gánila*: ravn. 1 138 ni seše iz níve *ganila* domú. — *genilo*: škriň. vis. pes. 5 4 moje osrje se je *zganilu*. Složeno s prijedlogom gubi poluglasno te glasi gni, a naglas ima u sing. masc. prijedlog, n. pr. *nágnil*: traun. 39 2 on se je k meni *nágnil*; *ognil* i *ógnil*: ravn. 1 164 toraj se je David v nar divjiši in dajniši kraje *ógnil*. 1 312 ti věš, kołke bolečíne trpim po životu; lohka bi se jih bil *ógnil*, pa iz častí do tebe jih rad v sebi prestojím. Dakako da i *ognil* n. pr. ravn. ber. 89 kral je sulico po Davidu vrgel; ali David se je srečno *ognil*. Ali u ostalim oblicima ostaje naglas na -ni: *gnila*: ravn. 2 145 pravica bi vsim narodom na zemli srečo *nagnila*. 2 273 nesreča se nas bo že od déleč *ognila*. — *gnilo*: ravn. 2 181 kaj veľá, tudi tašo in né hčér je to čudno zdravje *nagnilo*, rade ga oddaste. — *gnili*: ravn. 1 268 tudi vas se ne bodo časi trpleña *ognili*. Tako i: *nágnil* pripògnil.

máknem: *meknila*: ravn. mp. 73 Nézika je pisker nekoliko od ogna *odmakinila*.

pahinem: *pehnil*: škrb. 1 60 se nigdar ne zgodí, de b' on enga spokorniga grešnika od sebe preč *pahnil*. — *pehnila*: škriň. vis. pes. 5 6 zarínè mojih dur sim mojimu lubimu *odpahnila*. ravn. mp. 104 gospá je padla in si roko *spahnila*. — *pehnili*: lev. žup. 59 mehúrci, kateri so se *izpehnili* nad parkli, popokajo.

táknem: *teknila*: ravn. 2 168 robú le negoviga oblačila se bom *dotaknila*, ozdravila bom. — *teknili*: škrb. 1 66 jih bo veliko, ktiri se bodo nad nim *spoteknili*.

Rijetko je naglas na slogu pred -ni u sing. masc. sáhnem: *sáhnil*: ravn. 1 220 sčasama je potok *vsáhnil*.

Takav naglas ima još osnova vrni u goreňstini: *vrnīl* i gŕne: *ogrñl* *obrnīl* *zavrñl*.

Osnova *mini* ima naglas prema glagolima s nastavkom *i*, kojim je *i* u prezenu naglašeno: *minīl* *minīla* *minīlo* itd. *minīla*: škrb. 1 385 žetu je *menīla*. — *minīlo*: ravn. mp. 119 obľubim, *menīlo* bi jo skoz láziti. — U goreňstini glasi osnov minu: *minūl* *minūla* *minūlo*, a Levstiku: *mino*: *minōl* *minōla* itd. *minūl*: preš. 190 ko je *minūl*. — *minūla*: škriň. vis. pes. 2 11 zima je *minūla*, dāž je nehál. traun. 48 15 níh móč bō, kjer je níh čast *minūla*, v pěkli poginila. — *minūlo*: škriň. sir. 17 30 kaj je svetlejši kakor sónce? inu le tó bō *minūlu*. traun. 101 27 nebú je dělu tvojih rók. Onu bō *minūlu*, ti pa ostaneš. — *minūli*: preš. 140 *minūli* sréče so in sláve čási. — *minūla* (npl.): preš. 106 mladostí léta! kmálo ste *minūle!*

b) Naglas na slogu pred *-ni*. a) otegnuti u sing. masc. a u ostalim oblicima na nastavku: *ni*, osim u sing. fem., gdje je otisnuti naglas: *sklēnil* *sklenīla* *sklenīlo*.

Taj naglas imaju sve osnove, koje imaju u prezenu otegnuti naglas na slogu pred *ni*; n. pr.

kléknem: *kléknīl*: ravn. 2 242 mladénič je pred ní *pokléknīl*. — *kleknīli*: ravn. 2 299 bomo po Mártno *pokleknīli* pred Jezusa.

klénem: *klénīl*: ravn. 2 42 Herodež *sklēnil* je čast kazati zvunaj do noviga kraja. 2 152 eniga bo ľubil, ali sej na eniga se bol *naklénīl*. 2 211 *zaklénīl* sim duri. — *klenīla*: škriň. XX povę, de je ona ženina jiskala, de bi se bila z ním *sklenīla*. ravn. 2 118 vera v Jezusa je níh križem srca do trdiga *sklenīla*. škrb. 1 223 négova duša se je h bogó blížala inu se na tanko z ním *sklenīla*; preš. 183 en dán sim prášat šlá po výjske sréci, al skózi se še ní *sklenīla*. — *klenīlo*: ravn. 2 96 že Jezusovo oko ga je na Jezusa *naklénīlo*. — *klenīli*: ravn. 2 89 *sklenīli* so zadnič s slóvezam do Janaea poslati. 2 249 kar so iz čudežev *sklenīli*. preš. 184 bodo támkej bôžji *sklépi* míli té, ki se tükaj ľubijo, *sklenīli*. — *klenīle*: ravn. ber. 44 žitnice so se zdaj *odklenīle*. preš. 182 de b' ên krat se *sklenīle* pótí náji, me tükaj vídiš zdaj. — *sklenīla* (pl.): preš. mésta ní nikjér, kjer bi ľubjóče srca se *sklenīle*. — *klenīla* (dual) ravn. 1 298 po tem gresta in sta duri *zaklenīla*.

krénem: *kreňlo*: lev. žup. 4 ali bi se *ukrenílo* pobirati zlôga k dávkom po 15 do po 25 gold. od stó.

máhnem: *máhnīl*: škrb. 1 227 je z mečam nad ním *zamáhnīl*.

tégnem: *tégnil*: ravn. ber. 65 jim ni vsih dobrót *odtégnil*. 241 en krat jim je misel prišla, kdo nih de bi nar imenítniši biti *vtégnil*. — *tegnila*: škriň. prip. 31 19 ona je svojo rokó k močnim rečem *iztegnila*. ravn. 2 134 lubezen je vse *potegnila* za nim. škrb. 1 160 drži róko nazaj, de se k poškodovaňo tojga bližniga ne bo *stegnila*. preš. 181 po meč bi désna se bilá *stegnila*. preš. 47 sêstra bášetova v Bósni sama bi *vtegnila* bítí lépši od nevčste váshe. — *tegnilo*: ravn. 2 244 od te in une Jezusove besede še kaj v misel vzeti bi ne *vtegnilo* biti od več. rog. 2 252 blagú te bo kam dřgam *potegnilu*. — *tegnili*: škriň. sir. 48 22 so svoje roké *iztegnili*. ravn. 2 216 tisti dan bi tudi mi na sramdти ostati *vtegnili*. — *tegnila*: (dual) ravn. mp. 115 za kaj sta (koňa) *potegnila*, kadar je klél Rupret?

téknem: *teknilo*: met. 286 zapoj mi eno ino jez bom pléšal, po tem ti bo moje mesó veliko bol *teknilo*.

tréinem: *trénil*: ravn. 1 4 luči naj bodo na nebu. Ko bi *trénil*, so bile. 161 ko bi *trénil* je súlico po nemu zalúčil. 2 121 ko bi *trénil* ga je mrzlica minila. ravn. 1 280 tudi tukej je bog mnoge reči, velike in male, vesele in žalostne *strénil*. — *trénili*: ravn. 2 183 *trenili* niso gledavci, kakó se bo izšlo.

tínm: *trnila*: lev. pes. 2 14 zvezda se je *utrnila*.

vínm: *vrnila*: škriň. modr. 10 17 ona je pravičním plačilu za nih dela *vrnila*. ravn. mp. 15 ker se tako rada učiš, te bom sčasama tolkaj lózej v kaj *obrnila*. rvn. 1 85 sila mu je v solze zaničvani smeh *prevrnila*. — *vrnilo*: rog. 2 31 kaj nas bo od lubezni Jezusove *odvrnili*? lev. žup. 77 zamndí storiti, kar bi *odvrnilo* ogeń. ravn. 1 tako se je Mozesu űegovo lepo djaňe lepo *povrnilo*. 1 330 *prevrnilo* vse se mi je. rog. 2 98 še več ajdov se je h Kristusu *spreobrnílu*. — *vrnili*: rog. 2 115 od tega pregovorjeni *vrnili* so se vsi. preš. 141 de bi *vrnili* k nam se časi sréče. ravn. 2 236 nôvi trud bi mu bili radi *odvrnili*. škrb. 1 66 dosti jih bo ktiri bodo s časam se *spreobrnili* inu bodo izveličani. 1 317 al bi bil ním bóg zanésel, ke b' se bli *spreobrnili*? — *vrnila* (dual) rog. 2 543 gospud in gospá *obrnila* sta se h bugu.

β) *Otegnuti naglas na slogu pred -ni* imaju u svim oblicima u goreňštini oni glagoli, koji su u prezenu otisnuto naglašeni na slogu pred -ni: píhnem: píhnil píhnila píhnilo píhnili píhnilje mjesto: píhnil píhnila itd. kao bába mj. bába.

-bêgnem: *-bénil*: ravn. 1 163 David je *pobégnil* še tisto noč. preš. 130 *pobégnil* ták sim kakor srna.

-bóknem: *bóknila*: ravn. mp. 27 *zbóknila* po eni strani se je (Uršika) sčasama.

díhnem: *díhníl*: preš. 89 komur pevski duh sim *vdíhníl*. — *díhni*: preš. 76 naj sónce, lúna, zvézde, kar so mu pévskih sán pred *vdíhnile* v življení, prejméjo spét z negá.

dvignem: *dvígníl*: ravn. 2 67 Jezus je rokodelski stan *povzdígníl* — *dvígnila*: škriň. XXIII po tem bo negova božja natúra negovu človeštvo v nebesa *pouzdígnila*. — *dvígnile*: preš. 120 od oči so meni se *uzdígnile* tamnice. — *dvígnila*: ravn. 2 299 so že veliko milijonov ľudi srač proti nebesam *povzdígnile*.

gásnem: *gásnila*: preš. 148 pred ko *vgásnila* smrt móč plaména, je 'z srač zrásel venec. ravn. 1 262 vsa luč bo *pogásnila*. škriň. príp. 31 18 nę svěčáva ne bō po noči *vgásnila*. škrb. 1 194 ta misel ni *vgásnila*, preš 188 kdaj *vgásnila* bilá bi kríva véra. — *gásnilo*: škriň. príp. 13 9 hudobní světlu bō *vgásnilu*. 24 20 gréšnikov světlu bō *vgásnilu*.

gínem (ređe gínom): *gíníl*: ravn. 2 246 *zgíníl* je od tvoje hčere hudi duh. — *gínila*: preš. 7 pádala nebéška mána Izraelcem je v pušávi, *zgínila* je, ak pobrána ni bilá ob úri pravi. — *gínilo*: rvn. 1 18 kar živi in diha pod nebam, vse bo *pogínilo*. — *gínili*: škriň. príp. 1 22 hudobní bôdo od zémle *pogínili*. — *gínile*: škrb. 1 300 zakaj se boš navezvál na posvetné dobrôté, ktire bodo čez malo časa spred tojih očí *zgínile*? — *ginila* (dual) ravn. 1 33 *pogínila* sta mesta (Sodoma i Gomora). 2 248 Mozes in Elija sta po oblaku *zgínila*.

kínem: *kinila*: lev. žup. 98 če je res, da je bila kaka stvar ustávila ali *prekinila* dělo.

-kúcnem: -*kúcníl*: škriň. sir. 10 19 gospód je nevěřnikov dežele *prekúcníl*.

mígnem: *mígníl*: preš. 67 preden *mígníl* bi z očmí, s kónika se plájš zdrobí.

-mólknem: -*mólkníl*: ravn. 1 183 *vmókníl* je. 2 217 veter je *vmókníl*. — *mólknili*: ravn. 1 262 vsi mlíni bodo *vmóknili*. 2 91 komu več ne véjo kaj rěči, so *obmóknili*. preš. 140 *vmólkni* so pésem sládki glási. Ređe: mólkem: *molkníla*: lev. pes. 1 180 je *vmolkni* tvoja struna.

-mútñem: -*mútñíl*: ravn. 2 283 že bi bila nadloga, ko bi vsi ľudjé na enkrat *obmútñili* in oglušeli.

plánem: *plánila*: škriň. 1 299 to je že zadosti blo, de je cela grimnost božje jéze čez nega *plánila*.

pûhnem: *pûhnil*: ravn. mp. 113 kar iz spaña je *pûhnil*. — *pûhnil*: ravn. mp. 105 *spûhnil* zmrzlinci so se jim.

rînem: *rînil*: ravn. 2 264 kmalo potlej je *odrînil*. — *rînila*: ravn. 1 66 bratje otovoré osle in so *odrînila*. 2 216 Jezus z vučenimi gre v čoln. So *odrînila*. — *rînile*: ravn. 1 180 sreča, pokoj, obilnost, kraljeva oblast so ga v strašno pregreho *porînile*.

smûknem: *smûknila*: ravn. mp. 63 várovala se je, de ni kam *osmûknila*.

sûnem: *sûnili*: škriň. prip. 7 28 bó pušica negóvejetra *presûnila*.

šînem: *šînil*: ravn. 2 176 kdor je v zmotohanu (vodo) precej *šînil*, je ozdravil. — *šînila*: ravn. 2 226 dekle je urno pr vratih *šînila*. — *šînilo*: ravn. 1 91 tako je še bol v oči *šînilo*, de so bile ravno tih hiše otete. 2 70 *šînilo* v oči je vsakemu, de mu ni za posvetni dobiček.

-tîhnem: *tîhnil*: preš. 139 de b' *potîhnil* ves prepír. — *tîhnilo*: ravn. 1 262 *potîhnilo* bo pétje ženina in neveste. — *tîhnila*: lev. pes. 1 4 *utîhnila* so pevci drevnih vej.

-tîsnem: *tîsnil*: ravn. 1 77 tebi bo Jožef oči *zatîsnil*.

-tîpnem: *trîpnili*: preš. 166 *otèrpnili* so údje.

-vénem: *vénilo*: ravn. 1 101 brez vode bi vse poginilo in *zvénilo*.

-vêznem: *véznil*: ravn. 1 96 *zavéznil* je o morje kralja vozove in vojsko negovo.

zînem: *zînila*: ravn. 1 16 preklet si na zemli, ktira je *zînila* pa pila kri tvojiga brata.

d) Naglas u glagola s nastavkom *é* (a).

1. Osnove od jednoga sloga.

Osnove ba i sta (od boja staja) imaju na tom a otegnuti naglas u svim oblicima: bál bála bálo báli bále.

ba: *bál*: rog. 2 617 se je *bál*, de bi ta nemu ne oduzél tega krajlevstva. preš. sim d'olgo úpal in se *bál*, zo *bál* ne bóm se záno nič. — *bála*: škriň. prip. 31 21 ona se za svojo hišo ne bó pred sneženim mrázam *bála*. priš. 187 al je za májhin čas se zdrúžit vrédnio, de bi ločítve spéť se *bála* védno? — *bálo*: preš. 101 zakaj bi se jih môje žnáblo *bálo*? — *báli*: traun. 39 4 tó bó nih veliku vidilu inu se bodo *báli*. — *bále*: traun. 66 17 vodę so tebe vidile inu so se *bále*, 103 7 so se pred tvojim groměňam *zbále*. — *bála*: (dual): rog. 2 329 ú sredi sence te smrti *bála* se ne bova.

sta: *stál*: škriň. prip. 22 29 on bó pred krajli *stál*. sir. 12 14 en čas bó s tebój dóbér: aku pak omáhùvatí začneš, ne bo *dostál* ravn. 2 281 Jezus vsmili se me! Jezus je *postál*, prpelati ga reče. škriň. prip. 13 s vbög ne bó svarjeňe *prestál*. preš. 22 dekléta môjga žêno sim nájdel poročêno, *prestál* sam bóg ve káj. — *stála*: preš. 39 áko bóš pr óknu *stála*, híšo bódem ti ográdil. 34 kar sim *prestála*, pozábléno je. — *stáli*: preš. 157 ki *stáli* bôdo tam na stráni lévi. — *stále*: traun. 103 6 vodę so čes gorę *stále*. rog. 2 96 so za Jezusa to mařtro *prestále*. preš. 70 od čúdeža godcam roké so *zastále* itd. itd.

Ostale osnove na *a*: sca spa imaju na tom a otisnuti naglas u svim oblicima do sing. fem., gdje ima otegnuti naglas: spâl spála spâlo spâli spâle.

spa: *spál*: rog. 2 655 ,cessar Augustus' zapovejdal je, de se ima blazyna te postile, na kateri *spál* je ta purgar, za níega kupiti. — *spâli*: rog. 2 617 ú katérim so ráсли, sópli, čútyli, píli, jéjdli, hodíli, sedéli, ležáli, *spâli* inu taku naprèj. — *spâle*: preš. 134 v ním (gróbu) zdájne bôdo bolećíne *spâle*.

A osnove na é imaju u sing. masc. i fem. otisnuti, u ostalim oblicima otegnuti naglas: zděl zděla zdélo, zdéli zdéle.

zdé: *zdélo*: rog. 2 170 *zdélu* se je nè, de vse tu, kar vbögim na dà, zgúby inu h nič prpravi. ravn. 2 5 sinu imeti nemogóče se mu je *zdélo*. — *zdéle*: ravn. ber. 23 so sólnce, láno in zvézde za bogove iméli, ker so se ludém sosebno imenitne *zdéle*.

2 Osnove od dva (*i više*) sloga.

U sing. masc. ima naglas ili na zadním slogu kao otisnuti kratki: iměl, ili na slogu pred nastavkom i u goreňstini večinom otegnuti: běžal górel lètel mrgdél. A u sing. fem. je otisnuti naglas na nastavku e ili a, a u ostalim oblicim otegnuti naglas na e ili a: běžála gorélo letéli žvrgoléle.

U sing. masc. naglas na zadním slogu imaju u goreňstini oni glagoli, u kojim ima poluglasno ili r u slogu pred el al n. pr. těleti skvleti těmneti pøzdeti mžatí: telél skelél ili tlél sklél, těmnél pøzdél mžázél; brleti grmeti prdeti skrbeti smrdeti srbeti strmeti trpeti vršeti vrtneti koprneti: brlél grmél prdél skrbél smrdél srbél strmél trpél vršél vrtél koprnél; ali držati drčati ležati smrčati imaju: dížal díčal lèžal smíčal. Ređe drugi: bobnél obledél. — Tako i druge osnove n. pr. imeti: iměl kipéti: kipél hiteti: hitél hrepeneti: hrepénel okameneti: okamenél koprneti: koprnél puhteti: puhtél se-

deti: sedèl (zdèl) šumeti: šumèl, ali i kípel hítel hrepènel okám'nel púhtel šúmel.

Evo nekoliko primjera iz kníge.

beža: *béžal*: rog. 2 50 Alexius . . *zbéžal* je na tihim iz mesta. 414 škof *zbéžal* je skrivaj iz mesta. ravn. 1 133 to izgovorivši je *zbéžal* Joatam. 2 85 strepetal, *zbéžal* je; ber. 56 Mojzes *zbéžal* je na Madjansko. preš. 166 strah *zbéžal* je. ravn. 1 33 ravno je sonce izza gore pršlo, Lot pa v mestice *prbéžal*, schönl. 65 sim *vbéžal* iz négovih rok. ravn. ber. 92 nekdaj je David v globoko skalnato jamo *ubéžal*. — *bežala*: rog. 2 250 jelénka je prutje pečyni *bežála*. škriň. pridg. 7 24 ona je še dalej od mene *bejžála*. preš. 182 povédat' mórám ti, de sem kristijána malíkov zapustila véro krivo, de je *bežála* tá, k' ob sôuci slána. — *bežalo*: preš. 66 kar je pod lúno, oh kakó kakó je to *bežálo*! — *bežáli*: rog. 2 570 kakò pred enim strupovitim baziliskam so *bejžáli*. traun. 47 6 ker so to vi-dili, so se zavzeli, prestrášili inu hitru *bejžáli*. 67 13 krajli teh vojská so povsod *bejžáli*. rog. 2 555 skuzi su odšli inu *odbejžáli* so temu groznimu potópu. — *bežále*: preš. 106 lubézen zvěsto nájti, krátke sáne! *zbežále* ste. 143 *zbežále* so te sáne krátkočásne. — *bežála* (dual): preš. 105 vesèle, mím *zbežála* sta od mene.

blédē: -*blédel*: rog. 2 235 *spreblédil* je na obrázu od navôšlivosti. škriň. sir. 26 5 je mój obraz od strahú *preblédèl*. — *bledél*: lev. pes. 2 291 les je grmel, hram *bobnél* žívopisec *obledél*. — *bledeli*: ravn. 1 289 bojí se le, de bi ne *obledéli* in ne shujšali.

bobnê: *bobnélo*: preš. 61 po vâsi gôri pòk pok pòk je od podkvá *bobnélo*.

bogatê: *bogátel*: ravn. 2 162 v' z mečam doblèni deželi bi *bogátel* lohka od dežele rojákov. — *bogatéli*: ravn. 2 264 Kristus si vse przdéne, de bi z vsimi lepimi krepóstmi *bogatéli*.

bolê: *bólél*: ravn. mp. 21 je trdo *zbólél*. ravn. ber. 105 ko je bil po tem ti vdovi sin *zbólél* in umrl, ga je Elija spet obudil v živlené. — *boléla*: rog. 2 235 mvoja muč je *oboléla*. 2 115 na tu *zaboléla* je ta brumna žena. — *bolélo*: ravn. 1 17 *bolélo* ga je v srce. 1 83 to ga je v živo *bolélo*. 2 89 že to jih je *bolélo*. ravn. 1 10 nikoł ju ni nič *pobolélo*. 1 34 *zabolélo* je grozno Abrahama. 2 106 *zabolélo* v dušo ga je, de so dobrí ajde tákó dálo prišli. — *boléli*: lev. žup. 75 da ľudjé ne bi *izboléli*. — *boléle*: lev. žup. 59 od živine *oboléle* na gobci ali na parkliah niž uživati ni mléka ni preznega masla ni mesa.

brlê: *brlélá*: ravn. 2 28 káká lučica je *brlélá* po jami.

bučā: bučāla: ravn. 1 294 trobenta je *zabučāla* in vse popada.
črnē: črnēle: lev. pes. 1 137 žar *začrnēle* rože.

dihtē: dihtéle: ravn. 2 215 dišave, ki so ji préd zmed lás *dihtéle*,
 so ji le še, de Jezusa z nimi počasti.

dišā: dišāla: škriń. sir. 24 20 kakòr sladka skorja inu lepú di-
 šeče mazilu sim *zadišála*. — *dišálo:* škriń. sir. 9 15 nov prijátel
 je kakòr novu vinu: kadar bó staru, bó tebi dobro *dišálu*.

donē: donélo: lev. pes. 2 160 al hočeš, da tvoje imé bi *donélo*
 čestito od hriba do hriba?

držā: držāl: kast. cil. 56 ta krat še li boš zastopil inu spoznal,
 de si ti nespametnu tvoje živeňe *držál*, dokler si ti za tu posvitnu
 skrbil. rog. 2 580 Thomas je tu za ene saňé *držál*. škrb. 1 36
 lohkó je, de b' človk iz nevednosti golufna pot *držál* za prava.
 1 369 strah te bo nazaj *držál* od gréha. 1 433 ako ozdráviš, vender
 ne moreš dober stati, de bož *držál* inu spolnil vse, kar v bolezni
 oblubiš. — *držála:* rog. 2 569 kateru je Eva za eno veliko čast
držála. škrb. 2 170 omahujejo čez navuke, ktire je vender cirkev
 od svojga začetka vselej *držála*. kuga 7: katere sture, de se bo
 živina takú *držála*, kakor zdravle inu nę natura smrti hoče. preš.
 67 smrt je kosó v rokàh *držála*. rog. 2 565 kaj menite, kakù se
 je *zadržála* Elizabet ú ti veliki nadluge? — *držálo:* rog. 2 365 de
 bi se tu govorjejne ú prglíhah ú spómynu *obdržálu*. — *držáli:*
 rog. 2 550 za tu sedmu čudu tega svejtà *držáli* so ty ajdje tega
 babilonskega obeliscum. škriń. modr. 5 4 my nevumni smo nih ži-
 vleňe za nespamet *držáli*. 15 15 so malike za bogóve *držáli*. —
držála (dual.): rog. 2 613 sta něga ú enim takim čislim *držála*.

glušē: glušeli: ravn. 2 283 žé bi bila nadloga, ko bi vsi ľudjé
 na en krat obmútnili in *oglušeli*.

gomazé: gomazélo: jap prid. 1 230 kęr je vse od ludy *gomazélu*.

gorē: gorél: ravn. ber. 57 gospod se mu prkaže v goréčim grmu,
 kteriori pa ni *zgorél*. — *goréla:* rog. 2 124 prkazála se je nym ena
 subsebnu lepa divica iz eno vošeno goréčo švéčo ú róke, katéra
goréla je bez usega napótja. ravn. 1 4 *goréla* je, de dan déla, ve-
 lika luč, sonce blišče, na nébu. preš. 117 z ně svitlôba bo *goréla*
 še ta krát, ko bóva únstran Káronovga bróda. — *gorélo:* ravn.
 1 96 něgovo srce je bogu hvale *gorélo*. preš. 33 srce je *gorélo* le
 za té. rog. 2 241 mestu okúli něgove hiše bilú je *pogorélu*. — *go-
 réli:* kast. cil. 299 taku dolgu ty ferdamani bodo v paklenskim
 ogňi *goréli*. ravn. 2 104 o *goréli* suši sta pomagala.

grenê: *grenêla*: ravn. 1 162 ta je grozno Savlu *zagrenêla*. — *grenélo*: ravn. ber. 88 de si ravno je to pétje Savlu grôzno *za-grenélo*, je le vender David spét na krajov dvôr pršel.

grmê: *grmêla*: škrb. 2 106 bo ravno ta sodba preklestva *grmêla* čez vas. — *grmeli*: preš. 63 kak spred očí letéli so logi, trávniky napréj mostóvi kák *gromeli*!

hitê: *hitêla*: rog. 2 13 Marija *hytêla* je iz Nacareta u Hebron. 67 *hytêla* je h nému. ravn. mp. 15 vse zamujéno mi boš tisti krat *prhitêla*. — *hitéli*: schön. 67 so iz méstih h Jezusu *hitéli*. rog. 2 573 ludjè *hitéli* so h nému.

hotê: *hôtel*: ravn. ber. 11 pred ne prav šest tavžent leti je bog *hôtel*, de bôdi nebó in zémbla, preš. 62 flaj, lúb'ca, zúnaj brije mráz, de *hôtel* boł bi bríti! — *hotêla*: rog. 2 118 sturil (je), kar je od néga *hotêla*, kar hóče inu kar bode za napréj *hotêla* (et saepius). — *hôtela*: rog. 2 269 poglédat se je *hôtela* ú tem špeglu. 2 312 na ta les ni *hôtela* sesti. — *hotêlo*: lev. žup. X sploh je znano vsacemu, kdor kolikaj vé srbschine, da se jej v sklaňani slovén baš ne more bližati, ako bi se mu tudi *hotêlo*. — običnije: *hôtlo*: rvn. 2 209 komur je veliko izročeniga, se bo tudi veliko *hôtlo* od néga, in več ko mu je izročeniga, več se bo *hôtlo* od néga. — *hotéli*: schön. 84 inu so *hotéli* od néga iméti en čudež od nebés. kast. cil. 151 cesarji némajtu, kar bi *hotéli*. rog. 2 349 je vidila veliku hudičou, katéri so nó *hotéli* uzeti (est saepius). — *hoteli*: rog. 2 554 so *hoteli* cagat na te milosti božji. — *hôtli*: ravn. 1 54 ako bi drugi otroci *hôtli* kaj hudiga delati, jim braníte. rvn. ber. 29 hudôbni prebivavci so *hôtli* z nima grdó délati. 109 morjárji niso *hôtli* téga storiti. — *hotéle*: rog. 2 305 katére krone vèj niste *hotéle* dati. — Govori se ta osnova i bez početna dva slova: *tê*: tél têla télo, ali u knizi dolazi rijetko: *têl*: ravn. 1 122 na znaće je *têl* dati, de črti do konca vse hudo. — *téli*: ravn. 1 131 Cebula nam je dal poglavljaja, svojiga hlapca, in mí bi pod néga *téli* biti?

hrepêne: *hrepênl*: ravn. 1 17 kdo bi se ne *hrepênl* pobolšati? — *hrepênel*: lev. pes. 2 138 vedno *hrepênel* sem po plesnih listih. — *hrepênêla*: ravn. 2 8 vsa *hrepênêla* je po négovimu prihodi, 2 115 žena je po boljmu navuku *hrepênêla*. — *hrepênêlo*: ravn. 1 332 moje srce je po ní *hrepênêlo*. — *hrepêndi*: rog. 2 385 so po štimajnu *hrepêndi*. ravn. ber. 131 pr vsim tem pa so le vender ludjé po svoji domovini *hrepêndi*. 143 vsi narodi so po ném *hrepêndi*.

imē: *imēl*: rog. 2 612 klicat *imēl* je tě jogre. ravn. ber. 130 ka-košen namen je le bog *imēl* po vseh teh čudežih? preš. 94 pólno si známost *imēl* nih. 130 za Amorja sem mán' *imēl* sestrico. Običnije: *imēl* rijetko: *imel*: lev. pes. 1 278 prikazni *imel* sem neznane. — *imēla*: rog. 2 434 vso šrafingo, katéro bi ti bila trpěti *imēla*, tebi zanesem. 2 79 una reuna udova ni šròta drugiga pr hiši *je-mēla* kakor eno pést móke. ravn. ber. 27 takrat bo Sara sinú *imēla*. preš. 27 ból'ga srcá ni *imēla* Lubljána. — *imēlo*: ravn. ber. 91 je ljudstvo Davida v časti *imēlo*. preš. 99 naše ljudstvo někdaj ní oltárjov Minérve in Apólona *imēlo*. — *imēli*: kast. cil. 34! radi bi *imēli*, de bi nas ne bilú. ravn. ber. 6 zahvalite se všim, kteri so *imēli* z vami opraviti. — *imēle*: rog. 2 628 te besede odpréti *imēle* bi slednímu te očy tega srcà inu paméti. preš. 120 pred de-kléta so *imēle*, al kar ti evetěš med nimi, vših lepôt nobêna níma nam dopásti več pravice. — *imēla* (dual): rog. 2 300 punt, katé-riga sta ú me sabo dva dvórna gospúda *imēla*. ravn. ber. 24 de sta *imēla* ob suhih poletnih méscih vode za svoje čéde, sta globôke jame kopala.

ječa: *jéčal*: rog. 2 300 v' letéga premišluvajnu zdihal je inu *jéčal*. (škriň. prip. 5 11 de ne bús k' poslednímu *jéčal*).

kamenê: *kamenélo*: preš. 166 *okamenélo* je srce preživo. — *ka-menéli*: ravn. 2 125 od straha so *okamnéli*.

kipê: *kipéla*: ravn. 1 105 vesèle in sreča bi nam *kipéla*. 1 152 lepote se ne zavedó, ki je *kipéla* iz božjih dél. rvn. mp. 73 nar bolí župa bi bila *odkipéla*. — *kipéli*: ravn. 2 151 kraji, ki je Jezus po nih vučil, so lepí bili in vši so *kipéli*. ravn. 2 81 gole gore so okoł in okoł *kipéle*.

kleča: *klečala*: škrb. 1 497 je s solzami oblita *klečala* pr nogah Jezusovih. preš. 185 koliko krátov sim od tód v samôti *kléčala!*

kopnê: *kópnél*: lev. pes. 1 133 *izkópnél* je snég. 1 282 *skópnél* sneg. 1 20 *prekópnél* je sneg. — *kopnělo*: ravn. 2 56 ní srce je preveč te tri dni *kopnělo*.

koprñe: *koprñél*: ravn. 1 24 od jáze bi človek *skoprñél* 2 34 tudi un je *koprñél* po izraelskemu veselu. — *koprñela*: ravn. ber. 143 krajeva palica *koprñela* je pod ptujo oblastjo. — *koprñélo*: ravn. 1 101 ljudstvo, ktiro je od žeje *koprñélo*, se le huduje. — *koprñeli*: ravn. 1 342 pod ptujo oblastjo so *koprñeli*.

letê: *létel*: traun. 17 11 on je *létel* na perútih tih vejtrov. ravn. 1 191 Absalon je *nalètel* na Davidove ljudí. ravn. mp. 97 vari, en krat ga boš *nalètel*. ravn. 2 218 vse je strah *oblètel*. 1 135 na glavo

prlètel je (kamen) in zdrobil mu je vso bučo. preš. 70 al' de bi k ni *zlétel*, čakaš perés? — *letéla*: rog. 2 68 letéla je h Jezusu. preš. 63 Lenóra bož planila je, na kôna je *zletéla*. 149 visóko môja skléďca je *zletéla*. — *letélo*: ravn. mp. 101 ravno je ono dekle *naletélo*. ravn. 1 157 Savla in Izraelce je pr takih besedah vse *preletélo*. 1 192 vse je Davida *preletélo*. 1 266 kdor nima take dobre svete voče, mu je bo še to hude, kar mu je na timu svetu obvelá, na unimu *spodletélo*. — *letéli*: preš. 64 naprèj *letéli* so v kolòp. 1 330 od žalosti je zboldel, de so mu tako naklèpi *spodletéli*. — *letéle*: rog. 2 98 vse te strèle so čez nega *letéle*. ravn. 2 13 misli bogatih in oblastnih deželanov so *spodletéle*. — *letéla* (dual): preš. 70 in úrno ta dvá sta po pôdu *zletéla*.

leža: *ležal*: lev. žup. 138 ne da bi ta les potlej z gosénicami vred *obléžal* na mésti. — *ležála*: rog. 2 273 tukaj je Rozalija skrita *ležála* 464 let. — *ležálo*: škrb. 1 502 jo prpela na mejsto, kir je *ležálo* mrtlo truplo. preš. 76 razplátili srcé so, *ležálo* noč in dán je tam pod jásnim némom. škriň. pridg. 11 3 kamer kóli bó padlu (drevú), tam bó *oblezáli*. — *ležali*: škriň. modr. 17 2 so v hišah zaprti *ležali*. prip. 14 19 húdi bódo pred dobrimi *ležali*. traun. 48 15 ony bódo v pèkli *ležali* kakòr ovce. — *ležále*: rog. 2 368 ubóge človéške dúse bile so od hudyča úta grdi ostudni mušel tega grèjha zaprte inu ú tem čez 4000 lejt zaprte *ležále*.

méža: *mezále*: ravn. 2 171 že so ji zamákneni v bistre oči gledkali, ki so lih kar vgasnene *mezále*.

molča: *mólčal*: rog. 2 51 Alexius je *móučal*. škriň. prip. 11 12 razvúmèn človèk bó *mólčal*. modr. 8 12 kadàr bóm *mólčal*, bódona me čákali. pok. 1 109 jest sim *mólčal*. ravn. 2 212 bo le zmiraj *mólčal* in gledal? 2 274 *obmólčal* je. škriň. modr. 6 24 ne bóm rèsnice *zamólčal*. — *molčali*: ravn. 2 241 vsi so *molčali*. 2 166 *obmolčali* so. — *molčala*: preš. 135 od lubezni ústa so *molčale*. 77 so ústa *omolčale*.

mrgolê: *mrgolélo*: ravn. 4 živalic *mrgolélo* je vse polno.

plahnê: *plahnélo*: preš. 76 ak bó (srcé) ta čas *splashnělo*, spet zagrebímo ga.

puhtê: *puhtéla*: ravo. 1 21 svetlejši kakor iz altarja ogn' je Noe-tova hvaležnost v nebesa *puhtéla*. — *puhtéle*: preš. 154 v samôti so za sréčne dní *puhtéle* iz pôlniga srcá želé k nebésam

renča: *renčali*: ravn. 2 285 vši vši so *renčali*.

reža: *réžal*: lev. pes. 1 244 se je *réžal* na sméh. — *režále*: rvn. 2 82 peči *režále* in gole goré so okol' in okol' kipéle.

rohnê: rohnélo: 2 177 je vse nad ním zarohnélo: sebóta je!

sedê: sedél: škrb. 2 62 ktír bi sedél pr vódi, ravn. ber. 120 Je-remija je sedél na podrtí svôjiga prelubiga mesta. — sedél: lev. pes. 2 103 s prvaki sem sedél. — sedéla: preš. 149 sedéla z Lávro ti si sêstra mláji. — sedéli: schön. 109 bote v moim krajlevství sedéli na krajlevih stolih. rog. 2 312 na katérím so ty ludjè kakòr na eni klópi sedéli. ravn. 1 93 pr lóncih mesá smo sedéli. 2 184 vsi mutasti so obsedéli.

skrbê: skrbéla: ravn. ber. 76 Ana zlo je skrbéla, de bi bil lepo zrejèn (Samuel). — skrbélo: ravn. 1 37 zdaj ga je skrbélo, de bi negov sin Izak bogaboječo ženo dobil. — skrbéli: ravn. ber. 118 je več prerokov obudil, de bi skrbéli, de češené praviga bogá popolnama ne zgine. — skrbéle: škrb. 1 332 nore device so za ole skrbéle. — skrbéla (dual): rog. 2 374 imeli bi sledni za svojo dušo skrbéti, kakòr skrbéla sta David inu Maximilianus.

slabê: slabéla: škrb. 1 253 brumnost je zmiram bol slabéla. rog. 2 16 v' tém, kir je oslabéla, pádla je okuli. — slabélo: skrb. 1 241 če toje truplo ni oslabélo, k' se je celo nóč pr pléso potílo in trúdilo, ne boj se, tudi ne bo oslabelo, ako se bo v posti zdržalo od mesa. — slabéli: schön. 213 ako jest né těšé, domu od sebe pu-stim, taku bodo ony oslabéli na potu. — slabéle: rog. 2 235 oslabéle so mvoje očy.

slepê: slépel: rog. 2 121 oslépel je na meste. ravn. ber. 34 Izak je v svoji starosti oslépel.

slonê: slônel: lev. pes. 1 40 slônel sem pri oknu.

slovê: slôvel: ravn. 1 168 David je slôvel po vse deželi. 2 181 po Siriji in po vših mejéch deželah je slôvel. 2 185 slôvel je do Tira in Sidona 2 225 po vse deželi je Janez slôvel. — slovêla: ravn. 2 213 grešnica je bila in slabo je slovêla. preš. 149 bilà med váma govorica sládka, kakó slovêla ktéra je od váji. — slovêlo: ravn. 2 123 žé do Nacareta je negovo djaňe slovêlo. preš. 141 želé rodile so prehrepeneče, de s tvôjim môje bi imé slovêlo. ravn. ber. 141 bôzje razodéťje je do zakrajních narodov prslovêlo. rvn. 2 92 pr všim tem se je Janezovo oznanvaňe od odrešenikove bliže raslovêlo. 2 191 po vših deželah se je to Jezusovo djaňe razslovêlo. 2 182 kmalo je to od Jezusa po všimu mestu zaslavêlo. — slovêli: preš. 28 v kteri (zêmli) očétji so náši slovêli. — slovêle: rvn. ber. 23 na Egiptovskim so nektere živali po božje častili, ktere so ali s svojo koristnostjo ali škodlivostjo in velikostjo slovêle. preš. 68

od někdaj lepé so Lubljanke slovèle. — *slovéla* (npl.): ravn. ber. 21 de bi nih imena vekomaj slovèle, si izmislijo turn zidati.

starê: *starélá*: lev. žup. 204 *zastarélá* kazen.

steklê: *stekléla* (dual): lev. pes. 1 51 *ostekléla* bi tvoja očesa

strmê: *strmél*: ravn. 2 28 kdor jo sliši, je *strmél*. — *strmeli*: ravn. 1 323 s tako srčnostjo je umerel, de so kralj in vsi negovi služabniki *strmeli*. 2 143 *strmeli* bi nad nim. 2 248 vsi trije so zamáknjeni *strmeli*. rog. 2 250 prèd tem vsi so od stráha *ostrmeli*. ravn. 1 70 *ostrmeli* so. 2 102 so strežeti *ostrmeli* nad tem le prvim Jezusovim čudežam. 2 218 kadar vidijo to storiti Jezusa, so vsi *ostrmeli*. ber. 69 ko Mojzes iz gore pride, so Izraelci nad nim *ostrmeli*.

svrbê: *svrbéla* (n. pl.): schön. 34 po svojih žejah si bodo na kup zpravljali vučenike, kakòr bi jih všesa *srbéle*.

svrča: *svrčála*: lev. pes. 1 251 nad njo pozemska sapa *svrčála*.

šumê: *šumélá*: rog. 2 528 iz vust inu z nosa mu je ta kry unkaj *šumiéla*. škrb. 1 142 ako je *šumélá* voda, se je vus tresil. — *šumélo*: ravn. ber. 76 storil bom eno na Izraelskim, de jim bo po ušesih *šumélo*. — *šuméle*: ravn. mp. 17 čebéle so že zlo *šuméle*.

telê: *telélá*: škrb. 1 194 ta misel ni vgásnila, ampak zmiram bel *tiléla*.

temnê: *temnélá*: škrb. 2 117 ne pusti, de b' nam *otemnélá* luč pameti. — *temnélo*: kast cil. 303 kadar bi tebi enu (okó) *otemnélo*, taku ti saj moreš tú drugu nucati. — *temnéle*: rog. 2 235 mvoje obrvé so *otemnéle*. ravn. 1 146 negove oči so že *otemnéle* (i ber. 78).

tiča: *tičal*: škriń. vis. 2 12 on bó med mojimi nědr'jami *tičal*. škriń. pok. 2 18 kar je pr tej ręči čudnu, je tó, de je David v tim svojim grëšnim stani taku dôlgu brez skribi *tičal*. — *tičala*: rog. 2 38 sylna lepota te s. divice *tičala* je nemu ú sreu. — *tičalo*: ravn. 2 92 mu je srce vedno na koncu jezika *tičalo*. — *tičáli*: rog. 2 198 so ú tème tega ajdovstva *tičáli*. — Pamti: obtičal obtičala itd. rog. 2 100 stréla je nemu ú tem očesu *obtičala*.

tiša: *tišal*: ravn. 2 97 ob veliko srečo bi se bil Natanael pravil, ko bi bil še le svojo *tišal*.

trohnê: *trohnéle* (n. pl.): ravn. 1 118 v ti pušavi le bodo vaše trupla *strohnéle*.

trpê: *trpél*: rog. 2 501 vse je rad za búga *trpél*. skrb. 2 183 on ne bo samú za volo gréha, kakòr vsaki nevirnik, *trpél*, ampak bo

trpel tudi za to, kir si ni k pridu sturil tolkań gnad, s ktirmi ga je darval dobrótni bóg. — *trpela*: schön. 263 ena žena, katéra je na tekóči kriy *trpela* dvanajst lějt, je prstopila rog. 2 587 le ta velika nasreča *trpela* je še za Izaijam. ravn. ber. 15 veliko boš *trpela* s svojimi otróci. preš. 186 kak bóm povrníl, Bogomila drága! lubézen, skrb, kar si *trpela* zá me? — *trpelo*: rvn. 2 294 le té nas ne bo večno *trpelo*. ravn. ber. 119 kraléštvu řegoviga uka *trpelo* bo do konca svetá. — *trpeli*: rog. 2 121 veliko žéjo so *trpeli*. ravn. 2 293 Samarjáne niso *trpeli*, de bi se ondi molil bog. — *trpèle*: ravn. ber. 60 stiske so ga le toliko časa pretrésale, dokler so *trpèle*. — *trpela* (n. pl.): ravn. mp. 63 kaj menite, doklej so ňene oblačila *trpèle*? — *trpela* (dual): škrb. 1 83 se spomni na veliko zgubo, ktiro sta *trpela*.

trpné: *trpnélo*: škrb. 1 272 ako srce še ni *otrpnélu*. — *trpneli*: japprid. 1 141 ali ne skažete vy samy, de ste vžę *otrpnéli*?

visé: *visel*: ravn. 1 191 ko mezeg pod veliko in košato trpen-tinko prdirja, je Absalon na ní za láse *obvisel*. — *visela*: ley. pes. 1 168 ko *visela* bode tma nad nami. — *viséle* preš. 98 beséde ni-kjer ne bodo ti na nös *viséle*. — *visela* (n. pl.): ravn. ber. 69 pre-griňala so na srebrnih drogéh *viséle*.

vršé: preš. 65 ko ójster píš skoz zrélo rěž, takó so té (pošasti) *vršele*.

vrté: *vrtela* (dual): preš 70 ta dvá sta po pôdu zletéla, ko de bi lohké perutnice iméla, bilà bi brez trúpla okróg se *vrtela*.

zelené: *zelenela*: rog. 2 94 zdajci je ta suha palica *ozelenda*. — *zelenelo*: preš. 145 spet úpaňe bo v srci *zelenelo*.

zlobé: *zlobeli*: rog. 2 385 so po hvali *zlobeli*.

želé: *želel*: ravn. 2 192 kdo bi se po řegovo ľudém k dobrimu trúditi ne *želel*? 2 221 kdo si ga imeti ne bo *želel*? preš. 123 jez pa tēbi sámi, drága, *želel* sem dopásti. ravn. ber. 95 David je *po-želel* žene svojiga služabnika Urija. ravn. 2 174 noben vtrúdenc se ne bojí spaňa. *zaželel* ga je, sladko zaspí. — *želela*: schönl. 284 vsa množica je *želela* se řega dotekniti. preš. 183 kak sim *želela* v nôči ti svit dnéva! — *želélo*: ravn. 2 96 obojih srce je zveličarja *želélo*. — *želéli*: ravn. 2 149 ľubimo vse tako jih, de bomo le za se še nerádi kaj prosili, ampak iz srca *želéli*: kar bi mi radi dobili, všim naj da bog itd.

živé: *živel*: preš. 30 ne obrésti bom pobéral, *živel* brez skrbí ko tič. 75 v nemár naprěj je *živel* māń svét ko razujzdán. — *živěl* ili *živél* škrb. 2 1182 drugi je v tamoti svoje nevire *živel*. — *živela*:

ravn. ber. 32 po ti skušni je še dolgo pobožna družina pokojno in veselo živela. preš. 20 ak bi živela vekoméj, kar si mi b'la, ne bōš napréj. preš. 126 kaj je dozdaj Lubljana doživela, vam bō Homérov náših pésem péla. — živelo: preš. 145 na novo bō srcé spet oživelo. — živeli: kast. cil. 434 dodéli, de bomo svetú živeli. ravn. ber. 45 tudi po Kananskim, kjer so Jožefovi ôče in bratje živeli, je vstala velika dragína. — živle: rog. 2 291 de bi sramožlivu živle. — živela (dual): ravn. 1 141 živela sta takrat dva druga vsa bogabojéča zakonska. — A kad se komu dovikuje, ima otisnuti naglas: živel: lev. pes. 2 148 gospodine, živel, večna vam slava! — živele: lev. pes. 1 164 živele gosli, tropenta i bas.

Oni glagoli, koji imaju u infinitivu naglas na kojem slogu daže prema početku riječi nego na slogu pred nastavkom, drže taj naglas i u tom participu: slíšati: slišal slišala slišalo; védeti: védela, vídeti: vídel vídela itd.

štite: štela: lev. pes. 1 243 zahtela stara je mati.

slíšati (mj. slišati): slíšal: preš. 69 od tvóje lepote zaslíšal sim dávi. — slíšala: ravn. 2 168 slíšala je žena: Jezus je v tem kraju. rog. 2 12 zaslíšala je bila to angjelsko štimo. — slíšali: rog. 2 16 kar smo sedaj slíšali itd. — Pravi je naglas otisnuti kratki: slíšati: slíšal slíšala itd., a tako i Goreńac govori kad koga zove z daleka: slíšal ti, slíšal Tíne, slíšala Urša. — U nekim kníigama dolazi s naglasom nastavak a n. pr. rog. 2 18 šlišali.

védeti: védel: ravn. 1 61 saňe sim imel, pa ni ga, de bi mi jih védel razložiti. 1 144 je védel, kako nesramno se vèdeti sinóva. ravn. 2 121 lih tołko, de se je opárjeni in pobiti oče zavédel, de ga Jezus kréga. 2 49 zvédel je, de so že zdavnaj odšli. — U ostalim oblicima e pred l u govoru ispada: védla védli, ali tako ne važa. — védela: ravn. 1 9 se ni zvédla v ta ogóvor. preš. 13 zvédla, déklica si zála, kako znám pokóren bíť. — védelo: preš. 183 ni védlo kám se djáti srce môje. ravn. 2 163 brž ko se je zvédlo de je domá, snide se kmalo ľudí. — védeli: škrb. 1 387 niso védeli, al bi verjeli vse, al ne. ravn. 2 102 stréžeti so nar prvi védli, iz česa je to vino. 2 43 veselí jih, kar so zvédli.

vídeti: vídel: preš. 53 po svetu boš dókaj vídil deklét. — I ovđje u ostalim oblicima e pred l rado ispada: vídla vídli. vídela: preš. 106 sim vídil, kak véter né (sréče) naspróti tému vléče, kogár v zibéli vídla je beráča. rog. 2 179 vídila sim pádat ú nebesih te lube svetnyke préd Marijo. — vídele: schönl. 11 vse mesú bode *

vídilu tu izveličajne božje. škrb. 1 375 ti kakor ofer moje jeze boš *vídilo* pomócene toje ceste s krivjo tojih otrok. lev. žup. 31 naj okrajno oblastvo zapiše, da jih je *vídelo*. ravn. ber. 80 le malo Izrailcov se je nad negovim nizkim stanam spodtkalo, ga *zavídilo* in zaničovalo. — *vídeli*: rog. 2 549 smo *vídili* Miklauža.

Tako se često kaže: *obogátela* je, *oslábelo* je, *ozdráveli* so uz obogatéla je, ali slabo: *ozdravéli* so; n. pr. škrb. 1 434 al ne bo v peklenškemu ogňu vošila, de b' truplo ne blu nigdar *ozdrávilo*? škrb. 1 519 prava vira se še zmiram v vaših srech zajde, deslih je morbit že močno *oslábelo*.

e) Naglas u glagola s nastavkom *i* u infinitivu i prezenu.

Naglas dolazi ili na nastavku *-il*, ili na slogu pred nastavkom *-il*.

1. Naglas na nastavku *i* u svim oblicima imaju oni glagoli, kojim je nastavak i naglašen i u prezenu. Naglas je u svim oblicima otisnuti osim sing. fem., gdje ima otegnuti naglas: delil delila delilo delili delile. Nu to vaļa samo za proste osnove; složene s prijedlogom bacaju naglas natrag na slog pred nastavkom *i* u sing. masc. svuda gotovo beziznimno; u ostalim oblicima osim sing. fem., gdje je uvijek otegnuti naglas, dolazi u goreništini jedno i drugo, a tako i u piscima: podelil podelila podelilo ili podelilo podelili ili podelili. Metelko 115 veli: alle verba auf im (ne b'm) haben ausser der zusammensetzung im activ. mittelwort den ton auf dem *i* in *il*: sušil učil usw. in der zusammensetzung fällt aber der ton auf die stammsylbe: posúšil naučil, in der verlängerung wieder posušila naučila usw. — pustiti lassen, richtet sich hingegen nach den zusammengesetzten und hat pústil.

bogatím: *bogatł*: preš. 95 nísi zaklépal domà ti žláhtniga blágodaróva, sébi zročeno mladost, drúge si ž ním *bogatł*.

borím: *borił*: lev. pes. 2 123 da jaz bi se s tako ostudo *borił*?

budím: *budil*: ravn. mp. 37 Pavle vse skozi le je otroka, de véka, iz spaňa *budil*. — *budila*: preš. 140 minúli sréče so in sláve časi, ker vrédne déla niso jih *budile*. — *-būdil*: rog. 2 609 bog je negovo mrtvo hčér od smrti *obúdil*. traun. 77 16 on je iz skale vodó *obúdil*. škrb. 1 203 je mrtvo dékelco v živleňe *obúdil*. rog. 2 656 de bi u gréjhu spéče kristjane *zbúdil*. škriň. sir. 33 16 jest sim se ta poslední *zbúdil*. preš. 141 želé, de *zbúdil* bi slovén'sno célo . . . 174 le hujši se je *zbúdil* črv nekdájni. — *budila*: skriň. pok. 1 52 na tó se je moja věst *zbudila*. preš. 72 pomlad se je

zbudila. — *bûdili*: traun. 87 11 ali jih bodo ozdravljeniki *obûdili*, de bodo tebe hvalili? škriň. pridg. 12 4 kadâr bô mèlina glas slab postal, se bôdo od petja ene ptice *zbûdili*. — *-bûdile*: škriň. pok. 3 105 jest večkrat moje prošne pruti tebi pošilam, de bi se s temi prave inu bol goręče želę v mojim sreci *obûdile*. — *-budili*: škrb. 1 104 v moči Jezusoviga iména so mrtve iz groba k živleñu *obudili*.

cedim: *cedile*: škriň. vis. pes. 4 16 pridi júg, pahlaj skuzi moj vrt, de se bôdo negove díšečine *cèdile*.

častím: *častil*: škriň. sir. 10 42 kdô bô *častil* tega, katéri sam sebe k nečasti dela. ravn. 2 105 kdo ne bo že zdaj Jezusa ljubil, *častil* in molil? — *častila*: rog. 2 312 ta *častila* je takú ta križ. — *častili*: preš. 101 kar ne dopáde váši slépi búči, *častili* bôdo pôzni tó unúki. — *častile*: preš. 138 le ptújke so *častile* Krájncov množ'ce. — *-častil*: rog. 2 303 kar je sam Jezus *počastil*.

daní se: *-danile*: ravn. 2 78 potlejšine zgodbe nam jih bodo že še *razdanile*.

darím: *-dâril*: ravn. 1 170 gospod bo tebe *oblagodâril*.

debelím: *debelîl*: škriň. prip. 11 25 človèk, katéri žegnúje, se bo *debelil*. — *debelila*: škriň. pridg. 12 5 kadar bô kobilica se *odebelila*.

deležím: *delêžil*: ravn. ber. 38 Jožef se ni nikoli napčnosti in gréhov svojih starjih bratov *vdeléžil*.

delím: *delîl*: ravn. 1 97 rop bom *delil*. — *delila*: ravn. 2 132 prav s tolko lahkdto je Jezusova ròka zdravje in živleñie *delila*. — *-dêlil*: škrb. 1 427 ti bo spet zdravje *dodêlil*. ravn. ber. 26 bog me je že dosti obdaril, kér mi je zmago *dodêlil*. rog. 2 246 vse svoje blagú je úmej te vbóge *razdêlil*. ravn. 1 126 potlej je Jozue deželo med Izraelce *razdêlil*. — *-dêlla*: rog. 2 561 predala je Lucija vse svoje premožejne inu je tajstu med te ubóge *razdellla*. škrb. 1 100 pokáže čudno šibo Mojzesovo, ktira je *rezdêlla* krivavu murje. — *-dêlili*: traun. 21 14 ony so si moje oblačilo *rezdêjlili*. — *delili*: škrb. 1 399 ti so vse prodali inu med vboge *rezdêlili*.

deží: *dežîl*: traun. 77 27 inu je mesú kakor prah na ne *dêžil*.

dobrím: *-dobrila*: lev. žup. 25 po tem kadar se bode dovršena dražba tudi rés *odobrila*, naj plača kolek dražbenoga zapisnika.

dolžím: *dolžil*: lev. pes. 1 103 kedár si hrabro stala v bran za mene, ko lóčen sem od doma bíl, kder čast, imé in misli mi poštene zavid izdajstza je *dolžil*? — *-dôlžil*: škriň. sir. 47 22 nobeni človèk ny nega *obdôlžil*. škriň. pok. 2 81 v komùr sim se z mojim

męsam inu z mojo krivjó *zadolžil*. — *dolžili*: škriň. pok. 1 109
nisim usih tih gréhov kriv, katerih so mene *dolžili*.

drevím: -*drevili*: preš. 70 so brž *podrvili* se črni obláki.

drobím: -*dröbil*: traun. 28 6 on jih bo *räzdröbil* kakur enu tele.
škriň. modr. 4 19 on jih bo napihnene *razdröbil*. — *drobilo*: ravn.
ber. 134 koj po smrti tega zmagovavca se je negovo nezmérno
kraještvo v več kraještva ali držav *razdrobilo*.

duším: *dušila*: škrb. 1 327 lampa je mogla vgasniti, ker je pléme
voda *zadušila*. — *dušilo*: ravn. 2 197 trne *zadušilo* ga je. — *dušile*:
ravn. 2 197 v ňemu še niso bile iz mest pregréhe do resnice člo-
veku vrojene žubezni *zadušile*.

dvojím: -*dvöjil*: traun. 135 18 katéri je rüdeče morje *razdvójil*.

gasím: -*gasil*: lev. žup. 76 kadar bi se ogeń *gasil*. — *gäsil*:
preš. 182 želé *ogásil* vse bo zémle hlád zeléne. — *gäsili*: škriň.
modr. 11 4 inu so žejo *ogásili* iz trdiga kámena.

glasím: *glasil*: preš. 134 rán môjih bô spomín in tvóje hvále
glasil Slovencam se prihódne čáse. — *glasila*: preš. 134 vreména bôdo
Krájncam se zjasníle, jím pésmi bôl slovéče se *glasile*. — *gläsil*:
škriň. sir. 6 9 katéri bo srd, prepíraňe inu očitaňe *razgläsil*. ravn.
2 45 je vélki zbor že pozableno prerokvaňe spet *razgläsil*. 2 89
učíl in kršoval je in ni se jim *zgläsil*. — *glasila*: rog. 2 529 ňe-
gova štima bila se je *razglasila* po usih mestih.

gnojím: -*gnöjil*: ravn. 2 263 okopal ga (nograd) bom in *po-*
gnöjil mu.

godím: *godila*: rog. 2 617 zakaj se je syla inu grozovitnost *go-*
dilla? — *godilo*: škriň. modr. 11 6 skuzi to se je tem pr ňih po-
mankaňu dobru *godilu*. ravn. 1 380 poslušajte tedaj, kako se je
godilo. 2 175 *godilo* se je, kakor še dandanašni po velikih mestih.
— *godili*: ravn. 2 304 iz trojne namembe zlasti so se (Jezusovi
čudeži) *godili*. — *godile*: škrb. 1 120 Ecehiel je bil v dúho iz Ba-
bylóna v Jeruzalem prenesén za viditi grešne ostudnosti, ktire so
se v tempelno *godile*. — *godila* (npl.): škriň. modr. 19 12 katere
(znameňa) so se z močnim trëskaňam *godile*. — *-gödil*: ravn.
2 270 ne delam ti krivice: se nisi za desetico z mano *pogödil*? rog.
2 42 ú tem hipu *zgödil* se je en potres. — *godila*: škriň. sir. 21 6
hitru se bô ňemu pravica *zgodila*. pok. 1 116 ne prupusti, de bi se
meni taka nesreča *zgodila*. ravn. mp. 87 prav taka se mu je *zgo-*
dila. — *-gödilo*: rog. 2 609 *prgödilu* se je bilu, de . . škriň. modr.
14 29 vupajo, de se jim ne bode nič hudiga *zgödilu*. modr. 19 10
ony so se še spomnili na to, kar se je *zgödilu*. pridg. 3 15 kar se

je *zgódilu*, tó ostane, kar se bó *zgódilu*, je vžé bilú. — *-godilo*: škrb. 1 193 kakó se je to *zgodilu*? ravn. 2 192 veliko bol jih je gjínilo, kar se se čudniga *zgodilo*, preš. 86 vsi prášajo, kaj se mu *zgodilo* je.

gostím: *gostil*: ravn. 2 213 Farizej je Jezusa *gostil*. 2 226 Herodežov god je bil, *gostil* je tisti dan. 2 218 je bil bogat mož, vsaki dan se je židano *gostil*. — *gostili*: ravn. 2 253 *gostili* se in veselico bomo obhajali. — *-gostil*: ravn. 1 69 kakor vse druge ga je *pogóstil* pr mizi. 2 254 še kozléta mi niste dali, de bi se s prijatlji *pogóstil*. 2 286 je ž nimi Jezusa *pogóstil*.

gradím: *-grádil*: škriň. sir. 48 19 Ecehias je svoje mestu s trdnim zydam *ográdil*. preš. 39 híšo bódem ti *ográdil*.

grením: *grenila*: ravn. 1 80 nobena pregrešna hudobija mu ni zadne ure *grenila*.

greším: *grešil*: škriň. sir. 4 ne reci: *grešil* sim inu kaj žáliga se je meni *zgódilu*? pok. 1 31 kadar je David z Berzabéo *grešil*, je on jiskal svojo pregrého prkriti. škrb. 1 118 stri, de se lohko spomni, kar je *grešil*. ravn. 1 184 tebi sem *grešil*. — *grešila*: škriň. sir. 23 33 je zupér svojiga možá *grešila*. škrb. 1 168 una deklica bi ne bla nigdar tako strašno *grešila*, ke b' se bla nespodobnosti varvala. — *grešlo*: rog. 2 13 use tu drugu ludstvu je *grejšlu*. škriň. sir. 27 1 nih veliku je zavolo vbóžtva *grešlu*. — *grešili*: škriň. sir. 24 30 katéri skuzi mene dělajo, ne bodo *grešili*. — *grešila* (dual): ravn. ber. 14 tako sta oba božjo zapoved védama in prostovoľno prelomila in *grešila*. preš. 184 *grešila* sta Adam i Eva. — *-grešil*: ravn. 1 162 on se vam ni v ničemur *pregréšil*. 1 172 kaj sim storil? v čem se ti *pregréšil*? 2 205 kakor slépic pot, je svoj cil in konec *žgréšil*. preš. 185 sim trepetála za te úro slédno de bi nebés ne *zgréšil*. — *grešila*: ravn. 2 305 *pogrešila* le ena tih lastnóst naj bi se bila, naj lepši lice bi se v ňegovi podobi pogrešalo. — Škrbince piše: gréšil gréšili, možda za to, jer gréh; ali dolazi i gréšim.

grozím: *grozil*: škrb. 1 55 nad nobenim zmed vas se ne bom *grozil* na to vižo. — *-grôzil*: škrb. 1 43 zavolo tega se je *zagrózil* čez nih prerok. 2 157 tako se je Kristus *zagrózil* Judam.

gubím: *gûbil*: škriň. prip. 6 32 prešušnik bo zavolo rěvšine svojiga srcá svojo dušo *zgúbil*. traun. 36 33 gospod ga ne bo *pogúbil*. škriň. sir. 22 33 kdó bó na moje vústa klučávnico djál, de bi mene moj jezik ne *pogúbil*? — *gubila*: ravn. 1 97 bo jih roka moja *po-*

gubila. schönl. 388 to je Eva *zgubila*. škriň. pok. 1 15 srčnost je prešla inu se *razgubila*. ravn. 2 208 groš, ki sim ga bila *zgubila*, sim najdla. — *-gubilo*: škriň. sir. 8 3 zlatú inu srebrú je níh veľiku *pogubilu*. škriň. modr. 16 29 nehvalenžniga vúpaňe se bo kakor nepridna voda *razgubilu*. pok. 1 90 zdravje se je *rəzgubilu*. — *-gubili*: škriň. pok. 2 84 kateri so zavolo svojih gréhov vupaňe *zgubili*. škrb. 1 376 de b' ta kratik čas nepridno ne *zgubili*. traun. 118 95 grešniki mene čakajo, de bi me *pogubili*. — *-gubili*: škrb. 1 66 jih bo veliko, ktiri se bodo večno *pogubili*. 1 98 skoz greh *zgubili* tebe.

hladím: *hladile*: škriň. XVII prosi družice, de bi nó krpčale inu *hladile*. — *-hládil*: škriň. prip. 25 13 on bó negovo dušo *ohládil*. traun. 65 12 ti si nas vùn izpelal inu *ohládil*. ravn. 2 280 lé kaple vodé ne dobí, de bi si žejo *ohládil*.

hliním: *hlinil*: škriň. sir. 13 7 dokler boš nemu potřeben, se bó tebi *hlenil*.

jerím: *jerila*: ravn. 2 176 veliko bolnikov je ležalo v timu poslopju in, kdaj se bo voda *jerila*, so čakali.

jezím: *jezil*: škriň. sir. 4 5 ne odvrni tvoje očy od ręveža, de se ne bó *jezil*. traun. 17 8 se je on čez nę *jezil*. 84 6 ali se bós od róda do ródajezil? — *jezilo*: ravn. mp. 37 jih ni to *jezilo*? — *jezili*: škriň. modr. 12 27 so se čez rečy, katere so jih nadlezvale, *jezili*. — *jēzil*: ravn. 1 297 krał se je *razjēzil*.

kadí: *kadil*: preš. 131 *kadil* ne bóm več váju brez prevdárka. — *kadilo*: ravn. mp. 29 *kadilo* se mu je, de ga krégajo zmiram. — *kadila*: škriň. sir. 24 21 sim moje stanuvaňe *pokadila*. škrb. 1 326 se je beséda iz glave *skadila*. — *kadilo*; ravn. 1 170 kadar se je Nabalu vino *izkadilo*, mu pové od kraja vse.

kalím: *kalil*: preš. 75 oči *kalil* mu jók ni.

kazím: *kazilo*: škriň. VII de bi nam tó tèdaj zastopnost ne *kazilu*, sim med dva srpa postavil, kdaj kdo govory. ravn. 2 304 še tako kaj draziga in dobriga va nó (posodo) vli, *skazila* se bo. — *-kazil*: škrb. 1 157 tudi to nagneňe je poirbani greh *skázil*. — *kazili*: rog. 2 232 podvizajte se, kar ste iz pregrejho na vaši duši *pokazili*, popravit.

kosím: *-kōsil*: škriň. modr. 18 23 mu je pót *prekōsil*, katéra je k živim pelála. ravn. ber. 123 David je v modrosti in umnosti vse babilonske modrijane *prekōsil*. — *kosila*: škrb. 2 65 kolko jih je že smrt *pokosila*, k' so bli morbit močnejši kakor ti! — *-kōsili*: preš. 159 *prekōsili* rés bómo vse naróde.

krivím: krivil: lev. pes. 1 176 jaz nisem licemerom se *krivil*.

kropím: kropile: kor. 3 80 *kropile* te bôdo m'je gorke solzé. — *-krôpil:* ravn. ber. 67 *pokrôpil* je bukve in ludstvo s krvjó darú. škriň. sir. 28 15 on je močne ludstva *râzkrôpil*. traun. 17 15 on jih je *razkrôpil*. 43 12 ti si nas med nevernike *razkrôpil*. ravn. 2 106 Jezus je z vòlimi semáče in z òvcami vred iz tempelna *zakrôpil*. — *kropila:* traun. 57 10 jih bô jëza kakór en vihár *razkropila*.

krotím: krotil: ravn. ber. 110 jih bo s hudo létino *krotil*. 118 bog je tega kraļa z veliko zlégi *krotil*. — *krotila:* lev. pes. 2 32 tvoja blaga bi pohlevnost vedno me *krotila*. — *krotili:* ravn. 2 87 ali bi si ne smeli sem ter tje kakšiniga prpušeniga vesela mí prkratiti, de bi ložej nagnene do nedopušeniga *krotili?* — *-krôtili:* preš. 166 duhá so *vkrôtili* nadlög oklépi.

lastím: -lâstil: škriň. sir. 28 26 on se bo pótov krivičnih *polâstil*. — *lastile:* preš. 143 Erin'je vse so se ga *polastile*. (*-lâstila:* škriň. pok. 1 32 hudobíja se je bilá Davidoviga srcá vže močnú *polâstila*).

lepím: -lêpilo: traun. 68 4 moje grlu se je *polepilu*.

lovím: lovil: kor. 2 110 je žabe *lovil*. 116 sim ptičke *lovil*. — *lovili:* traun. 58 4 ony so mene *lovili*. — *-lôvil:* kor. 3 93 vse ribice *polôvil* bom.

ložím: -lôžil: ravn. 2 197 lepa izлага je te prilike, Jezus sam jo je *izlôžil*. traun. 65 11 ti si na naš hr'bèt nadlôge *nalôžil*. 89 7 ti si mene v senco te smrti *polôžil*. škriň. prip. 24 33 bôš eno mrvo rokè križem *polôžil*. ravn. 2 282 prosijo ga, de bi rokó na ní *polôžil*. preš. 188 tvoj pót je v Oglej, de *polôžil* ná te roké bo patriarch. ravn. 1 58 saňe sva imela, pa nimava nobeniga, de bi nama jih *razlôžil*. ravn. mp. 45 kak drugi krat je mamki nôž, škarje ali kluč kàm *zalôžil*. preš. 72 bil nékdaž je mlad pévic, je *zlôžil* dokaj pésem. — *-ložila:* škrb. 1 277 cirku se boji, ke b' virnim pogostno obhajilo čez leto pod graham *naložila*, bi se morbit zgodilo, de . . . ravn. 2 150 ta molituv se vam je pač še velikrat *razložila*. lev. žup. 40 de bi mu ôna *založila* troške. — *-lôžilo:* lev. žup. 89 nemajo v sebi te močí, da bi se kaj *odlôžilo* spričo nih. — *-lôžile:* preš. 140 *oblôžile* očétov razprtjje s Pipínovim so jarmam súžno rámo. — *ložili:* ravn. m. p. 71 kadàr je somén prišel, so oče kaj *doložili* in kupili so mu kapo. ravn. 1 70 ostrémeli so, osle *obložili* in vrnili so se v mesto vši vklup.

- lučím: -*lūčil*: ravn. 1 162 ko bi trènil, je sulico po ném *zalúčil*.
 mastím: *mastil*: lev. pes. 2 264 vrane site bi *mastil*.
 maším: *mašil*: lev. pes 2 93 dotlèj mu bom jaz usta *mašil*.
 mečím: -*mečil*: lev. pes. 2 260 to okožje sem dobíl, da bi srca
 bol *mečil*. — *mečilo*: lev. pes. 1 206 srce se mi je žalosti *mečilo*.
 — -*mečile*: preš. 72 niso je *omečle* řegóve pésmi vse. — -*mečila*
 (dual): preš. 57 se kral in cesarica sta že vùnder *omečila*. — -*me-
 čilo*: ravn. 1 173 tako djañe sovražnika smrtniga je clo *omečilo*.
 2 303 kaj velá, *omečilo* bo to naše trdo srce. (*omečil*: japprid.
 1 126 za to jih je on h pokori opomiňal inu dosti krat *omečil*. —
omečili: jap. prid. 2 14 bomo sodnike *omečili*).
 mejím: *mejila*: ravn. 1 232 Kananska dežela je *mejila* tudi s sir-
 skim kralestvam.
 mením: -*mēnilo*: lev. žup. 87 ako se je v nih domačej rodovini
 kaj *izpreménilo*. 92 kar bi se kako kaj *preménilo*. — -*menilo*: škrb.
 1 390 truplo se bo le na en čas *spremenilo*.
 mirím: -*mirile*: preš. 143 tak bi bilé se od ťubézni tvôje *vmirile*
 prsi. — -*mirila* (dual): preš. 57 kral in cesarica sta med sábo se
vmirila.
 mladím: *mladil*: kor. 3 138 ko bi se na svetu kak dohtar dobíl,
 de bi nas stare dekliče *mladil*, po nazih kolenih grem rada
 za ním.
 molím: -*môlil*: jap. prid, 2 245 Petru, kér je začel se topiti, je
 svojo desnico *pomólil*. ravn. 2 229 glavo raji pod meč je *pomólil*.
 morím: *moril*: škriň. modr. 11 9 skuzi žejó si skázal, kakú si
 te tvoje povikšúval inu nih zuprniké *moril*. traun. 77 31 kadar jih
 je on *moril*, so ony řega iskali. ravn. 1 29 tega ti ne strpiš, de
 bi pravičniga s krivičním *moril*. — *morila*: preš. 185 ēna skrb me
 je *morila* védno. — *morili*: škriň. modr. 12 5 katéri so svoje
 otroke *morili*. škrb. 1 129 so soje truplo gajžlali in s cilicijam
morili. — -*môril*: rog. 2 616 vse pubiče *pomôril* je v Betlehemu.
 traun. 104 29 on je nih vodę v kry preobrnil inu nih ribe *pomôril*.
 preš. 11 ak hóčeš, de jih sénce *pomôril* mráz ne bô, saj ná me
 ozéraj. škriň. pok. 1 31 David je z Betzabéo grešil inu úeniga
 možá Urija *umôril*. preš. 106 vesêla dôkaj strúp řegóv je *vmôril*.
 — -*morila*: škriň. sir. 31 25 žalost je nih veliko *vmorila*. preš. 93
 ví modrijáni hóchte v nebéških zvézdah bráti, al bô nebá togôta
 sad *umorila*. — -*môrilo*: škriň. sir. 31 30 vinu je nih veliku *vmô-
 rilu*. — -*môrili*: traun. 36 15 grëšniki so meč izdrli, de bi tê, ka-
 téri so dobriga srca, *pomôrili*.

možím: *možila*: kor. 3 90 slíšim, de se boš *možila*. — *môžil*: preš. 42 o predpust! tí si *omôžil* dokaj déklic. — *-možila*: preš. 85 bilà *omožila* se mlájší je hčí.

mračím: *mračila*: preš. 135 lubézen nu *mračila* je mladosti zóre. — *omračilo*: lev. pes. 2 31 modro pamet Salomonu *omračilo* žen-sko lice.

mudim: *mudil*: škriň. modr. 5 15 katéri se je en sam dan *mudil*. — *mudili*: škriň. sir. 6 22 se ne bodo *mudili*, nô od sebe vręci. — *-mûdil*: rog. 2 630 spomni se, kuliku dobrih del si spustil, zgubil in *zamûdil*. škrb. 1 118 kar si dobriga *zamûdil*. ravn. mp. 11 tako je Primožičik vselej kaj *zamûdil*. — *-mûdili*: lev. žup. 98 da se ne bi *zamûdili* rokóvi. — *-mudili*: škrb. 1 182 odpusti nam, de toliko dobrih del nismo obrajtali, ampak jih zanikrno *zamudili*.

nočím: *nočil*: ravn. 1 270 v Ragezu pr Gabaelu sim že dosti krat *nočil*.

novím: *nôvil*: traun. 103 30 ti bôš cejl svéjt *ponóvil*. škrb. 1 301 je taisto *ponóvil* (pondvíl ravn. 2 121). — *-novila*: traun. 38 3 moja bolečina se je *ponovila*. preš. 15 bô potrežívost mília zvézo z máno *ponovila*. — *-novile*: škrb. 1 361 se boji, de b' grešne navade spet nove grehe ne *ponovile*.

peklím: *peklili*: ravn. 1 17 stiskali in *peklili* so nevsmileno eden druziga.

platím: *-plâtili*: preš. 76 *razplátili* srce so.

podím: *podil*: traun. 17 38 jest sim moje sovražníke *podil*. 20 13 ti j h bôš *podil*. — *podili*: ravn. 1 148 Izraelci so jih *podili* do vélke stené. — *-pôdil*: traun. 51 7 za tó bô tebe bôg iz tvojiga domovaña *izpôdil*. škrb. 1 134 bog bo vus strah nevárnosti *odpôdil*. ravn. 2 50 trinog *prepôdil* iz dežele ga je. preš. 177 *pprôtôdil* sábo je Valhún srdíti pozígtat bôžje vêže divje rôje. 178 prevelíko trúmo je čez Drávo po Kôkri doli v Kraň Valhún *prpôdil*. jap. prid. 2 15 sí od plohâ težke meglę *râzpôdil*. preš. 31 bô te še od hiše *spôdil*. traun. 9 4 si ti moje sovražníke nazaj *zapôdil*. — *-pôdili*: traun. 67 31 de bi tê iste *odpôdili*.

pojím: *pojil*: rávn. 1 84 še naľival nam je in sam *pojil*. — *-pôjil*: traun. 64 10 ti bôš zemľo obyskal inu nô *napójil*. — *pojila*: škriň. sir. 15 3 ona ga bo *napojila* z vodó izveličanske modrosti. ravn. 1 38 *napojila*. tudi velbljude ti bom. ravn. ber. 32 bo tudi še moje kamele *napojila*.

pokorím: *pokoril*: škriň. XXXVIII. s katérim je bôg Egyptovce *pokoril*. modr. 1 9 katéri bo nega zavolo hudobije *pokoril*. 12 25

za tó si jih směšnu *pokoril*. ravn. 1 44 bog ga je poznej še húj *pokoril*. 1 113 prišel pa bo že dan, de jih bom *pokoril* za ta greh. ber. 96 vse svoje dni se je *pokoril*. — *-pokôril*: škrb. 1 318 deb' se grešnik *spokôril*. — *pokorili*: škrb. 1 429 de b' soje grehe skoz frejvolne spokorne dela *spokorili*.

potím. *potil*: škrn. pridg. 12 v katerih (dělích) sim se zapstojn *potil*. 2 19 pr katerih sim se *potil*. — *potilo*: škrb. 1 241 toje truplo se je celo noč pr pléso *potilo* in trudilo.

praším: *prašile*: ravn. 2 213 noge so se lohka *oprašile*.

pretím: *pretila*: lev. žup. 100 ako bi nagla opasnost *pretila* občemu redu.

redím (alo): *redil*: traun. 30 4 za tvojiga imëna volo boš mene vodil in *redil*. 79 6 kakú dôlgu nas bôš s sólznim kruhom *redil*? 80 17 on bi jih bil z nar bôlši pšenico *redil*. ravn. 1 123 viditi tedaj, de vas je na kviško gospod *redil*. 1 182 vbožic je le eno ovčico *redil*. preš. 80 lohkà bi s temi in kar bo dobíl še zráven ženico, otrôke *redil*. — *redile*: preš. 140 kar ráste rôz na mládim nám Parnasi, izdihleji, solzé so jih *redile*. — *-rêdil*: ravn. 1 80 iz Jakobovih otrôk se je sčasama velek narod *podrédil*. ravn. 1 28 Noetovih mlajšov se je sčasama velik narod *zarédil*. lev. žup. 45 žrebička je on sam *zrédl* pod svojo streho. — *redila*: ravn. 1 82 lubezniviga fanta je iz néga *zredila*. — *-rêdilo*: preš. 122 kdor sadí drevó, al bôde *zrédl* véje, sám ne vé.

-redím (ordino): *rêdil*: škrb. 1 90 so mu négovi maliki, ktire si je sam *naredil*, vkradeni bli. ravn. 1 73 kneza me je bog *naredil*. 2 219 bogatiga me bo *naredil*. 2 282 vse prav je *naredil*. preš. 159 nar starší jézik bôde, ki se iz té čobôdre bo *naredil*. — *redila*: ravn. 2 100 drúšina je *naredila*, de je prevré vino pošlò. ravn. mp. 81 ne misliš, de bi táko tudi s Frâncikam *naredila*? — *-rêdili*: traun. 49 5 kateri so z nim zavézo v ofrùvánu *naredili*.

-ročím: *rôcil*: schönl. 98 jest sim od gospuda prejél, kar sim vam *izrócil*. škrn. prip. 11 13 na tihim držy, kar je nemu prijatel *izrócil*. ravn. 2 203 David *izrócil* je sinu kralestvo. 2 265 pet talentov si mi *izrócil*. 2 300 sinu je vso sodbo *izrócil*. schönl. 126 so je dali za eniga lončarja nyvo, kakor je meni gospud *porócil*. preš. 49 potlej niju je *porócil* grájski páter. 57 al zdrav je, kar se lócil, ni písal ne *porócil*. škrb. 2 6 jez se bom s tabo na večno *zarócil*. — *-rôcile*: lev. žup. 100 ako bi novine popáčeno ali zmotliivo *porócile* kak dogódek... — *-ročili*: ravn. 1 193 *sporočili* so Davidu: nazaj pridi.

rodím: *rodil*: škriň. prip. 23 22 poslušaj tvojiga očeta, katéri te je *rodil*. traun. 7 15 on je žalost spočel inu hudobijo *rodil*. ravn. 2 296 je ta vaš sin, ki pravite, de se je slep *rodil?* — *rodila*: schönl. 387 divica je *rodila* tega sinka božijga. škriň. prip. 17 25 nevumen syn je materi k žalosti, katéra ga je *rodila*. škrb. 2 97 zakaj bi ne šla v tempel, k' sim *rodila* gospóda tiga tempelna. — *rodili*: lev. žup. 44 prostori, na katerih se izkuša, kako bi pri nas *rodili* razni tuji sadoví. — *rodila* (npl.): preš. 106 mladosti léta ! *rodile* vé ste meni cvétja málo. — *rodila* (dual.): ravn. 1 218 trdota in nevrmišené še nista nikolj róž *rodila*. — *rôdil*: lev. žup. 85 izpišejo, katerega leta in dné se je *poródil* vsak izmej mladežev. ravn. 2 261 okòpal ga bom in pognójil mu, more biti de bo vonder *obródil*. — *rodila*: škrb. 1 66 to dete, ktiro si *porodila*, je postavljeno nih dóstim k pádcu. lev. žup. 58 treba ovédeti, zakaj se tá bolézen *porodila*. — *-rodilo*: ravn. 2 197 stotiri sad je *obrodilo*. — *-rôdili*: lev. žup. 129 kateri so se *poródili* 18. léta.

rosím: *rosil*: kor. 2 118 en dež je *rosil*. lev. pes. 1 66 vprašal sem mrakú, ko je *rosil*.

rotím: *rotili*: škriň. prip. 24 24 rodóvi jih bodo *rotili*. — *rôtil*: traun. 9 6 ti si neverníke *zarötil*. preš. 81 *zarötil* se je, se je zaklél, de strúne drúge ne bo napél. — *-rotila*: škriň. vis. pes. 5 9 kaj imá tvoj lúbi pred drúgim lubim, de si nas takú *zarotila*? — *-rötili*: traun. 101 19 so se čez mene *zarötili*. škriň. pok. 3 24 kateri so mene sicer hvalili, so se čez mené *zarötili*. — *-rötila* (npl.): traun. 82. bližne ludstva so se *zarotile* Izraelitarje pokončati.

sadím: *sadil*: ravn. ber. 110 ti se jeziš, de je kloševina usahnila, ki je nisi ne *sadil* ne redil. — *-sâdil*: rog. 2 118 jo je poleg sebe na desnu na en častyti sedèž *posádil*. škriň. sir. 10 17 bog je sedeže napuhnenih vajvodov pokončal inu na mestí nih pohľevne gori *posádel*. traun. 43 3 inu si nê *zasádil*. 103 16 cèdri, katere je on *zasádil*, so polni soká. ravn. 2 271 nékšin gospodár je bil nôgrad *zasádil*. — *-sadila*: škriň. sir. 11 1 nizkiga modrót ga bó v sredo mogóčnih *posadila*. škriň. prip. 32 16 od prdeľka svojih rók je en vinograd *zasadila*. — *-sâdili*: traun. 106 37 so nyve obsejali inu vinógrade *zasadili*.

slabím: *slabila*: škrb. 1 256 gnada bo grešno navado *oslabila*.

sledím: *sledil*: ravn. mp. 87 *sledil* je po dnarih, kej de jih kaj staríši imajo. lev. žup. 96 župana ne more siliti nihče, de bi *sledil*, če so se gospodarji svoje najmaríne izpovédali po resnici ali ne. — *sledilo*: škriň. modr. 2 8 nobena senožet nima biti, na katéri

bi se naše razvuzdaňe ne sledílu — -slēdil: lev. žup. 77 zglási, kadar je zaslédil tu ali tam, de bi se kaka stvar nahódoma utegnila vnéti. — -slēdili: rog. 2 250 prgúdilu se je bilu, de en dan ú te Tilihovi puščávi oslédili so bily to Aegidiavo jelénko psi inu lóvci. — -slēdili: ravn. 2 164 kaj nad ním osledili bi radi.

slepím: slepīl: preš. 188 Druž sim z zmóto jez slepīl rojáke. — -slepīl: škriň. pok. 3 80 sim eniga tvojih namestnikov preslepīl. — -slepīla: lev. pes. 2 32 svoja hvala pred teboj ne bode me slepīla. škriň. modr. 2 21 nih hudobíja jih je oslepīla — -slepīle: škrb. 1 195 to so reči, ktire so nar veči svetnike počasi oslepīle.

smolím: smolīla: ravn. 1 81 jérbasček je iz bíčuja spledla, ga zmotraj zasmolīla.

solím: sôlil: ravn. 1 272 nekaj kosov je spekel, druge nasôlil.

solzím: solzīl: lev. pes. 1 267 ko tam je sukňo resno dobíl, žaloval je vedno, vedno solzíl.

speším: spešīl: lev. pes. 46 za domača družtva sem se trudil, nih napredok in korist spešīl. — -spešīla: ravn. mp. 71 ko je podvéz dokončala, brž je drugo začela, že bol se ji je spešīla.

srdím: srdīl: traun. 84 6 se bóš li na věkomaj čez nas srdīl?

strelím: strélil: rog. 2 65 napěl je svojo samójstro, de bi bil to medvedko prestrélil. kor. 2 92 vse ptičice postrélil bom

suším: sušīl: traun. 111 10 bó s svojimi zobmy škripal inu se bó sušīl. — -sūšīl: rog. 2 3 3 jest posúšīl sim ta zeléni les. traun. 73 15 tí si velike vodę posúšīl. 101 12 jest sim se kakor travá posúšīl. 106 33 je studénce posúšīl. škriň. pok. 3 31 jest sim se kakur travá usúšīl. — -sušīla: traun. 21 16 moja móč se je vsušīla. — -sūšīli: škriň. sir. 27 32 od žalosti se bodo posúšili předem vmrjéjo.

svarím: svarīl: škriň. pok. 1 110 kóliku gréhov sim na skrivním sturil, za katere mene nikdár nobeden ni svarīl. škrb. 1 194 ga je zmiram svarīl. ravn. 1 15 bog je Kajna svarīl. ravn. ber. 19 bog jih je po Noetu opomínal in svarīl. preš. 39 ôča krégal svôjo lépo hčérko in svarīl jo je. — -svarīla: ravn. mp. 21 vidiš, za kaj sim te svarīla. — -svarīli: ravn. mp. 97 ňegov oče so ga svarīli. — -srāril: preš. 89 bog slávca ní posváril, le posváril je pušáveca. — (-svářili: schönl. 72 lety, katéri so napréj šli, so ga svářili, de bi molčal).

svetím: -svétīl: škrb. 2 160 hišo je za svoj prihod posvétīl.

svobodím: -srobôdil: preš. 178 se móžu zdí, de gre le v smrt krvávo, brez de bi véro, bráte osvobódil.

svojim: *svojil*: ravn. 2 108 tega le nočejo, de bi si on to braniti pravico *svojil*. — *-svôjil*: ravn. 1 183 negovo ženo sebi si jo *pri-svôjil*.

šotorím: *šotoril*: ravn. ber. 24 kjer koli je *šotoril*, je postavil altar. — *šotorili*: ravn. 1 98 Izraelovi otroci so bili zdaj čez morje in so v pušavi *šotorili*. 1 129 *šotorili* so v veliki dolini.

tajim: *tajili*: škriň. modr. 12 27 so ony tega za praviga bogá spoznali, katèriga so nekàdaj kakor neznániga *tajili*. — *-tâjil*: škriň. prip. 30 9 de ki presit ne bóm napelán, de bi tebe *zatâjil*. škrb. 1 189 te ne bom *zatâjil*.

temním: *temnilo*: ravn. 2 65 nobeno nerodno nagnéne mu ni obraza *tamnilo*. — *-tèmnil* i *vtâmnil*: preš. 18 *vtèmnil* ní ga časa bég. — *-temnila*: ravn. 2 7 veči dél so menili, de bo z blišobo prišel: vsih pozémeških kralov veličanstvo bó *zatemnila*.

težim: *težila*: škrb. 1 259 ktira ga je sila močno na vestí *težila*. ravn. 1 170 kadar boš izraelski kral, ti ne bo po nedolžnim prelita krí vestí *težila*. — *težilo*: ravn. ber. 31 potlej vas ne bo *težilo* božjih zapóved spolnovati. — *težile*: ravn. ber. 138 nadloge so ga *težile*.

tohotim: *-toghîl*: rog. 2 647 iz katéro škodo resrdil inu *restoghîl* je bil močnu tega Platona.

topím: *-tôpil*: rog. 2 266 vehár je mene *potúpil*. škrb. 1 55 on nič tolkajn ne vóši, kakor de b' te v pekel ne *potópil*. škriň. modr. 19 20 tudi ny *raztôpil* to isto dobro jed. — *-topila*: škriň. modr. 10 29 nih sovrážnike je ona v mórji *potopila*. ravn. 2 227 ona sama špraña v ládjo je vso že večkrat *potopila*. škriň. modr. 19 20 ny *raztôpil* to isto dobro jed, katèra se je vènder kakòr lèd lohkú *stopila*. preš 93 vi hóčte bráti, al bó nebá togota *vtopila* čoln na mórji. — *-tôpilo*: škriň. modr. 16 27 kar ny mogel ogin požretni, to se je kmalu *raztôpilu* — *-tôpile*: škriň. vis. 8 7 rèke jo (lubèzen) ne bólo *vtôpile*. — *-topilo*: škrb. 1 22 v kaj za ene martrete je toje nespametno vupane *potopilu*? — *-topili*: škrb. 1 263 spovd vas potegne vun iz brezna, v ktirga vas so grehi *potopili*. — *-topile*: škrb. 1 196 to so reči, ktire so nar veči svetnike v pekel *potopile*.

tvorím: *-tvôril* obično *-târil*: škriň. prip. 4 27 on sam bode tvojej pôti myrne *stûril*: traun. 35 4 on ny hotel zastópiti, de bi dobru *stûril*. škrb. 1 372 kakšne dolgóve si *stûril* v toji mladosti. preš,

59 bog *stóril* mени je hudó. — *-tvorila*: škriň. sir. 22 16 ľegova novóst ne bó tebi grenkósti *sturila*. lev. žup. 120 ako ne bi občina *storila* svojih dolžnosti. — *-túrilo*: rog. 2 646 katéru *stúriliu* je mene réč: templi božji čisluváti vsém so. lev. žup. 42 se je kváre *stóriło* nad to vrédnost. — *-tvorilo*: ravn. 1 113 ľudstvo je *storilo* strašno pregrého. — *-tvôrili*: škriň. pok. 1 120 rano, katéro so meni gréhi *stúrili*, védnu cèlim. 2 27 ty so mene še boľ nesrečniga *stúrili*. — *-tvorili*: ravn. 1 103 vse bomo *storili* kar je rekel gospod. ravn. mp. 31 kaj bi vi *storili*, de vam starí skozi prijazni ostanejo? — *storila* (dual): ravn. ber. 14 komej sta bila prva človéka božjo zapóved prelomila, sta že spoznala, de nista prav *storila*.

učím: *učil*: škriň. prip. 23 9 ony bodo zaničuváli, kar boš s tvojimi besédami *vučil*. sir. 8 10 od ľih se boš *vučil* modróst. ravn. 1 8 govoriti ga je bog *vučil* takо. 2 94 moliti jih je *učil*. preš. 103 lovíti miš' *učil* bom gospodárje. — *učila*: ravn. mp. 71 potlej se je nogovíc, rokovíc in taciga *učila*. — *učili*: škriň. sir. 8 11 tudi ony so se *vučili* od svojih očetov. ravn. mp. 13 učeník so mej tem druge *učili*. — *-učil*: ravn. 2 72 kdo vas je *naúčil* ogíbati takо se božje prihodne jáze? rog. 2 581 poslal je bil ľega bog, de bi bil *podúčil* te ludy. ravn. 2 114 priševši vas bo vse *podúčil*. — *učila*: ravn. mp. 75 v enih mescih se je véziti in potlej tudi šivati *naučila*. preš. 48 ko bilà se *naučila* vseh resnič je práve vére, jo je krstil. škriň. prip. 14 33 ona bo vse nevédne *područila*. — *-učilo*: škriň. sir. 33 29 postópaňe je veliku hudiga *navúčilu*. — *-učili*: traun. 73 jim je pejsmi nótér dál, de bi se *navúčili*, na kakušno vižo za odrešeňe prosiť imajo. škriň. sir. 33 18 nisim zá se dělal, ampak za vse, katéri bi se radi *navúčili*.

valím: *valil*: škriň. prip. 26 27 katéri je kamen *valil*, na tegu se bo nazaj *zvábil*. — *-valil*: ravn. m. p. 23 kamen se je *izvábil*. škrb. 1 191 kdo bo *odvábil* ta kamen? rog. 2 134 v tem valájnu *prevábil* se je bil ta kojn na ta kraj. traun. 20 David je ľih po-glavitnu mējstu *rázvábil*. škriň. sir. 28 17 on je trdne města *razvábil*.

vedrím: *-vedrila*: preš. 62 *zvedrila* se je nôč. — *-vedrilo*: ravn. 1 156 to je kraľa spet *prevedrilo*. — *-vedrili*: ravn. 2 179 de nas bodo iz noviga *prevedrili*.

veselim: *veselil*: rog. 2 218 *vesell* se bode. škriň. sir. 22 28 bodi zvest tvojimu prijátlu v ľegovim vbóžtvi, de se bóš tudi v ľegovi sréči *veselil*. sir. 35 19 gospód se ne bó zavolo ľih *veselil*. traun.

59 11 ta pravični se bó *veselil*. — *veselila*: ravn. 2 54 ga je neznano ta pót *veselila*. 2 214 vupala in *veselila* se je žena. — *veselilo*: škriň sir. 6 34aku te bo *veselilu* poslušati, bóš móder postal. ravn 2 201 kako malo se jih je v jaslih Jezusa *veselilo!* — *veselili*: škrb. 1 104 so se *veselili*, de so vredni bli trpeti zavolo ímena Jezusoviga. ravn. 2 22 zakaj bi se tudi mi ne *veselili?* — *veselila* (dual): ravn. mp. 7 očika in mamka *veselila* sta se. — Složeno s prijedlogom glasi *-veselil* i *vēselil*. -*veselil*: rog. 2 543 de bi nyh iz enim erbam *rezveselil*. škrb. 1 198 ktir je soje virno ludstvo *razveselil*. — *veselila*: škrb. 1 204 věš, o bog, da se toja šlužábnica nad obeno rečjo ni *razveselila*, kakor nad teboj. — *veselilo*: ravn. 2 43 še le ostrašilo in pobílo jih je slišati od nega, ne pa *obveselilo*. — *veselili*: ravn. 2 120 *razveselili* Galilejci so se ga. — *veselili*: rog. 2 430 iz tem dáram bote le té potróštali inu *razveselili*. traun. 93 19 so tvoji trósti mojo dušo *razveselili*. — Čita se i prosta osnova: *veselil* *veselila* *veselilo*, n. pr.: schönl. 104 kadar so ony tu slišali, so se *veselili*. 315 so se ony žnó *veselili*. škrin. prip. 29 6 pravičen bó bogá hvalil inu se *veselil* (to vaļa čitati: *vesélil*; ali če biti štamparska grieška te je ' metnut nad e mjesto nad i u zadnjem slogu, jer inače u škriň. *veselil*).

vrstím: *vrstil*: lev. pes. 1 164 h koncu vrnite še meni zdravijco: dôvoj sem časa le jaz jih *vrstil*.

vrším: *vršil*: lev. pes. 1 290 tod je čélij, tam *vršil*, dokler né dovôlen bíl. — *vršila*: lev. žup. 45 potlej oznani, kako se je *vršila* końska plemenitev.

zelením: *-zelénil*: preš. 163 hrast, ki vihár na tla ga zimski tréšne, ko tóplo sónce pomladansko síje, spet *ozelénel* sém ter tjè bo véje.

zorím: *-zôril*: preš. 106 krátke sáne! zbežále ste, ko se je dan *zazôril*.

živím: *živil*: ravn. ber. 113 lačne je *živil*. — *-živil*: traun. 67 10 ona je slaběla, ali ti si nō *oživil*.

žrebím: *-žrebilu*: lev. žup. 45 treba da je pleméno kobílo užé imel predno se je *ožrebila*.

Naglas osnova složenijeh s prijedlogom ima danas: *govorím* i *pustím*.

govorím: *govôril*: rog. 2 661 kakor sim odzgoraj *govôril*. traun. 2 5 ta krat bo on k nim v svoji jezi *govôril*. 40 7 aku je kdó mene ogledúvati prišál, je nečimrnu *govôril*. ravn. 2 196 stojé je nektire beséde še Jezus *govôril*. preš. 41 té beséde je *govôril* v jezi.

ravn. 2 27 angelov brez števila veliko se pokaže ravno, ko je to *izgovóril*, 2 176 bolník mu je *odgovóril*. 2 214 Jezus je *odgovóril*: prav si razsódlil. preš. 101 sim zvédil, de vest čisto, dobro djáne svet zaničvati se je *zagovóril*. Rijetko: *góvoril*: traun. 61 12 en krat je bog *góvoril*. — *govorila*: ravn. 2 228 négova vest od prvigra je na glas *govorila*. preš. 39 ak po nôči *govorila* ino z ním vasvála bôš, híšo bódem ti ográdil škrb 2 71 prašajte to, uno, ali spráša vsaki večér sojo vest, vam bo *odgovorila*, de nima cajta. preš. 39 hčérka je *odgovorila* té beséde mu.. — *govôrilo*: škriň. prip. 8 7 moje grlu bó resníco *govórilu*. prip. 23 33 tvoje sŕcę bô hudobne rečy *govórilu*. sir. 38 17 de se ne bô čez tebe hudú *govórilu*, žalúj en dan britkú. lev. žup. X morebiti nij *govórido* vse naše pleme nekdaj z jednim samim jezikom. — *govorilo*: preš. 100 gorjáčarsko, cigánsko kaj berílo bo čúdno vam pisárjam pomagálo, ak bo se vse drugáci *govorilo*? ravn. 2 156 še takо majhino dete, ki je *pregovorilo* komej, ga že lohka vuméva. — *govôrili*: rog. 2 659 *govórili* so ti hudyči iz nih žalostjo. traun. 34 20 ony so z mano myrnu *govórili*. škrb. 1 363 k' so nazaj pršli, so *govórili*: o bog, ta dežela je lepa. preš. 159 bómoo tak *govórili* v Emóni, ko zlobodráli so tam v Babilóni. traun. 63 6 ony so se *pogovórili*, kaku bi zadrge skrili. — *govorili*: škrb. 1 104 so z novim jeziki *govorili*. 1 384 recimo, kar so *govorili* s. martrniki. ravn. 1 24 do tistih mal ljudjé, en sam narod, so tudi le en jezik *govorili*. — *govôrila* (npl.): traun. 36 30 vusta tiga pravičniga bodo módrú *govórike*. 48 11 moje vusta bôdo modróst *govórike*. — *govôrila* (dual.): rog. 2 141 na tu brez strahu sta *odgovórla*, de sta verna kristjana.

puštím: *pústil*: rog. 2 659 *pústil* je g. bog oznanit to veliko mûč tega s. jubilaea. traun. 17 15 on je *pústil* silnu bliskati. škriň. sir. 27 21 aku si tvojiga bližniga proč *pústil*, ga ne bôš dobíl. škrb. 1 356 de b' se z obenim straham zbrichtati ne *pústil*. preš. 89 lej kalín, debéloglávec, trdoklúnast kos je svôje pésmi *pústil*, lěpši pôje. škriň. sir. 2 13 on bô na dan britkosti grêhe *odpústil*. sir. 47 24 bóg ne bô *opústil* svoje vsmileňe. traun. 43 19 ti nisi *prpústil*, de bi se naše nogę od tvoje pótí gánile. preš. 39 *spústil* bóm okóli hiše súltana. traun. 21 2 zakaj si mene *zapústil*? preš. 27 krájnski v obúpu *zapústil* si svét. — *pustila*: rog. 2 201 *pustila* je eno bolno ženo priti. preš. 187 *pustila* v némar sim želé naj sláji. rog. 2 561 je gledal nô pregovoriti, de bi ona Kristusa *pustila*. škriň. pok. 1 103 moja móč je mene *zapustila*. preš. 182 povédat mórem ti, de sim kristjána malíkov *zapustila* véro krívo.

— *pustilo*: ravn. 2 206 odpušajte in tudi vam se bo *odpustilo*. — *pustili*: traun. 11 David je ta psalm molil, kadàr so ga bily vsi negovi prijatli *zapustili*. škrb. 1 373 so brez odlašana greh *zapustili*. — *pustila* (dual): preš. 71 to rēče: hitréje sta se zasukála, in daže in dále od poda *spustila*.

Glagol biti (esse) složen s prijedlogom *do* i s prijedlogom *iz* sa negacijom *ne*: izne prešli su među ovu vrst glagola.

dobím: *dobil*: škriň. sir. 14 21 kdor je to istu sturil, bo zavolo nega hvalo *dobil*. ravn. 1 33 ogń jo (Lotovo ženo) je *dobil*. preš. 56 o máti! tvoj sín je mír *dobil*. 112 nísi je vglávo *dobil*, si *dobil* le slovénšino v krémple. — *dobila*: škriň. sir. 23 33 je prešustvu doprnesla inu si je iz eniga drugiga možá otroke *dobila*. prip. 11 16 priètna žéna bó čast *dobila*. — *dobilo*: preš. 105 je srcé *dobilo* ráno. — *-dobil*: ravn. 2 265 vidil bo, kuľko vsaki je s pridam in zvestòbo *prdobil*. škrb. 1 255 je sojo nedolžnost spet *zadobil*. — *-dobilo*: škriň. prip. 18 15 ràzvúmnu srcę bó znáne *zadobilu*. — *-dóbili*: škriň. pok. 3 71 za to je cérku tá psalm med štěvitu psalmov od pokóre postávila, de bi gréšniki tá psálm večkrat molili inu dar resnične pokóre *zadóbili*. — *-dóbila* (dual): rog. 2 543 en gospud in gospà, de bi eniga erba *zadóbila*, obrnila sta se h bugu. — U Kránu se dobím smatra kao složena osnova te glasi: *dobil* *dobila* *dóbili*: n. pr. jap. prid. 1 148 de bi nebesa *dóbil*.

iznebím se glasi: *iznēbil* *iznēbila* *iznēbilo* *iznēbili*. *iznēbil*: preš. 54 na vojski se *znēbil* boš srčnih rán. lev. žup. 68 kdor se ni še *iznēbil* vse vojaške ali brambovske službe, tak . . — *iznēbili*: rvn. 2 86 le nikar ne mislimo, de smo se skušnáv do konca *znēbili*.

2. Naglas na slogu pred nastavkom *i* (-il) u sing. masc. i to:

a) *otegnuti dugi*. On skoči u ostalim oblicima na nastavak *i*, i to u sing. fem. kao *otisnuti*, inače kao *otegnuti*: hválil hvalila hvalílo hvalíli hvalíle. Taj naglas imaju one osnove, koje imaju u prezenu na *otegnuti* naglas slogu pred nastavkom *i*: hválim n. pr.: *bélim*: *bélil*: ravn. 1 74 kdo si bo še sree *bélil* z mótnimi skrbmí! — *belilo*: ravn. mp. 47 Matevžik je vse skózi kaj počél, kar je stariše *belilo*. — *bellé*: ravn. 1 167 skrbi nas ne bodo daže trle in *belile*.

bránim: *bránil*: škriň. prip. 2 10 nisem svojimu srcu *bránil* de bi ne bilu vse sládnosti vživálu. preš. 185 bog čudno te je tisto ýoč ohránil, ko ni nobèn továrš se smrti *vbránil*. — *branila*: škriň. XXV jest sim se *bronila* kmalu dovoliti — *branili*: škrb. 1 64

nigdar več se ne bomo *branili* vsi toji biti. preš. 172 *branili* smo se dôlgo. — *branila* (dual) škriň. 49 9 sta ludstvu grešiti *branila*.

célim: *celila*: rog. 2 196 Helena popraulála je tu, kar je bilu podrtu, *cilila*, kar je bilu rajnenu. — *celile*: preš. 107 pozábi koj ran, ki so se kómej *zacelile*. 145 vse nih se ráne bôdo *zacelile*.

cépim: *cépil*: ravn. 2 74 v srce človéku je dobrôtливost in hvaléznost *vcépil*. — *cepila*: lev. žup. X pozneje se je slovaňščina *razcepila* v ráznost.

čúdim: *čudíli*: škriň. modr. 11 14 so gospôda spoznali inu se *čudili* čez konè têh rečy. — *čudile*: škriň. sir. 47 18 vse dežele so se *čudile* čez tvoje pejsmi. — Ali i čúdim se.

čútim: *čútíli*: škriň. prip. 29 21 kateri svojiga hlapca od mladosti mehkú gori redy, bô nega potle svojoglávniga *čútíli*. preš. 27 jézo si sréče *občútíli* sovrážne. — *čutila*: škriň. vis. pes. 5 4 to sim *čutíla*. pok. 1 91 moja duša s kétinami pregrešnih navád ukleňena ní nih tèzo *čutíla*. ravn. 2 171 ki je pr srčika vsakim pojémleju nezrečeno britkóst *začutíla*. — *čutílo*: ravn. 2 76 mislili so in *čutílo* se jim je, vse lohka, on Janez bo Kristus. — *čutíli*: škrb. 1 98 sturi, de bomo to nesrečo prav spoznali, v srco *čutíli* inu zgrévanu objokáli. — *čutile*: preš. 102 de Krajníce ľubézni sládko bi z Rómejovo Júlio ne *čutile*.

drážim: -*drážil*: traun. 73 10 ali bo sovražnik tvoje imę vęcnu *drážil*? škrb. 1 300 greh je pravico *razdrážil* čez nedôlžniga. škriň. sir. 28 15 on bo nih veliku med sabo myrnih *zdrážil*. — *dražilo*: traun. 83 18 spomni se, kakú je ludstvu tvoje imę *dražíli*. — *dražili*: škrb. 1 376 smo tojo pravico čez se *razdražili*.

hránim: -*hránil*: ravn. mp. 69 Cene vsaki krajeer je správlal in *hránil*. škriň. prip. 19 16 kdor zapóvèd držy, bô svojo dušo *ohránil*. — *hranila*: lev. žup. 132 dostavljava, de se bode ta obiteľ *hranila* zelo s téžka. škriň. prip. 2 11 ràzvúmnost bô te *ohranila*. prip. 4 6 lubi jo in te bo *prhranila*. — *hranili*: preš. 100 slovénko bílko bomo rešetáli, *hranili* dobro zrno.

hválim: -*hválil*: preš. 46 de bi jo čez vse *pohválil*, reče mu beséde take. — *hvalila*: rog. 2 565 za vse le tu je ona g. bogà *hvalila*. — *hvalili*: rog. 2 105 na katéru vsi začudili so se inu g. bogà iz glasno štimo *hvalili*. ravn. 2 166 zlasti so boga *hvalili*, de je tojko moč ludém dal.

-jásnim: -*jásnil*: preš. 75 oči kalíl mu jôk ni, *razjásnil* líc ne sméh. — *jasnilo*: preš. 145 *zjasnilo* se mi bô spet mráčno líce. ravn. 2 250 in to nam je clo une starší preróčke napòvdi še bol

potrdilo in razjasnilo. — *-jasnila* (npl.): preš. 134 vreména bodo Krájcam se *zjasnila*.

klátim: *klátil*: škriň. pok. 17 brez vse pomóči se je po pušavi *klátil*. — *klatili*: traun. 58 16 ony so bodo okoli *klatili*, de bi jedli.

kúpim: *kúpil*: ravn. m. pr. 65 jenimu bom že kaj *kúpil*. 99 mislite, kakšino je *skúpil*. — *kupila*: škriň. prip. 31 16 ona je preglédùvála eno nivo inu jo je *kupila*. — *kupili*: lev. žup. 28 lepega kôna ste *kupili*.

kúrim: *kurila*: ravn. mp. 55 spavnica se ni *kurila* po zimi.

lóčim: *lóčil*: škrb. 1 202 tudi po tém se je večkrat *lóčil* od ludi na hribe. preš. 67 al zdrav je, kar se *lóčil*, ni písal. rog. 2 31 kaj nas bo meč od Jezusa *odlóčil*? škrb. 1 486 de boš pa *rezlóčil*, kdaj gréšiš po slabosti ali iz navade, poslušaj. — *-ločila*: rog. 2 31 ne smrt, ne ena druga stvar nas ne bo od naše trte Jezusa *odločila*. škriň. modr. 10 5 le ta je tudi tiga pravičniga Abrahama poznala inu *odločila*. sir. 33 8 gospôda modróst jih je *razločila*. — *ločili*: škriň. sir. 33 12 ene je preklpel po tém, ker so se od nega *ločili*. škrb. 1 162 so se farizeji od nega *ločili*.

lúpim: *lupila*: ravn. 1 279 mréna se je *odlúpila* od očí.

lúbim: *lúbil*: preš. 28 ki si jo *lúbil* presrčno ves čas. 33 si *ob-lúbil*, de boš mene sámo *lúbil*. — *lubila*: rog. 2 70 užyva, kar je *lubila*. preš. 35 védno bom srčno *lubila* te. 131 nobêna me še ni deklét *lubila*. 188 bogú sim vêno čistost *objubila*. — *lubili*: škriň. prip. 1 22 otroci, kakú dôlgu bôte otročijo *lubili*? škrb. 1 162 so bli ludje, ktiri so ga prsrčno *lubili*. 1 351 te bomo vselej *lubili*.

mámim: *mamilo*: lev. žup. 63 odvračaje vse, kar bi koga *mamilo* v zlonravje.

ménim: *ménil*: škrb. 1 225 David je *ménil*, de je bla negova lubezen prot bogó srčna. ravn. mp. 85 je *ménil*, de mu je pišalko nekdo vzzel. — *menila*: ravn. 2 246 zraven je mati *menila*, bogata in imenitna naj bota sinova. — *menilo*: škrb. 1 359 to hudobno ludstvo je *menilo*, de bog jih nigdar ne bo štrafal. — *-menili*: ravn. 2 524 smo *menili*, de je mrtev. traun. 7 bo bóg vse to hûdu, kar so niemu sovražníki *namenili*, na ne pasti pustil. — *menile*: škrb. 1 332 nôre device tudi niso *menile*, do nich žénin bo ravno ta krat pršal, k' so jim lampe vgásnile.

mótim: *mótil*: škriň. sir. 15 12 on je mene *zmótil*. škrb. 1 394 če sim se *zmótil*. — *-motila*: ravn. 2 97 majhina stvar ga je nad veliko *zmotila*. — *motilo*: ravn. 2 43 ni jih ubožtvo *motilo*. 2 115

gotovo vas ne bo to v časti do Jezusa motilo. — *motili*: škriň. modr. 2 21 takú so mislili inu so se *motili*. ravn. 2 240 mati in nena sinova so se še zlo nad božím kraľstvam *motili*. — *motíle*: preš. 142 nad žárki sónca so se té (cvetlice) *zmotíle*. — *motila* (dual): preš. 21 obrázov níh lepôta, snég béli níh živôta *zmotila* nísta me. — *motili* (dual p.): preš. 24 dvé sámi ste *zmotile* mi zvzdi úmno glávo.

pálim: -*palíli*: lev. žup. 78 res nijso *zapalíli* samí svojega polslopja.

pólnim: *pólnil*: škriň. sir. 33 14 sim preše *napólnil* kakor tá, kateri je v trgátvi. preš. 23 *dopólnil* sim devétnajst lét. — *polníla*: škriň. prip. 17 14 danás sim mojo oblubo *izpolníla*. preš. 171 krí po Krajni, Korotáni prelíta *napolníla* bi jezéro. 28 éna se těbi je žéla *spolníla*. 176 *spolníla* kómej je šestnájsto léto. — *polníli*: preš. 107 smo brez dnà *polníli* sóde. — *polníle*: preš. 141 skeléče misli z bridkóstjo so srcé mi *napolníle*. — *polnúla* (npl.): rog. 2 156 de bi se iz ludmy te nebesa *polnile*.

púlim: *pulíli*: ravn. 2 199 s plevélam bi tudi pšenico *populíli*.

prérim: *premíla*: lev. pes. 2 91 je nevesto pred oltar *spremíla*.

rábim: *rabíla*: lev. žup. 169 beséda je mnogo *rabíla* našim starejším pisateľom.

réšim: *rešíl*: preš. 187 de bi od smrti *rešíl* te nesréčne. — *rešila*: rog. 2 115 jest sim duša naše tovaršice, katero sim sèdaj od ne in iz tega svejtá *rešila*. škriň. prip. 10 2 i 4 pravica bode od smrti *rešila*. modr. 10 18 ta ga je od gresnikov *rešila*. škrb. 1 338 iz ktere sužnosti nas je toja gnada *rešila*. — *rešílo*: škriň. sir. 40 24 bratje si ob času nadlóge pomágajo, al vsmilene bó ból kakòr ony *rešílu*. — *rešili*: škriň. sir. 49 12 ony so se skuzi močeno vero *rešili*. — *rešíla* (npl.): škriň. prip. 12 6 pravičnih vusta jih bodo *rešile*.

slúžim: *slúžíl*: preš. 80 sto zlatih je *slúžíl* dvákrat štir. — *služíla*: lev. žup. 191 morebiti bi v to bole *služíla* beséda „grobniča“. škrb. 1 422 če si vsako bolezen k pridu obrnemo, bo tudi zadna zveličanie *zaslužíla*. — *služilo*: traun. 17 45 enu meni neznámu ludstvu je meni *služílu*. — *služíli*: škrb. 1 141 mašval si se čez nas, k' smo *zaslužíli*.

sódim: *sódil*: škriň. prip. 17 26 ni dobru poglavjarja vdáriti, kateri je prav *sódil*. traun. 9 7 on bó ludstvu po pravici *sódil*. preš. 74 de je lepó, bi *sódil*, visôko čélo, vsák. — *sodila*: preš. 17 sáma *sodila* si préd me nemilo. — *sodili*: škrb. 1 265 farizerji so grešno *sodili*,

inu opravljali čez Jezusovo zadržanje. škriň. modr. 3 s ony bodo narode sodili.

stópim: *stópil*: škriň. prip. 4 12 kadár boš na le te *stópil*, ne bo tvoja hoja v tesnobi. ravn. 2 161 préd-n je *stópil*. — *stopila*: rog. 2 274 *stopila* je bila ena žena pred krajla Salamona. preš. 132 ko je *stopila* v cérkev razsvítěno, v srcé mi pádla iskra je ogněna. škrb. 1 175 lenoba zmiram bel gori jemle, k' se je en krat člověka *podstopila*. 1 108 s. Ana te sirotni priorci dobrotlivu je *prstopila*. — *stopilo*: škriň. pok. 1 90 vse je iz svojiga rěda *stopili*. škriň. sir. 10 15 nega srce je od tega *odstopili*, kateri je nega stvaril. — *-stopili*: škrb. 1 34 nigdar bi se to ne bilo zgodilo, ke b' bli *stopili* v negóve stopíne. rog. 2 83 *odstopili* niste. škrb. 1 253 so k svetimo obhajilo *prstopili*. škriň. sir. 38 83 sódno postavo ne bodo *zastopili*. — *stopile*: ravn. 2 253 komú ne bodo solzé v oči *stopile*? preš. 145 skrbí verige bodo *odstopile*. — *stopila* (dual): rog. 2 569 če boš jejdla iz móžam od tega sadú, bota kakor bogovi znala, vej dela inu *zastopila* tu hudu inu tu dobru

stvárim: *stváril*: ravn. 2 167 Jezus je réveža zmamleno teló *pre-stváril*. preš. 184 bog *vstváril* vse ljudí je za nebesa. — *stvarile*: preš. 107 dih prve sápce bode odnésel tó, kar míslí so *stvarile*.

svétim: *svétíl*: ravn. 2 247 ves *svétíl* se je. — *svetila*: škriň. modr. 5 6 pravice luč nam ny *svétila*. škriň. pok. 1 29 luč pravice nam ny *svetila*. ravn. 2 27 se je od nebeške luči vsa stran *svetila*. — *svetilo*: schönl. 81 negovo obličeje se je *ressvetílu* kokàr to sonec. — *svetili*: škriň. modr. 3 7 pravični se bodo *svetili*. ravn. 2 215 v kterih so se biseri *svetili*. 2 250 bogabojéči se bodo kakor zvězde *svetili*.

tóžim: *tóžil*: ravn. mp. 47 *tóžil* je potlej, de se jezé staríši. traun. 118 26 tebi sim jest moje zadržanje *potóžil*. — *tožila*: preš. 52 in šlá je žalostna domú, *tožila* mílimu bogú, de ní ne vére, né rodú — *tožili*: škrb. 1 429 gvišno bi *tožili* s tako nepotrpežlivostjo. — *tožile*: kor. 2 70 *tožile* te bodo m'je béle nogé, k' so k tebi hodíle.

trébim: *trebili*: rog. 2 250 na tu *otribili* so tu trné inu grmúje.

tróbim: *trobili*: preš. 97 vsi bomo tvójo část na glás *trobili*.

třízim: *tržilo*: lev. žup. 81 na zapisnik se pritisne tolikšen kolek, kolikršen gre od novca, kar se jih je *iztržilo*.

tvádim: *tvrdila*: škriň. prip. 41 17 z močój je ona svojo rokó *vtrdila*. — *vtrdilo*: traun. 118 70 nih srce se je kakòr mlékmu *štrdilu*. — *tvrdili*: rog. 2 618 usi so govorjejne tega Sinceruša

potrdili. lev. žup. 86 katere mladéniče so *potrdili* na vojsko. — *terdile:* ravn. 1 98 na svetiše, gospod! katiro so tvoje roke *vtrdile.*

vábim: *vabila:* preš. 31 bom *vabila* na kosíla kógar meni bó žubó. — *vabili:* preš. 79 biló ni godú, svatovš'ne, semnà, de tjè ne bilí bi *vabili* ga.

vláčim: *vláčil:* ravn. 2 278 v tenčico se je *obláčil.* — *vlačila:* ravn. mp. 55 Kristínca se je vselej v spávnici *slačila.* — *elačili:* ravn. 2 153 kaj bomo jéldli, kaj pili, s čem se *oblačili?*

vóščim: *vóščil:* ravn. 156 ako bi tí un lè otrok bil al bila, ki nima zdaj ne mléka ne róž, kaj bi si *vóšil* ali *vošila?* — *vošila:* preš. 31 Júdına *prvošila* kómej ti bo sók neslán. — *vošilo:* ravn. 2 220 veliko noter iti si jih bo *vošilo*, pa mogli ne bodo. — *vošli:* ravn. 1 41 zdaj so ji srečo *vošli.* 2 236 odléglej trudnímu vučeniku bi bili radi *prvošli.*

zábim: *zábil:* traun. 9 13 on na vpitjé tih vbožnih ny *pozabil.* — *zabila:* škriň. prip. 2 18 je na zavęzo svojiga bogá *pozabila.* — *zabili:* traun. 43 18 tebe nismo *pozabili.*

znánim: *znánil:* traun. 51 2 kadar je Doeg Idumejc prišal inu Savlu *oznáníl:* David je v Ahimelehovo hišo prišal. ravn. 2 227 Herodež se je s hudobno babo *seznáníl.* — *znanila:* preš. 132 angelcov hosána je *oznanila*, de je nóč končána.

žálim: *žálil:* škriň. sir. 30 9 gládi syna inu te bo strahùval, jígraj se z ním, inu te bo *žálil.* škrb. 1 56 me je *režálil.* — *žalila:* rog. 2 637 Marija nigdár ni g. boga *režallia.* — *žallí:* škrb. 1 181 odpusti nam, de smo te do zdej tolko krat *režallí.* 1 215 smo skuz to tebe *režallí.*

Isti taj naglas imaju osnove s vokalom *o i e u* slogu pred nastavkom *i*, jer imaju i one u goreňštini na tom *o ili e* otegnuti naglas u prezenu.

U sing. masc. je ono *o i e* široko: mòlil sèlil.

gónim: *gònil:* ravn. 1 58 jój jój! je zmiram *gònil:* od žalosti in britkosti pojdem za sinam pod zemlo. — *goníli:* ravn. 1 71 *goníli* so nas spet v Egipt.

hódim: *hòdil:* ravn. 1 194 Barcilej odgovorí: kolko imam še živéti, de bi s krajam v Jeruzalem *hòdil?* — čimú bi že na pot *hòdil kraju?* 2 145 pohlévni popótnik bi brez straha pred televáji v miru svojo pot *hòdil.* ravn. mp. 23 sést na políčico je *hòdil.* ravn. ber. 62 oblak je po dnevu pred Izraelci *hòdil.* preš 15 *hòdil* póta bóm temôtnie. — *hodila:* ravn. mp. 7 Rozálka je v šolo ho-

dila. škriň. sir. 24 9 vùs svet sim obhodila. — *hodilo*: škriň. modr. 29 18 kar sicer v vodi pláva, je po zemli *hodilu*. — *hodili*: rog. 2 518 trpel je nam, vam, usem k enimu eksemplu, de bi po negovih stopnah *hodili* kakòr hótil je Andreas. škriň. pridg. 12 5 kadar bodo po očitnih krajih okoli *hodili*, modr. 11 2 ony so *hodili* skusi pušávo. ravn. 1 58 kaj te bomo mar po kraljevo častit *hodili*. — *hodile*: škriň. modr. 19 20 plamen ny škóduval mestu strohlivih živál, katere so okoli *hodile*. preš. 155 *hodile* so nogé le po ne slédi.

klónim: *klónil*: ravn. 2 56 vse kakor prav nalaš je bog bil *naklónil*. 2 123 bog je tako *naklónil*. ravn. mp. 109 odkril se je *prklónil* in ju prijazno pozdrávi. — *klonilo*: ravn. 1 86 vse ljudstvo je verovalo, *prklonilo* se.

lómim: *lòmil*: ravn. 2 258 nikoł nobeniga vašiga poveļa nisim *prelòmil*. 2 232 potlej je kruh *razlòmil*. ber. 81 si bóžjo postavo *prelòmil*. mp. 23 ofilnik si je *vlòmil*. — *lomila*: kor. 1 21 muha si je nogo *zlomila*. — *lomili*: schönl. 147 néso nému kosty *lomili*. ravn. 1 322 vmrjemo raji kakor bi božji zakon svojih očetov *lomili*. — *lomile*: ravn. 2 166 bolečíne, ki so ude *lomile*, so bile le še kaj maliga. — *lomila* (dual): rog. 2 75 Adam in Eva sta *prelomila* zapoud božjo. ravn. 1 11 *prelomila* sta božjo zapoved. ber. 14 komej sta bila prva človeka bóžjo zapóved *prelomila*, sta že spoznala, de nista prav storila.

lótim: *lòtil i lótíl*: *lótil*: ravn. 1 57 le v hišo je prišel in se me *lótíl*. 1 154 nepokojni duh se ga je *lótíl*. — *lotíle*: ravn. 1 162 kraja so se vnóvič kalne misli *lotíle*.

móčim: *mòčil*: ravn. 2 69 nikoł si ni z vinam úst *zmòčil*. — *močila*: ravn. 2 214 ona mi je s sólzami noge *močila*. škrb. 1 28 voda je tako plitva bla, de je komej nogé *zmočila*. — *močile*: škrb. 1 192 so se mu le noge *zmočile*.

mólím: *mòlil*: ravn. 2 37 *mòlil* častitljivi sivček je nad déteta starišimi, et saepius. preš. 148 kar znál, je védno *mòlil* z míssi prave. ravn. 2 298 kadar je to Jezus *izmòlil*, je na velik glas zaupil: Lazar! vun pojdi. ber. 106 še ni Elija *odmòlil*, glej, že ogń iz neba pade. ravn. 2 186 cele noči je *premòlil*. — *molila*: rog. 2 107 ta bruma Anna *molila* je za tegu gospuda. ravn. 2 246 žena dojde: k nogami padla, *molila* ga je, prósi: pomagaj mi. preš. 59 kogá sim *prmolila*? — *molíl*: škriň. modr. 11 16 so enkatéri nič vrédné živáli *molíli*. škrb. 1 414 nismo *molíli*. ravn. 1 25 podobe so *molíli*. 1 75 kjer te bomo slovili, hvalíli in *molíli*.

nósim: *nòsil*: ravn. 1 180 naj bi jim róžice *nòsil*. 2 65 lubesen do ljudí, ki je v srcu jo *nòsil*, mu je vsa bila v obrazu. 2 302 je bradlo v rokah sam božji sin *nòsil*. preš. 16 *nòsil* bom življenia pézo. 70 plesála sta, ko de bi ju *nòsil* vihár. — *nosila*: škriň. XXX cerku je grózdje svete lubezni *nosila*. ravn. 2 17 zakónsko, ki otrók ni imela, je vse zaničovalo: nad pédeset lét je zaničovaňe *nosila*. preš. 31 jez pa hláče bom *nosila*. — *nosili*: rog. 2 116 bi žymnate gvante na nagim *nosili*. ravn. 2 213 ljudje te tople dežele so same podplate *nosili* ne čevlov. preš. 190 dár ribču dá, ním ki so ga *nosili*.

póstim: *pòstil*: ravn. 2 82 molil je, premišloval, *pòstil* se... ko se je Jezus že blizo štirideset dni in nočí *prepòstil*, je satan v pušavo k Jezusu prišel. — *postila*: škrb. 1 246 se je ojstro *postila*. ravn. 2 39 Ana cele dni molila in *prepostila* se je.

prósim: *pròsil*: ravn. 2 246 kdo ne bo mòlil za nè in ne bogá *pròsil* dati jím milost? mp. 5 Janezik je mamko *pròsil*, de bi ga v šolo pušali. preš. 108 *pròsil* réva dní je stáre. 55 od mesta do mesta sebój ga je vzél, ga *pròsil* in sìlil de bíl bi vesél. — *prosila*: rog. 2 633 ona sama bo za nas *prosila*. kor. 3 146 za hlače je *prosila*, de b' se jih dotaknila. lev. žup. III tiskarna založnica me je bila *poprosila*, de bi županom spisal poučivo knížico. — *prosili*: rog 2 43 dodéli usem tem, katéri bodo tebe ú mojm iméni ki *prosili*, de bodo dobili. preš. 18 ne pozabíti jih so te *prosili* druzi ne môje ošábno srecé. — *prosila* (dual): ravn. mp. 67 spet sta brat in sestra *prosila*, de bi ju seboj vzeli.

rópim: *ropila*: ravn. 1 262 božja sodba je tedaj *ropila*.

skóčim (i skôčim): *skòcil*: ravn. mp. 33 kadar so mamka po čem vprašali, je Anžik, ko bi mignil, iskat *skòcil*.

tóčim: *tòcil*: ravn. 2 191 kdo na svetu še ni sólz *tòcil!* — *točila*: škriň. sir. 24 40 jest modróst sim tekóče vodę vun *točila*. kor. 3 90 milo je solze *točila*.

vódim: *vòdil*: ravn. 1 18 bog me je *vòdil* od mladiga. 1 123 *vòdil* vas je po pušavi. ravn. ber. 36 bog me je do zdaj po očétovo *vòdil*. preš. 86 ní ga, de bi on *vòdil* vrsté. — *vodila*: škriň. modr. 9 11 ona me bó v mojih dělih previdnu *vodila*. 10 18 ona je níh skuzi velike vodę *vodila*. preš. 68 možáke je dólgo *vodila* za nos. — *vodili*: ravn. 2 161 z božjo močíjo je bolnike zdravil, ki so jih nosili in *vodili*. — *vodila* (dual): pres. 131 Kupido ti in tvôja stárka ne bóta daže me za nòs *vodila*.

vólim: *vôlil*: ravn. ber. 78, dan je odlóčil, kteriga se bo kral izvôlil. 52 kral mu je to rad *dovôlil*. — *volila*: ravn. 2 294 Marija je naj bolši délez *izvolila*, preš. 30 jez pa iz domáčih starcov si možá *zvolila* bóm. — *volilo*: lev. žup. 127 prošni Petra Máleja se je *dovolilo* na drobno v zakup dati svoje zemljisče. — *volili*: ravn. 1 173 ljudski starašni so po Savlovi smrti Davida kraja *izvolili*.

vózim: *vôzil*: preš. 29 sám se po želézni césti *vôzil* bom od nás do nás. lev. žup. 91 izprémnika nihče ne more siliti, de bi *vôzil* čez prvo postájo še daže.

sélím: *selila*: škriň. XXXII preden se je cerku od Judov med nevérnike *preselila*, ravn. 2 43 zvezda nad hišo obstojí, ki se je bila Marija z detetam vá ſo *veselila*. — *selilo*: lev. žup. 85 je vse razločno, koliko se jih je *preselilo* kam drugam. — Ali i: *selím*: *-sélil*: ravn. 1 125 to ljudstvo boš po ní *razsélil*.

žénim: *ženil*: preš. 30 bóm *prženil* z ženo črno pénezov na mérnike. — *ženili*: lev. pes. 2 201 mej svoje vrsté smo mladenca dobili, katerega radi bi *oženili*. — *ženila* (dual): rvn. 1 136 vmrjeta tudi sinova, pa *oženila* sta se bila pr Moabčankah.

b) *Otegnuti naglas na slogu pred nastavkom i u svim oblicima dolazi u goreňstini kao bába za bába u onim osnovama, koje imadu u prezensu otisnuti naglas na onom slogu: mîslim: mîslil mîslila mîslilo mîslili. itd. mj. mîslil mîslila.*

blâtim: *blátila*: škriň. vis. pes. 5 3 moje nogę sim omyla, kakú jih bóm zupet *oblátila*?

brâtim: *brátili*: preš. čl. 5 27 smo za tó se *zbrátlí*, ki dôbro v srcu mîslimo.

bûtim: *bútil*: ravn. 1 159 prišel je lev in popadel ovco zmed čede. Kar za ním sim vderel, ga *bútil* in mu jo iz góbca otel.

čêdim: *čétil*: ravn. 2 77 *počétil* bo gumno.

drûžim: *drúžil*: traun. 40 18 si se k prešušníkam *prdrúžil*. — *drúžila*: škriň. prip. 10 22 tudi se jim ne bó britkóst *prdrúžila*. škriň. XXXII jih je nému *prdrúžila*. — *drúžili*: traun. 82 9 tudi Asyrjèrji so se k ním *prdrúžili*.

gâzim: *gázil*: škrb. 1 166 uni je *zagázil* v mlako. — *gázili*: ravn. 2 177 so samí v nesrečo *zagázili*. škrb. 1 34 so zmiram globokéši v hudobija *zagázili* (a 1 402 *zagazili*).

glâdim: *gládila*: lev. pes. 2 39 miška moja, pojdi sem, rada bi te *gládila*, plesati navádila.

gnûsi: *gnûsilo*: traun. 106 18 na vsaki jédi se jim je *gnûsili*. ravn. mp. 59 viditi od déleč ňegove lasé se jim je žé *gnûsilo*. — *gnûsili*: traun. 78 1 nevérniki so tvój svét tempèl *ognûsili*.

jézdim: *jézdil*: rog. 2 434 ta *jézdil* je memu enih gaug. ravn. ber. 171 ni svétovatí, de bi kdó ob hudim vremenu hitro *jézdil*.

-jûdim: *-jûdil*: ravn. 1 300 kral se je *pojûdil*.

-klûčim: *kłûčil*: rog. 2 620 *sklûčil* se je bil na célim živótú. — *kłûčilo*: ravn. mp. 29 kaj vse bi se mu bilo *nakłûčilo*? 121 nikó se mu ni nič *nakłûčilo*.

-kûsim: *kûsil*: rog. 2 6 6 ta kir je bil le to *okûsil*, začel se je bil čuditi. preš. 27 zgódaj *okûsil* živlénia sim strúp. škriň. sir. 6 7 aku si hóčeš eniga za prijátlia izbráti, vzàmi ga gori po timú, ker si ga v nadlôgi *skûsil*. — *kûsila*: rog. 2 574 hudič pregovóril je bil to Evo, de *pokûsila* je bila ta prepóvedani sad. škriň. prip. 31 18 ona je *poskûsila* inu vidila, de nę kupčija je dobra. — *kûsilo*: škrb. 1 142 toje truplo ne bo oslabelo, ako bo *pokûsilo* mejhno ojstrost pokóre. — *kûsili*: škrb. 1 413 ti, k' so to *skûsili*, vedó, de resnico govorím.

mérím: *méril*: ravn. 2 208 čemu še bom božje kralestvo *prméril*? 2 165 Jezus ni *zaméril* te silnosti bolníku. — *mérilo*: rog. 2 531 bojim se, de bi se tudi meni ne *prmérilu* to, kar se je en krat *prmérilu* statve Homera poéta. — *mérili*: ravn. 2 206 po kakoršni meri bote *mérili*, po taki se vam bo odmérovalo. 2 268 zlo so *zamérili*, de je bog tudi druge narode v sé vérovat poklical. — *mérile*: škrb. 1 367 bi se mu močno *zamérile*.

mîlim: *mîlil*: rog. 2 144 prosili so ga, de bi se čez nę *usmîlil*. — *mîila*: ravn. 2 196 īeliko īudí iz mesta je za nō šlo: *smîlila* se jim je. — *mîlilo*: ravn. 2 156 če je dobriga srca, *vmîlilo*, oblúbim, se mu bo pr timu vprašánu.

mîslim: *mîslil*: preš. 72 nobèn ni člôvek zvédil, kaj *mîslil* je ta krát. — *mîsila*: preš. 72 veckrát sim si *mîsila*, al bô lubézen náji prešlá, ko vâl, ki véter ga zažêne.

nûdim: *nûdil*: rog. 2 414 katérimu *ponûdil* se je bil pomagat ta hudyč. — *nûdili*: škrb. 1 237 so mu kezarc vode *ponûdili*.

pâzim: *pázili*: ravn. 2 55 sovražníki so mladenča *spázili*.

pênim: *pénil*: ravn. 2 49 *pénil* se je od jéze.

pîčim: *pîčila*: škriň. pridg. 10 9 kdór plót podera, tegá bo káča *pîčila*.

pôčim: *pôčil*: ravn. 1 113 Mozes *pôčil* ob tla je tabli. 2 55 že tretji dan je *napôčil*. 2 309 dan bo *napôčil*, ki se bo odrešituv

skončala. rog. 2 241 na katéru *respóčil* se je ta lintvern. — *póčila*: traun. 59 4 tí si zemlo rázmajal, de je *póčila*. škrb. 2 132 Jakob se je bojval z angelom, dokler je zora *póčila*. preš. 81 na góslih *póčila* strúna je. ravn. 1 241 préden je druji dan zarja *napóčila*, je bog črva dal va nō (kloščovno). jap. prid. 1 24 ta zemla se bo na dvoje *rapóčila*. — *póčilo*: preš. 9 ako lúbi drúz'ga, *póčlo* bo srcé. — *póčile*: ravn. 2 59 rózici enako *rapóčile* se vam bodo.

právim: *právil*: preš. 59 tí nam otél si čolnč, si mu z jádrami krmo *poprávil*. — *právila*: škriň. prip. 9 2 ona je svojo mizo *naprávila*. rog. 2 618 navošlivost pekla je Kajna takú, de *prprávila* je bila nēga uzdignit se čez Abela. škrb. 1 422 želim, de b' vas vse zadna bolezen k srečni smrti *prprávila*. škriň. prip. 7 21 ona je nēga v zadrge *správila*. — *právili*: traun. 43 2 naši očetje so vam *právili*. škriň. vis. pes. 1 10 zlate obvrátne kętnice bomo tebi *naprávili*. ravn. mp. 85 hud jezik so *naprávili*. škrb. 1 376 smo že dober del našiga živleňa v grehih *zaprávili*. — *právila* (n. pl.): škriň. sir. 39 14 nēgovo modróst bôdo ludstva *právile*.

prídim: *prídili*: ravn. mp. 77 nar boľi je bila, de se otroci sprešírili in *sprídili* niso.

rânim: *ránil*: škriň. sir. 28 27 on jih bo kakor leopard *ránil*. — *ránila*: škriň. prip. 7 26 dosti jih je katere je ona *ránila*. vis. pes. 4 9 ti si moje sreč *ránila*. — *ránili*: škriň. pok. 2 9 vši ti trje so svoje duše močnú *ránili*. vis. pes. 5 7 ony so me tépli inu *ránili*. ravn. 2 272 *oránili*: in skončali so ga. — Ali i: *rânim*: *ranili*: rog. 2 163 razbojniki so bily nēga stépli, *ranili* inu na pol mrtviga ležat pustili. — *ranila* (dual): preš. 130 *ranila* mene z ôjstro sta pušico Kupido strelec, máti ž ním négova.

sénčim: *sénčil*: ravn. 1 27 *sénčil* je Abraham pod drevésam. 1 241 *sénčil* je in čakal, kakšina bo z mestam. 2 249 svetel oblak prpláva in *obsénčil* jih je. — *sénčila*: ravn. 2 9 moč previkšiga te bo *obsénčila*.

sílim: *sílil*: preš. 55 ga pròsil in *sílil* (je) de bíl bi vesél. — *sílila*: ravn. 2 124 nih huda trma jih je spet *posílila*.

slábim: *slábil*: škriň. prip. 5 11 boš svoje trúplu *oslábil*. — *slábili*: rog. 2 400 usi so kakor levi udárili ú mej šovražnike, te *oslábili*, pobýli, premagali. škriň. pok. 2 23 ti so mojo volo *oslábili*.

sítim: *sítila*: lev. pes. 2 42 zobala sta lepo ta dvá, *nasítila* se vkupe obá.

stávím: *stáril*: rog. 2 659 Bonifacius ta VIII u lejte 1300 *póstávil* je bil h prvimu gori ta s. jubilaeum. ravn. 2 109 prstavik je *prstávil*. — *stávila*: škriń. pok. 3 92 tigá se varuj, de ne boš s kako nezavuplivostjo božji milosti mejnike *stávila*. traun. 26 3 aku ravnui bi ena vojska meni naspruti šotorje *postávila*, se moje srec ne bô bálu. škrb. 1 422 vam bo krôno nebêške častí na glávo *postávila*. preš. 52 né véra trden jéz je bilà, lubézni né ni *vstávila*. — *stávili*: škriń. modr. 11 2 v pustih krajih so šotórje *stávili*. traun. 73 5 ony so svoje bândera na vrh vrát *postávili*. — *stávila* (dual): ravn. mp. 79 v neki vâsi sta g. fajmešter in gospod grajšnik prej-nico *postávila*.

strášim: *strášil*: preš. 157 pogled ta bôl jih ko goréci lévi bo *vstrášil*. — *strášila*: škrb. 1 257 de b' nas grenkost arcenije *vstrášila* v bolezen greha se nič več nazaj povrnniti. škrb. 2 8 Marija se je *prestrášila*. — *strášilo*: škriń. prip. 3 25 ne boj se, de te bô kaj naglu *vstrášilu*. — *strášili*: traun. 47 6 kér so to vidili, so se zavzeli, *prestrášili* inu hitru bejžali. — *strášila* (n. pl.): traun. 64 8 ludstva se bodo *prestrášile*.

šírim: *šíril*: ravn. 2 114 bo Kristus pravo božje češeňe *raz-šíril*. — *šírla*: škrb. 1 165 katoliška cirku kmalo se je po celimo sveto *rešírla*. — *šírili*: ravn. mp. 77 nar boľi je bila, de se otroci spresírili in sprídili niso.

škôdim: *škôdil*: rog. 2 622 iz to je nym več nûcal kakor škódel. — *škódila*: ibidem: nevošlivost škôdila je nemu.

tâžim: *tázili*: ravn. 1 138 *potázili* ste me.

trêšim: *tréšila*: preš. 27 *tréšla* v bogáctvo nesréče je stréla.

trûdim: *trûdil*: lev. žup. 78 katéri naj bi se *trûdil* vsa nega določila znati. — *trûdilo*: škrb. 1 241 če toje truplo ni oslabélo, k' se je celo noč pr pléso potílo inu *trûdilo*, ne boj se. — *trûdili*: škriń. modr. 5 7 my smo se na póty krivice inu pogublénia *vtrûdili*. škrb. 1 10 če smo je začeli, se bomo prec *vtrûdili*? — *trûdile*: traun. 17 33 moje nogę se niso *vtrûdile*.

vâdim: *vâdila*: ravn. mp. 75 Jóhánca se je ob temu pridnosti *prvádla*. — *vâdili*: ravn. mp. 77 so se otroci zgódaj delati in varovati *navâdili*.

vêsim: *-résili*: traun 136 2 na vrbe smo my naše citre *obesili*.

vîškim: *-viškilo*: ravn. 2 125 vse se je z velikim hrupam va ní *skvíškilo*.

zdrâvím: *zdrávil*: škrb. 1 422 obene skrbí nima, de b' rane soje duše *ozdrávil*. — *zdrávila*: rog. 2 14 šla je obyskat mater inu tu

dejte Joaneza, de bi tu od tega ugrizka te peklenke kače skuzi ne lubiga Jezusa scilyla inu *ozdrávila*. — *zdrávili*: škrb. 1 417 ktiri so skuz molitvo zdaj hudo vreme pregnali, zdej nevárne bolézni *ozdrávili*, preš. 54 opàt in menši módri možjé gotóvo ti bodo *ozdrávli* srce.

Amo idu u goreňštini sve osnove od *više nego dva sloga*, te imaju otegnuti naglas na slogu pred nastavkom i u svim oblicima. Osnove, u kojima je taj slog dug, te se tvore od imena nastavkom áč i ár, mogu imati naglas i na nastavku i osim u sing. masc., i to u sing. fem. otisnuti, a u ostalim oblicima otegnuti, n. pr.: beráčim: beráčil beráčila beráčilo beráčili beráčile ili beráčil beračila beračilo beračili beračile, ali samo: jedníl ledínila jednílo jedínili jedinile.

-bogátim: *bogátila*: škrb. 1 422 bolezen vas bo z obílnostjo božjih gnad in lepiga zaslužéna *obogátila*. — *bogátilo*: škrb. 1 62 nebó te je spet *obogátilo*. — Ali i bogatím i prema tomu: obo-gátil *obogatila* itd.

dobrôtim: *dobrótíl*: ravn. 1 74 si vse ňegovo kraljestvo *odobrótíl*.

domáčim: *domáčil*: lev. žup. se je tujec v občini *podomáčil*.

drugáčim: *drugáčili*: lev. žup. 78 učilnice so *predrugáčili* do konca.

gonôbim: *gonóbil*: škriň. sir. 8 19 ondi te bo *pogonóbil*.

gospodârim: *gospodáril*: škriň. modr. 3 3 si človeka postavil, de bi on čez svejt pravičnu *gospodáril*. — *gospodárili*: rog. 2 633 smo tolkajn let *gospodárili* za svejt inu truplu. — *gospodaríli*: lev. žup. 20 so občinski oblastniki *gospodaríli* z občinsko zemljó.

jedním: *jedníl*: preš. 139 de bi nam spet *zedníl* rod slovénš'ne céle.

jezdârim: *jezdáril*: ravn. 1 191 mezga je *jezdáril*.

kopíčim: *kopičil*: ravn. 2 262 kar si *nakopičil*, čigavo bo? — *kopičilo*: ravn. 1 237 tako strašno se je morje *kopičilo*, de so jih valovi zagrihali. — *kopičile*: ravn. 1 97 na púh tvojiga srda so se *nakopíčile* vòde.

korenínim: *korenínila*: ravn. 2 76 de bi se tudi nam v srce tojka čast *vkorenínila*.

košâtim se: *košátil*: ravn. 1 180 obrnil je bog, de je prevzétni Golját, ki se je s svojo neznano možjé *košátil*, bil po paglovec premagan.

lenôbim: *lenôbila*: lev. žup. 140 ako bi sama občina *zalenôbila* tega zakona zvrševáne, to . . .

mazilim: *mazilili*: ravn. 2 44 z mjiro so mrliče *mazilili*.

mehkûžim: *mehkûžile*: ravn. 1 215 počutsko veselé ga je *omeh-kûžilo*.

oblíčim: *oblíčil*: ravn. 1 248 tako govori bog, on ki te je vstvaril, on ki te je *zooblíčil*.

obrázim: *obrázile*: ravn. 1 175 suhi svet so rôke négove *zo-bráz'le*.

ošábim: *ošábilo*: ravn. 1 90 sreča jih je *ošábila*.

pastaričim: *pastaričila*: ravn. 1 46 sama je očetu pridna dekle *pastaričila*.

pečátim: *pečátil*: škrb. 2 124 bo s zadnim božjim rópam svoje poprejšne hudobje *zapečátil*. — *pečátila*: ravn. 1 228 list pisala, s královim prstanom ga *zapečátila*.

podobi se: *podóbilo*: škriň. IX my ne smemo misliti, de bi se ne *spodóbili*.

pokvêčim: *pokvêcile*: ravn. ber. 211 pred nekoliko leti so še v marsiktérih vaséh otrôčje kozé razsajale in veliko otrôk *pokrêcile*.

prijâtlim: *prijátlil*: ravn. 2 104 sam božji sin se je do nih pojíhal in z nimi *poprijátlil*. — *prijátlili*: ravn. ber. 136 ti vitezi so se z mogóčnimi Rimljáni *poprijátlili*.

rejénčim: *rejénčil*: ravn. 1 303 neni stric Mardohej jo je *rejénčil*.

resníčim: *resničil*: škrb. 2 111 angel sam mu je *zaresničil*.

sovrážim: *sovrážil*: škriň. modr. 11 25 bi tudi nič ne bil oprávil, aku bi bil *sovrážil*. — *sovrážili*: rog. 2 244 de bi ty ludjè tajstu ne zamétali, ne zaničuváli inu na *sourážili*.

telébim: *telébil*: ravn. 1 193 *telébil* je pred krala. 2 158 kómej Jezusa vgleda, brš je préd ní *telébil*.

tolâžim: *-tolážil*: rog. 2 490 ta dar ukrútil inu *potolážil* je Davida. škriň. modr. 18 22 on je *potolážil* morijo. preš. 139 de bi med námi *potolážil* razprtije. — *tolážila*: rog. 2 493 Anna je *potolážila* srd tega jézniga bogá. — *tolazila*: škrb. 1 357 ne vé, al je négovo jezo *potolazila* al ne. — *tolážilo*: škrb. 1 492 al se srdito nebo ne bode *potolážilo*. — *tolážili*: rog. 2 155 dosti krat smo *potolážili* g. bogá: 2 493 iz tem ofram *utolážili* bomo ta srd in ugasnili to jézo božjo. — *tolážila* (dual): rog. 2 489 Anna in Joahim iz tem *vtolážila* sta bila g. bogá škriň. sir. 46 9 sta ludstvu grešiti branila in hudobno godrnáne *vtolážila*.

verižim: *verižil*: ravn. 2 252 potlej je mlaji sin vse pobral in od dôma šel na daln kraj in *zaverižil* razvujzdáno živé je vse premožene.

živinim: *živinili*: ravn. 2 31 *poživinili* brez takik šeg be se ľudjé.

Naglas u glagola s nastavkom *a*.

Naglas dolazi u sing. masc. ili na nastavku *a* ili na kojem slogu pred nastavkom.

1. Naglas na nastavku *a*.

a) *otisnuti dugi* dolazi prvo u nekim osnovama od jednoga sloga: bra pra žga: brál prál žgál, brálo bráli brále; a u sing. fem. otegnuti: brála prála žgála.

bra: *brál*: lev. pes. 2 80 i kdo bo tvojo revščino *brál?* 1 132 za Pegaza sem te *izbrál*. kast. cil. 236 le tū vse bó tebi *pobrál* tvoj sovražnik. — *brála*: rog. 2 484 Elizabet *brála* je s. pismu, *brála* je žkuljéne teh lubih svetnykov. — *bráli*: traun. 46 10 poglavárji tih lúdstuv so se k Abrahovimu bogu *zbráli*. — *brále*: traun. 34 15 gajžle so se čez nas *zbrále*.

pra: *prála*: rog. 2 201 le tu vse je vdova zmyla, *sprála* inu od blata óčistila. ravn. m. p. 57 po leti si je vèekrat glavo v ní (v vrdi) *sprála*.

žga: *žgál*: traun. 45 10 on je brénte z ogňam *sòžgál*. 59 2 je Sobal v Syriji *zažgál*. — *žgálo*: škriń. vis. pes. 1 5 sónce me je *ožgálu*. ravn. 2 291 to je tako farizeje *vžgálo*, de vsi pihajo. traun. 17 9 vógelje se je od nega *vžgálu*. — *žgáli*: škriń. prip. 6 39 zomore li človèk po žerjávci hoditi, de bi se negovi podplati ne *ožgáli*? sir. 32 20 bodo luč *pržgáli*. traun. 73 7 tvoje svetu mestu so *zažgáli*. — *žgále*: ravn. 2 276 vstanejo in so lampe *pržgále*.

Drugo: u ovim osnovama od dva sloga: bľuva kluva pluva ščuva kova ruva suva; daja dêja jema maja ora séja sija sméja: pluvál pluvála pluválo pluváli.

bľuva: *bľuvál*: lev. žup. 52 otrovancu se da mlačne vode piti in s peresom ga je šegetati v goltanci, da bi jad *izbľuvál*.

pluva: *pluvál*: rog. 2 309 taku zaničuval inu *pluvál* je na obdúje. Ali i *plúval*: *zaplúvali* kast. rož. 98.

kova: *kovál*: preš. 131 cel dán iz pravd *kovál* bom rumeňáke. traun. 7 14 on si je ogňene pušice *skovál*. — *kovála*: ravn. 2 303 velika duhovšina je naklep *skovála* tudi Lazara vmoriti. — *kováli*: traun. 128 3 grešniki so na mojim hrbiti *kováli*.

ruva: ruvâl: traun. 51 7 za tó bó tebe bóg iz dežéle tih živih s korenino *izruvál*. škriń. sir. 49 9 s tim so hudú dělali, kér je vendér vžé v maternim telesi za preroka žegnan bil, de bi razdjál, *izruvál* inu pokončal tár zupet izydal inu ponóvil. — *ruvâli:* ravn. mp. 97 stolam noge zdivjáni so *poruváli*.

suva: suvâli: rog. 2 51 zmerjáli so grdú Aleksija, téga eukali so za brado inu za lase, dregali inu *suváli*. ravn. 2 291 iz zbora ga *izsuváli* in iz judovske cerkve so ga preklicali.

daja: dajál: rog. 2 389 štimajne je né ta prilzavi svejt *dajál*. škriń. prip. 8 29 kadar je vodám postavo *dajál*. sir. 13 7 bó tebi dobre besède *dajál*. sir. 48 27 on je žalostním v Sioni dobru vupaňe *dajál*. traun. 14 5 kateri svoje děnarje ny *dajál* na činže. — *dajála:* škriń. sir. 15 3 ona bó nemu kruh živleňa inu zastópnosti jesti *dajála*. — *dajáli:* rog. 2 243 drugi pak druge odgívore so *dajáli*. škriń. sir. 50 18 Aaronovi synovi so trobentali inu so visok glas *dajáli*. ravn. mp. 69 tako so se sčasama vsih dnarjov *zdajáli* — *dajála* (dual): rog. 2 19 za le tò skrb inu májo k enimu lonu *dajála* sta nemu polóvyco blagá. — Ali složeno s prijedlogom i iterativno glasi obično: izdájal podájal prodájal izdájala podájala prodájala itd.

děja gubi ê te glasi *dja: dejál:* rog. 2 243 eden *djál* je, de ta pohlévnost ner več zuprnikov imá, ta drugi *djál* je, de krotkúst. ravn. 2 274 žé je bil to dober kraj, ki si je toľko *dodjál* svojim podlóžnim vesela napraviti. preš. 156 vpíjánite od sládkiga se strúpa, ki mi *razdjál* sré bo hrepenéče. — *dejála:* rog. 2 662 na tu *djála* je Marija: bug se čes vse usmili (Ali se govori i *djála*). — *dejálo:* lev. žup. 20 in se je tej zemli vse sploh *dejálo* občinska svojina. — *dejáli:* traun. 73 7 twoje svetu mestu so zažgáli: prebíválsé tvojga iména *razdjáli*.

jema: jemál: kast. cil. 44 kadar bóš špizo notar *jemál*. škriń. sir. 50 13 kadár je darováne dějle iz rók mašnikov *jemál*, je on zraven oltárja stál. traun. 14 5 kateri daróve zuper tiga nedôlžniga ny *jemál*. ravn. 2 23 posékaj ga (drevó), čímú bo prostor *jemál*? — *jemála:* škriń. prip. 12 10 korenina pravičnih bo gori *jemála*. traun. 70 9 ne zapústi me, kadár bó moja móč doli *jemála*. 88 18 po tvojim dopadajeňu bó naša móč gori *jemála*. ravn. mp. 57 vsakrat, tudi po zimi je bistre vode *jemála*. — *jemálo:* rog. 2 544 od dné do dné je *jemálu* góri. — *jemáli:* rog. 2 396 ti so h častě teh včenih góri *jemáli*. traun. 83 8 ony bódo v čednostih gori *jemáli*.

— *jemála* (npl.): preš. 104 že mladosti léta so slovó *jemále*. (Ali : prejémal prijémal posnémal prijémala prijémalo itd.).

maja: *majál*: škriň. sir. 13 8 kér bo videl, de si obóžal, te bo zapustil inu čez tebe z glavo *majál*. sir. 12 19 on bo z glavo *majál*. — *majála*: ravn. 2 212 sree ne more takо otrpniti, de bi ga prošna ne *omajála*. — *majálo*: ravn. mp. 53 in kakó se mu je včasi za zájtrinco *majálo!* — *majáli*: traun. 108 25 inu so s svojimi glavámi *majáli*. (Ali složeno: omájal omájala omájalo: traun. 59 4 ti si zemlo *razmájal*).

séja: *sejál*: škriň. pok. 3 100 sovrážnik, katéri je toíste *sejál*, je hudič. preš. 96 séme, ki tí *zasejál* si ga, žé gré v klásje vesélo. — *sejáli*: škriň. prip. 15 7 módrh žnábli bodo vučenost *sejáli*. traun. 106 37 inu so nyve *obsejáli*. U sing. fem. i *sejála*.

sija: *sijálo*: preš. 106 le rédko úpa sónce je *sijálo*. — *sijáli*: preš. 152 kjer kóli žárki né so *zasijáli*. — *sijále*: preš. 19 nebéško sijeo očí, ko so *sijále* préjšne dní. 48 vsih lepôt bilà je sonce, ki so tisti krát *sijále*. 134 vreména bodo Krájncam se zjasníle, jim mílší zvézde kakor zdaj *sijále*. — U sing. masc. i *sijal*, a fem. *sijála*: lúna je *sijála*.

sméja: *smejál*: škriň. modr. 4 18 gospod sè jim bo *smejál*. Uz to i *sméjal*. škrb. 2 71 on se vam bo *sméjal*. — *smejála*: škriň. prip. 1 26 se bóm tudi jest k vašimu pogublénu *smejála*. sir. 31 25 móč inu lepóta je né oblačilu inu se bó na pusledni dan *smejála*. — *smejáli*: traun. 51 8 pravični se bodo nému *smejáli*. — *smejále*: preš. 157 očí né od Ľubézni razsvitlène *smejále* so se zvólen'mu napróti.

ora: *orál*: lev. pes. 2 93 je na zemli krivično *orál*. — *oráli*: traun. 128 3 orátarji so na mojim hrbiti *oráli*; složeno i *orál* *orala* *oralo*: izóral *izórala* *izóralo*.

suva: *suvál*: rog. 2 474 klel, *suvál* in ulekel iz mesta je tega škofa. — *suváli*: ravn. 2 291 iz zbora ga *izsuváli*.

ščeva: *ščeváli*: lev. pes. 2 176 od vseh strani ste v me *ščuváli*.

b) *Otisnuti kratki* u sing. masc. Taj ostaje i u sing. fem.; u ostalim se oblicima mijeha na *otegnuti*.

On dolazi *prvo* u ňekoliko osnova od *jednoga* sloga: gna kla pla sla sra sta (pr. stanem) stla vla: dakle: gnál gnála gnálo gnáli gnále.

gna: *gnál*: preš. 15 kámor sréče bó togôtnie *gnál* nemíli me ukáz. 99 lahkò boš v kózji róg *ugnál* Slovénce. lev. pes. 1 281 oklop težák je na dno ga *gnál*. ravn. mp. 99 veliko nesrečo boš *

še *nagnàl*. — *gnâla*: preš. 148 je róža zála 'z negóviga srcá skoz gròb *pognála*. — *gnálo*: preš. 122 al bo kál *pognálo* séme, kdór ga séje, sám ne vé. — *gnále*: preš. 134 nih poezíje iz sreca svôje so kalí *pognále*.

kla: *klâl*: rog. 2 575 *poklâl* je bil te kokúši. — *klâla*: škriň. prip. 9 2 ona je svoje ofre *zaklâla*.

pla: *plâl*: ravn. 1 295 angeľ božji je dôl prišel v peč in pleme *razplâl*.

sla: *slâl*: ravn. ber. 18 je bog šibo *poslâl*. preš. 41 tí med máterne petíce si *poslál* požréšno kúgo. lev. pes. 2 6 ker premalo bi mi znâl, zatoréj sem ti *poslâl* pisan ništrec. — *-slâla*: preš. 58 zá n ne vé nobèn, kar jè jih vôjska dám *poslala*. — *slâla* (npl): preš. 139 de bi nebesa nam Orfeja *poslale*! — *slâli*: rog. 2 635 *poslali* so oni nega nazaj prazniga. — *slâla* (dual): preš. 41 stár. ôča se bo práskal, glédala bo máti čúdno, málo pénezov *poslala*, dosti bóta mi naúkov.

stla: *stlâla*: rog. 2 170 tem *stlâla* je te póstile.

Drugo: osnove od više nego jednoga sloga one, koje imaju u prezenu nastavak a otisnuto naglašen: bezlâm: bezläl bezlâla bezlalo bezláli bezlále.

bernâm: *berñâl*: ravn. mp. 87 sédal je na vécer kam na vógel in *berñâl*.

bezâm: *bezâl*: ravn. mp. 23 enkrat si je Tomáž poln želodec kruha *nabezâl*.

bezlâm: *bezläl*: lev. pes. 2 136 vsak je k svojemu delu *bezläl*. caplâm: *caplâl*: preš. 30 *prcaplâl* nazaj boš bós.

cepetâm: *cepetâl*: ravn. mp. 37 Pavle je po štengah *prceptâl*. — *cepetâle*: preš. 70 mladénča nogé so trdó *zaceptâle*.

cokâm: *cokâl*: lev. pes. 2 136 v to jamo sem b'l se *zacokâl*.

devetkâm: *devetkâl*: lev. pes. 2 265 kar vam hripav *devetkâl*, na vse grlo je legál.

divjâm: *divjâla*: rog. 2 273 ob tajstim času *divjâla* je po vši Siciliji ena sylna kuga. škriň. modr. 5 23 morjá voda bó čez níh *divjâla*. — *divjálo*: traun. 45 4 aku lih bi morje *divjâlu* inu ve like valóve gnálu. — *divjáli*: rog. 2 26 ú léjte 1455 Vogri *doujáli* so iz vojskò po nemškých dežélkah. 457 šauražníki so po negovi dežéle *doujáli*.

drgetâm: *drgetâl*: ravn. mp. 105 ves *dregatâl* je in rjul je.

frfrâm: *frfrâle*: ravn. 1 115 dva komolca komej so prepelice *frfrâle* nad tlami.

gobezdám: *gobezdäl*: lev. pes. 2 84 bedák je še vselej prost *gobezdäl*.

godrnám: *godrnäl*: škrb. 1 176 je vselej nevolno *godrnál* čez vsako mejno bolečino. — *godrnálo*: ravn. ber. 103 ľudstvo, ktoré je že pod kraľom Salomonam *godrnálo*, je pod Roboamam se boj. — *godrnáli*: škrb. 1 318 so cel farizerji *godrnáli*. 1 60 so čez ňo *godrnáli*. ravn. 2 269 jemlé jo (desetico) so *godrnáli*. nad gospodárjam. 2 222 farizeji so pa le *godrnáli*.

golufám: *golujáli*: škriň. modr. 10 11 ona je ňemu na strani stála per golufiji, kadar so ňega *golúfáli*. sir. 3 26 je ňih veliku, katerej so se v svojim domišlováni *golúfáli*.

grohotám: *grohotäl*: lev. pes. 2 136 ves se je svet mi *grohotäl*. — *grohotáli*: lev. pes. 1 138 po tem so tisti *grohotáli*.

hlačám: *hlačäl*: lev. pes. 2 159 mej prve znance je *hlačäl*.

hohnám: *hohnäl*: lev. pes. 2 232 slovenských verzov sem nekaj *shohnäl*.

homotám: *homotäl*: ravn. 2 227 takо v telésne slásti se je bil mož *zahomotäl*, de ga nad plesam veseleže že iz vuma spravi.

igrám: *igräl*: lev. pes. 2 95 v saňah prijetníh si z upom *igräl*. — *igrála*: rog. 2 484 *jegrála* je za molitov. škriň. prip. 8 31 na svejti sim si *igrála*. preš. 121 med otróci si *igrála*, drága, láni.

jezlám: *jezäl*: ravn. 2 302 prav nar malopridniší človek je bil nar prvi, de je nad vtróskam *jezläl*. ravn. mp. 83 če so svarili ga, jim je *jezläl*. — *jezláli*: ravn. 2 286 so nad Jezusam zavolo ňega *jezláli*.

kesám se: *kesäl*: škrb. 1 158 cel bog sam se (je) *kesál*, de je človeka vstváril. ravn. ber. 139 *kesäl* se je Job svôjiga greha. — *kesáli*: škriň. modr. 5 3 tukaj se bôdo *kesáli*. modr. 19 2 ker so jih brez odlôga proč posláli, so se *kásáli* ravn. ber. 109 Niniyjani so spoznali svôje gréhe, so se jih *kesáli*.

klafám: *klafäl*: škrb. 1 483 jezik bo spet po starí navadi preklinal, *klajäl*, opravlal bližniga.

končám: *končäl*: rog. 2 525 on *končäl* je veliku ludy. škriň. pok. 2 9 tá krajl je svoje prejšiné vojske z veliko častjó *končäl*. ravn. ber. 97 takо je *končäl* Absalon svôje živleňie. preš. 83 ta čas je *končäl* bil vôjsko mím. 18 torej je bog sklenil človéški rod pokončati. *Pokončäl* ga je tudi. 137 ôgeń je pádel iz néba in je *pokončäl* tvôjé ovcé s pastírjí vred. — *končala*: škrb. 1 298 ktire je kuga *končala*. traun. 43 3 tvoja roka je nevŕniko *pokončala*. — *končalo*: škriň. prip. 11 3 hudobníh podlázúvaňe bo ňih *končalu*. — *kon-*

čáli: ravn. mp. 11 gospod učeník so uk *dokončáli*. — *končále*: škrb. 1 185 kobilce so vse *končále*, kamer so pršlé. — *končála* (dual): rog. 2 414 sta bila to cérkvico *končála*.

kopitlám: *kopitläl*: lev. pes. 2 136 v to jamo sem bil se tako *zacokál*, na komej iž ně sem *izkopitläl*.

koracám: *koracäl*: lev. pes. 2 232 mej prve bi pesnike rad *koračál*.

kosmatám: *kosmatäl*: lev. pes. 1 129 od zdolaj medved, sveti Gál, s poleni dry *prikosmatäl*.

koštám: *koštälä*: škrb. 1 32) ovca je něga tolkajn *kostála*. — *koštalo*: škrb. 1 81 to vas bo *kostálo* mujo.

kramljám: *kramljala* (dual): ravn. 2 59 marsikako uro, obľubim, sta zvečer vesela od boga *prekramlála*.

krepčám: *krepčale*: škrbi. XVIII prosi drúžice, de bi nô okrpčále inu hladile.

lepetám: *lepetäl*: lev. pes. 1 168 nično jezik bi mi *lepetäl*.

lehkám: *lehkäl*: škrb. 1 229 skuz tó si boš trpleňe *polohkäl*.

mečkám: *mečkäl*: lev. pes. 2 110 do smrti je *zmečkäl* te voz.

mehčám: *mehčäl*: škrb. 1 189 ke b' Jezus ne bil *omehčäl* něgovo srcé. 1 427 če bolezen ni zadna, boš *omehčál* bogá. — *mehčálo*: škrb. 1 128 vzame v roke ene s. bukve, de b' se srcé h' grévingi *vmehčálo*. — *mehčáli*: lev. žup. 64 ki (zakoni) so se nekoliko *umehčáli*.

miglám: *miglalo*: ravn. 1 4 *miglalo* je zvezd brez števila veliko.

nehám: *nehäl*: škrbi. vis. pes. 2 11 zima je minúla, dàž je *nehál*. škrb. 1 431 kmalo boš *nehál* godrnati. — *nehála*: rog. 2 237 *nehála* ní, dokler ni bilu doplnenu nè naprej vzetje. 1 330 boš vidil, de nestanovitnost bo *nehála*. — *nehálo*: traun. 105 30 vbyjaňe je *nehálu*. škrb. 1 380 bo časno živleňe *nehálo*. — *neháli*: rog. 2 595 *neháli* bi od nih poredniga žjulejna. — *nehále*: traun. 80 7 něgove rokè so od prsteniga dèla *nehále*. Ali isto tako obično: něhal něhala něhalo něhali něhale n. pr. *něhalo*: škrb. 2 138 ker bo kmalo *něhalo*, — *něhala*: škrb. 2 103 žalost Marije ni pred *něhala*, dokler ni končal Jezus svoje živleňe.

pečám: *pečäl*: rog. 2 214 de bi on le tò predäl inu *spičäl* hitreši, ponuja to.

pehám: *pehäl*: škrb. 1 450 bog na zadne grešnika ravno takо zaničuje inu od sebe pahne, kakor je gréšnik v živleňu boga zaničoval inu od sebe *pehál*. lev. pes. 1 104 biser ta od sebe někdaj sem *pehäl*.

ravnâm: *ravnäl*: rogn. 2 452 de bi bil druge *rounäl* h držajnu teh postav. ravn. ber. 52 kako lepo in blágo je *ravnäl* Jožef! 75 zmiraj je tako pošteno *ravnäl*, de mu ni bilo kaj očitati. — *ravnâla*: rogn. 2 324 katere ta brumna mati Teodora pr mléku *rounâla* je h brumnosti škriň. prip. 8 30 sim pr nemu bila inu sim vse z ním *ravnâla*. ravn. mp. 93 slékši se je trdo prah s šetjó iz oblačil pobrala, jih lepo na gibé *zravnâla*. — *ravnâli*: ravn. ber. 40 ž nima bi žubézni naproti *ravnâli*. mp. 69 en drugi krat so mati se h ženitnini *ravnâli*. škriň. sir. 49 11 tém dobru pojde, katerí so svojo pot *poravnâli*. ravn. 1 132 zdaj ste z Gedeonam po pravici *zravnâli* in pošteno.

rešetâm: *rešetâli*: preš. 100 slovensko lúlko bomo *rešetâli*.

rožlâm: *rožläl*: preš. 61 *zrožläl* je s kôňa móž visòk na klóp.

señâ se mi: *señalo*: traun. 125 i nam bó, kakor bi se nam *soñálu*. preš. 149 *sañalo* se mi je, de v svém ráji bilà sva sréčna.

sesâm: *sesâla*: rogn. 2 212 ah pač srečna čebèla! kaj z en med si ti ta čas *sesâla*.

sladkâm: *sladkäl*: ravn. mp. 85 Urh je *sladkäl* rad. škrb. 1 229 skuz to si boš grenkost križa *posladkál*. 1 407 človk iše drúšine, de b' si skuz to *posladkál* grenkost sojga srcá.

ščebetâm: *ščebetäl*: lev. pes. 1 230 ne věš kakó si črešne král, po zrelem prosi *ščebetäl*?

šepetâm: *šepetâli*: traun. 40 8 vši moji sovrážníci so med sabo čez mene *šepetâli*.

štímâm: *štímäl*: rogn. 2 609 je nega úmej drugimi jogri ner bul *štímäl* inu lubil. — *štímâli*: rogn. 2 400 se niso bulši, kakor je nih gospúd, *štímâli*.

tantâm. *tantâla*: ravn. mp. 37 zibála, *tantâla* ga je.

tepłâm: *tepłâla*: rogn. 2 279 ona gladela je te inu *tepłâla*.

trepetâm: *trepetäl*: škriň. pok. 2 71 kdó bi ne *trepetál*, kadar vidi de si ti Savla zavrgel? lev. pes. 1 253 trenotje prvo sem ji spoznál, i, dasi duh, *zatrepetäl*. — *trepetâla*: preš. 185 sim *trepetâla* zá te úro slédko. — *trepetâli*: traun. 13 5 i 52 6 so od strahu *trepetâli*. — *trepetâla* (n. pl.): škriň. sir. 48 21 tukaj so *strepetâle* nih srca.

vadlâm: *vadlâli*: ravn. 2 4 šega je bila, de so *vadlâli* duhovni kaj (ima) kdo opravlati.

velâm: *veläl*: ravn. ber. 79 Samuel je pr žudéh veliko *veläl*. Inače u ravn. često: *vèjal*: 2 89 veliko pr žudéh je *vèjal*. 2 120 veliko je *vèjal* ta móž. mp. 33 vse je pr nih *vèjal*. — *velâla*: ravn.

2 72 pr. nih je le za volo časniga dobička véra in svetost *velála*. — 2 226 na unimu svetu bo négova voła popolnoma *obvelála*. — *velálo*: rog. 2 34 katéru vse 500 talentou je *velálu*, ravn. 2 108 sami so se zavzéli, de mu je kaj taciga *obvelálo*. — *velála* (n. pl.): ravn. mp. 69 lepe oblačila so radi na se deváli, ki so dnarje *velále*.

veslám: *vesläl*: ravn. 2 128 Peter je v globoki jézer z bratam *vesläl*. preš. 77 po mórji je várno *vesläl* več lét. lev. pes. 1 281 z rokó, z nogó je gibal, *vesläl*

vlasám: *vlasáli*: ravn. mp. 103 vse skoz se pričajo z otročajmi in če ktiriga v pest dobójo, so ga *lasáli*.

zijám: *zijáli*: traun. 21 18 po tem so na mene *zijáli* inu glédali.

žlobodrám: *žlobodráli*: preš. 959 bómo ták govórili v Emóni, ko *žlobodráli* so tam v Babilóni.

Takav naglas imaju i osnove *iska* i *laga*: íščem lážem.

iskäl: škrb. 1 65 ti si nas *iskäl*. lev. pes. 2 35 ko žene bi kedaj *iskäl*, v Moravče snubit bi posläl. preš. 75 per bogu ni tolážbe *iskäl* ne pr. ľudéh. — *iskála*: rog. 2 16 tebe je *obyskála* Marija. — *iskáli*: škrb. 1 414 nismo pr. bogú *iskáli* pomoč. rog. 2 232 katéri so nò večkrat *obyskáli*. — *iskále*: škriń. sir. 39 28 katere niso nèga *jiskále*.

lážem: *legála*: traun. 26 12 krivica je sama sebe *oblágála*. — *legáli*: traun. 72 36 so nemu s svojim jezikom *lágáli*.

Glagoli na -etati -otati mogu imati u sing. masc. naglas na srpsku i to otegnuti na predzadnjem slogu. U Levstikovim pjesmama čitaš: *šepétal*: 1 5 na uho *šepétal* jej vedno i vedno bi gledal v okó. *trepétal*: 1 6 ko izgubljen *trepétal* sem v pušavi.

2. Naglas na slogu *pred nastavkom* u sing. masc.

a) *Otegnuti* dugi. On ostaje obično samo u singularu masc. u ostalim oblicima prelazi na nastavak a, te se u sing. fem. mijenja na otisnuti. Taj naglas imaju glagoli, koji imaju na tom slogu osobito dugom i u prezenu otegnuti naglas: drémlem: drémal dremála dremálo.

báham: *baháli*: traun. 93 4 kako dólgu bedo vsi ty, katéri kri-
vico deľajo, *baháli*!

blískam: *blískálo*: ravn. 2 4 *blískálo* se je rib in ribic vse polno po vodi.

dírjam: *dirjálo*: preš. 66 nad níma z zvezdami nebó kakó je to *dirjálo*!

drémjem: *drémal*: traun. 120 4 ta katéri Izrael várûje, ne bô *dremal* ne spál. — *dremala*: lev. pes. 1 181 šli so dedje v črne domačije, ž nimi slava *zadremala*. — *dremále*: ravn. 2 276 ker le dolgo ni bilo žénina, so vse *dremále* in zaspále.

gíbjem: *gibála*: traun. 45 5 za tó se ne bomo báli, aku lih bi se zemla *gibála*. 76 19 zemla se je *gibála* inu trësla. — *gibále*: traun. 17 8 gorę so se notér do dna *gibále*. škriň. sir. 16 19 gore se bôdo od strahú *gibále*.

jókam: *jókal*: ravn. mp. 39 če je potlej *jókal*, se mu sméja. preš. 53 se nóč in dán *jókal* je měscov šest. traun. 77 64 níh v dove ny obedien *objókal*. — *jokala*: škrb. 1 409 Ana je veliku *jokála*. preš. 7 váríj váríj de prlétña súmka se ne boš *jokála*. 61 sim čúla sim *jokála*. — *jokálo*: rog. 2 587 ú teh temnycach zdihalu inu *jokálu* je tu človestvu tulkajn let. škriň. sir. 31 15 za tó se bô (takéga okú) pr vsakim okoli pohľedu *jokálu*. — *jokáli*: traun. 125 6 ony so *jokáli*. škriň. modr. 19 3 pr pokopališih so čez mrtve *jokáli*. škriň. pok. 1 81 vy bóte žalðvali inu *jokáli*, svet pak se bo veselil. preš. 34 oča so kléli, tépli mè, mati nad máno *jokáli* se. škrb. 1 98 sturi, de bomo to nesrečo prav spoználi, v sreco čutili inu zgrévanu *objokáli*. U ravn. mp. 91 Lorca *jókala* je milo može biti grieškom.

kážem: *kázal*: traun. 79 10 ti si nemu pót *kázal*. ravn. mp. 59 škrbaste zobé je *kázal*. — *kazála*: rog. 2 652 Helena *kazála* je stráh. škriň. modr. 19 7 kjer je poprej voda stála, tam se je suha zemla *pokazála*. rog. 2 652 *prkazála* se je bila eni brumni persóni. 2 662 *prkazála* se je nemu Marija divica. traun. 117 16 gospódova děsnica je svojo mōč *skazála*. preš. 13 de ne smém, si *ukazála*, tvôjih rók se dotaknít'. — *kazálo*: škriň. sir. 39 26 se bô vse ob svojim čásu *pokazálu*. vis. pes. 2 12 cvjetje se je v naši deželi *prkazálu*. — *kazáli*: rog. 2 625 iz tem so eni tehlestyne *kazáli*. 2 653 tu če bomo *kazáli*, nič naspodobniga na bomo doprnášali. ravn. mp. 9 veliko lubézni da né so stariši *kazáli*. preš. 34 ptúji za máno *kazáli* so. — *kazále*: škriň. modr. 18 19 *prkázni* so tó naprej *kazále*. škriň. vis. pes. 6 4 tvoji lasje so čeda kôz, katere so se iz Galaada *pokazále*. — *kazála* (n. pl.): preš. 139 de bi nebésa mílost nam *skazále*.

križam: *križáli*: rog. 2 517 so nega nadolžnu umórili inu *križáli*. Ali i *krížali*: škrb. 1 129 de b' soje meso z ojstrostjo *krížali*.

létam: *letál*: rog. 2 592 *létal* je okúli. — *letále*: traun. 76 18 tvoje strele so sem tár kje *letále*. ravn. 2 197 tice so *letále*.

kížem: *lizáli*: traun. 71 9 négovi sovražníci bodo zemlo *lizáli*, ravn. 2 279 psi so mu rane *lizáli*. ravn. 1 228 négovo krí so psi *polizáli*.

múkam: *mukáli*: rog. 2 499b *mukáli* bodo kakòr ty vóli. — *mukále*: ravn. 1 223 govédi so strašno *mukále*.

píšem: *písal*: preš. 57 al zdràv je, kar se lóčil, ni *písal*. — *písalo*: preš. 43 sim premláda, de bi pismo ženitvánsko se *písalo*. — *pisále*: preš. 153 roké (so) po sili né imé *pisále*.

pláčem: *plakáli*: škriň. pridg. 12 5 tár se bodo *plakáli*.

pléšem: *plesála*: rog. 2 238 je pred ním lepu inu dobru *plesála*. ravn. 2 226 med jedjó pride Heródina hči v obednico; *plesála* je. preš. 70 nobêne stopíńce še nísim *plesála*. — *plesáli*: preš. 67 pod blédo lúno so nad nó duhóvi se sklénili: *plesáli* króg in króg. — *plesále*: preš. 69 *plesále* lepôte z Lubláne so céle. — *plesála* (dual): preš. 70 *plesála* sta, ko bi ju nôsil vihár. 84 *plesála* sta ravno mémo négâ.

púšem: *puháli*: rog. 2 496b vějtri od vseh štirih platy so iz veľko móčjo na nega *puháli*.

slúšam: *slušálu*: traun. 80 14 aku bi bilú moje lúdstvu méne *poslušálu*.

strádam: *strádal*: rog. 2 200 tukaj *strádal* je dny nekolku. — *stradáli*: škriň. prip. 18 8 měhki ľudjé bodo *stradáli*. traun. 33 11 ti bogáti so pomáňkaňe trpeli inu *stradáli*. 58 7 ony bodo *stradáli* kakòr psi.

súčem: *sukála*: ravn. mp. 55 smúkatí to se je *sukála!* lev. žup. 69 *sukála* se je stvar okolo človékovéga rodíšča. — *sukála* (dual): preš. 71 to rēče: hitréje sta *zasukála*.

škríplem: *škipáli*: traun. 34 16 ony so čez mene s svojmi zobmy *škipáli*.

úkam: *ukáli*: rog. 2 148 skočili so ú leta zakurjeni ogyn, ú tem so oni skakáli, plesáli, pèjli, *ukáli* inu drugu vesele kazáli.

véžem: *vezála*: rog. 2 432 molituv *razvezála* je bila želéžje Petrusu. — *vezálo*: škriň. XLIII za to sim enkatere besède med dva srpá vmejs postávil, de bi se govorjéne bòl vkùp *vezálu*. — *vezáli*: ravn. 2 308 ti izmúzki, ti izpólziki natóre iz svojih modrih tečajev se niso ľudém z božjo lubezenjo in večno modróstjo nikol prav *vezáli*. škrb. 1 469 de b' se na svejt *vezáli*.

zíblem: *zibal*: pres. 27 v sáňah prijétñih te *zibal* je úp. — *zibala*: kor. 1 3 bode sinka v ní *zibala* — *zibálo*: ravn. 2 152 kmalo pr nogah se mu je *zibálo* tih lépih róž nekôlko.

zídam: zídal: rog. 2 82 on nam je tudi gori *izídal* to synagógo.
— zidâla: škriň. prip. 91 modróst si je eno hišo *zydâla*. traun. 95 kadar se je hiša *zydâla*. rog. 2 168 iz drugo almošnjo *pozidâla* je to veliko cerku. — *zidálo:* lev. žup. 95 kar se je novega *pri-zidálo*. — *zidâli:* rog. 2 549 tempel nè h častè *izyddâli* inu postavili so. 2 192 Lublánčeni *pozydâli* so eno cerku h častè s. Roku.

pomágam: pomágal: traun. 42 ti si meni iz nadlóge *pomágal*.
— pomagâla: traun. 43 4 níh móč jím ny *pomagâla*. — *pomagálo:* škriň. prip. 102 krivičnu bogástvu ne bô nič *pomagálu*. preš. 100 cigánsko kaj berilo bo čúdno vam pisárjam *pomagálo?* — *pomagáli:* rog. 2 608 prijatéle ima, ty bodo nemu ú potrébi *pomagáli*.

prášam: prášal: rog. 2 608 Sokrates uprášal je Kroesusa, kaj bi on držal za tu ner bulši. preš. 118 očí sem večkrat *prášal*, ali smém ľubíti te. — *prašâla:* preš. 58 Lenóra gôr' in dôli vse je vrste *oprašâla*. rog. 2 163 katéra ga je *uprašâla*, kakú bi ona mogla svetust dobyti. — *prašálo:* škriň. sir. 39 43 po ľegovim imeni se bô od rôda do rôda *prašálu*. — *prašâli:* traun. 82 17 bôdo po tvojim imenom *prašâli*. rog. 2 246 *uprašâli* so ga, za kaj je tu stúril? — Ali naprâšam: naprâšal naprâšala itd.

skáčem: skakâla: rog. 2 17 *skakála* je Marija naprêj, de bi my za nò *skakat* imeli. — *skakâli:* škriň. modr. 19 9 ony so kakôr jagreta *skakâli*. modr. 37 bôdo kakôr iskre med strnišam sém tár kjé *skakâli*.

umíram: umirâle: lev. pes. 1 119 v tvoji luči bi *vmirâle*.

-píram: pirâla rog. 2 170 tem *spirála* je te rane.

-šílam: šílalo: rog. 2 588 *pošylálu* je tu človéstvu za Davidam več drugih.

-tískam: tiskâli: škriň. prip. 22 23 gospod bo tè iste stiskal, kateri so ľegovo dušo *stiskâli*.

-trínam: -triňâli: ravn. 1 186 vréli so ľudjé in *strinâli* se od vših krajov.

tríplem: trípal: ravn. 1 192 ker je Absalon na trpentinki še le živel in *vtrípal*, je deset mlačenčov prteklo in do smrti ga po-bijejo. — *tripálo:* ravn. 1 145 gotovo mu je sree straha *vtripálo*.

-žigam: žigâli: rog. 2 119 *pržigâli* so svéče.

-jédam: jedâli: ravn. 2 233 koščike, ki so jih prejeli, so *odjedâli* in *odjedáli*.

-ségam: segâla: ravn. 2 251 očitno znamné, kako je ľegova človeškiga zveličaňa napravba zmiram bol okol' sebe *segâla*.

dévam: *déval*: rog. 2 167 je te ogrinal inu *odéval*. ravn. ber. 95 še boł si je *przadéval* s pravo véro in pobožnostjo navdati. ravn. 1 22 nikoł več ne bo potop zemle *razdéval*. rog. 2 390 obsojen je bil h le tè štráfengi, de ta zemla, aku si lih *vrdéval* inu okopával bode le tò, ta véner bode níemu koprive, osad, trné dajála. — *deváli*: ravn. mp. 69 lepe oblačila so radi na se *deváli*. — *devále*: preš. 135 skrivéj so pésmi jo *razodevále*.

-grévam: *grevála*: ravn. 1 45 pač mu je *prgrevála*!

-pévam: *péval*: ravn. ber. 220 Jeremija je *prepéval* žálostne pésmi. — *peválo*: ravn. 2 150 céle vršele tičov je *prepeválo*.

velévam: *veléval*: ravn. 2 121 takó le je įudém zmiraj eno in ravno tisto *veléval*. — *velevála*: ravn. 2 43 zvezda nad hišo obstojí prav kakor bi jim *velevála*: v ní lé je! — *veleválo*: ravn. 2 70 omivaňe z vodó od zvunaj jim je znotraj od gréhov biti čistim *veleválo*.

bívam: -*bíval*: rog. 2 581 iz nebés prišal je na zemlo, de bi iz grejšniki *prebíval*. — *bivála*: rog. 2 201 u katerih enimu *prebyvála* je veliku časa. — *biváli*: rog. 2 155 hótel je nebesa polne imeti: stváril je bil u teh te angele, de bi ty iz nym ú tajstih *prebívali*. škriń. sir. 38 17 tudi ne bodo v tim istim mestu *prebívali*.

-čívam: -*číval*: ravn. 1 180 po obedu je David veči del *počival*.

— *čiválo*: rog. 2 499a vse bode brez strahu živélu inu *počiválu*.

-krívam: -*kríval*: rog. 2 573 če se je bul *skríval*, bul je nega g. bug rezkrival. — *krivála*: rog. 2 279 ona je te *pokrivála* iz plajšam. — *kriválo*: škriń. prip. 24 31 trné je zemlo *pokriválu*. ravn. 2 195 v te Jezusove déla se je še kaj večiga *skriválo*. — *kriváli*: ravn. mp. 123 je li, *skriváli* ste se?

-livam: -*lival*: škriń. sir. 29 9 on bo besede svoje modrости kakdor dàž *izlival*. — *livála*: rog. 2 202 bila je taku ponižna, de je tem nunam vodó na róko *ulyvála*. — *liválo*: preš. 68 okó je na skrív nem solzé *preliválo*. — *liváli*: škriń. sir. 18 29 inu so kakdor dàž *izliváli* pripovisti inu sodbę. rog. 2 51 Aleksija so *polyváli* iz pomijami. 561 so jo tudi *poliváli* z vrélim vojlam. traun. 78 3 ony so nih kry okoli Jeruzaléma kakdor vodó *preliváli*.

-mívam: -*mivála*: rog. 2 169 katérim je te glavé *umivála*. 2 202 je to posódo ú kuhini *pomivála*.

-žívam: -*živálu*: škriń. pridg. 2 10 nisim svojimu sreću bránil, de bi ne bilu vse sládnosti *uživálu*. ravn. 2 145 brez števila ľudí bi nove pred neznáne zvelíčeje *vživálo*. — *živáli*: rog. 2 627 ménjo, de vus ta čas so živéli, kateriga so od nyh rojstva *uživáli*.

-úvam: -uvála: rog. 2 170 obuvála je te bose.

-bijam: -bijáli: lev. žup. 141 s tem zakonom se moč jemle vsem popréjšnim zakonom, katéri bi ga v čem spodbijáli.

-stájam: -stajále: preš. 104 že so prevzétnie mísli mi vstajále.

-bávlam: -bavláli: lev. pes. 2 140 možakom so vže zabavljáli.

kúšam: kúšal: traun. 80 5 pr vodi tiga zuper govorjénia sim tebe skúšal. — kušála: preš. 63 skušála jih v mréze razpéte je vjéti. — kušáli: traun. 34 16 ony so mene skušáli. ravn. 1 121 raz-vesél' nas za dni, ktire s' nas tepel, za léta, ki smo húdo skušáli. 1 176 kjer so me vaši očetje skušáli. 2 164 skušáli so predréti skozi ľudí.

lúčam: lúčal: lev. žup. 171 morebiti sim lúčal bob v sténo. — lučáli: rog. 2 51 Aleksija so lučáli iz kostmy. 2 601 kateri so nega iz kaménam lučáli.

-mérjam: -mérjal: ravn. 2 125 kaj? Eliju in Elizeju se bo pr-mérjal? — merjáli: rog. 2 51 zmerjáli so grdú Aleksija. 2 397 kateri so mene zmerjáli.

méšam: mešála: škriň. prip. 9 2 ona je vinu zmešála.

pláčam: plačála: rog. 2 68 vupajná ni bilú, de bi bila tajste plačála. 2 69 kakor je una vdova iz tem ojlam úse dougé poplačála.

— plačáli: rog. 2 69 skuzi tu ujle plačáli so se ty dougovi.

-právlam: -právjal: ravn. ber. 187 bo tudi rad službe oprávlal. preš. 43 ní umrla tēta môja, de bi, dóhtar, mi oprávjal po ní dédino bogáto. — pravljala: rog. 2 565 morebit je ona čez néh mr-mrala, jih opravlala. preš. 191 je opravljala slúžbo bögne Žive. rog. 2 196 Helena popravljala je tu, kar je bilu podrtu. — pravljalo: škriň. prip. 31 29 veliku hčery je bogastvu vkup spravljalu. — pravljáli: škriň. sir. 45 19 bodo maštva službo opravljali. traun. 108 4 na mestu, de bi mene lubili, so mene opravljali. rog. 2 123 prpravljali so se h te naprej stojęci smrti.

-réjam: -rejála: kor. 2 87 delaj delaj, luba, pušeľc za popótho žálostno. Kak ti bom ga narejála, ki sim grozno žálostna?

stréjam: stréjal: rog. 2 295 stréjal je. — strejáli: traun. 10 3 ony so pušice iz svojga tula gori položili, de bi na skrivnim te pravične stréjáli. 63 6 kmalu bodo v néga stréjáli. 77 9 kateri so lók napenali inu strejáli.

-tréblam: trebjala: lev. žup. 188 ali bi se upotrebjala katéra teh beséd.

válam: valáli: ravn. 2 175 ki so se v ti bolníšnici valáli.

-zdrávlam: *zdravljali*: ravn. 2 189 vučénci so bolníke *ozdravláli*. čéšem: *česal*: ravn. mp. 59 Dominik se je nerad vmíval in *česal*. — *česala*: rog. 1 170 te je umivála, *česala*, snažila.

glódam: *glödal*: ravn. mp. 59 večkrat je kóst *glödal*.

kléplem: *klépal*: ravn. 2 83 kmalo iz tega je slepár skušnavo *naklépal*.

kóplém i kopám: *kópal*: ravn. 2 110 štirna je še bila, ktiro je Jakob *kópal*. 1 178 bolnik si je bil v mladosti tolkaj trpléna *nakópal*. 2 308 gréh še lé nam je potrébo zlegov *nakópal*. 2 263 *okópal* ga (nograd) bom. 2 89 tako se bo sam *podkópal* pr ľudéh. 2 82 kmalo po stvarjénu je bil hudi duh prva človeka v greh *pokópal*. 2 264 prejévic ga je v tla *zakópal*. — *kopála*: rog. 2 143 Eufrozina *zakopála* je v zemlo to šúmo denarjov. — *kopáli*: rog. 2 499b kateri so tu kameňe *kopáli*, ruváli inu lomyli. traun. 118 85 ti prevzétni so meni jáme *kopáli*. škriň. pok. 3 43 so se iz blata pregréh *izkopáli*. ravn. ber. 210 s plésam, tekam in skakaňam so si žé marsikatéri bolézen in smrt *nakopáli*. rog. 2 510 tamkaj gori so ga *pokopáli*. traun. 56 7 ony so pred mano jamo *skopáli*.

méčem: *métal*: ravn. mp. 93 Karl se je z drugimi rad *métal*. ravn. 2 127 še en krat bom mrežo *pométal*. (U škrb. 1 189 *metál* = metál). — *metálo*: škriň. sir. 29 24 jih je kakdr morske valove sém tár kjé *metálu*. — *metáli*: traun. 78 2 ony so mesú tvojih svetnikov pred zveríne *metáli*. 125 6 so jokáli, ker so svoje sémna vùn *metáli*. rog. 2 134 druge tale négoviga s. telesa so sam tár ke *rezmetáli*. traun. 43 6 bómo my naše sovražnike kakdr z rógam *razmetáli*. — *metále*: škriň. modr. 11 19 zverine so strašne iskre iz očy *metále*. — *metála* (dual): schönl. 271 ta sta svoje mréze v murje *metála*. rog. 2 85 katéra sta ravnu to mrézo ú morje *metála*.

pélem i pelám: *péjal*: preš. 31 po ňi *péjal* te ženico bóm na Dúnaj. ravn. ber. 35 sprémil te bom v ptujo dežélo, iz katere te bom zopet zdraviga nazaj *prpéjal*. — *pejlala*: traun. 138 10 me bo kjékaj tvoja roka *pelala*. preš. 21 morjá širôka césta *pejlala* me je v mésta, kjér . . 29 bom *pejlala* se s tebój. škrb. 1 148 smrt nas bo *spelala* v veselé tojga kralestva. — *pejli*: rog. 2 50 *peláli* so v céru tega Aleksija. traun. 136 3 so nas vjete *peláli*. itd. — *pelále*: traun. 42 3 pošli tvojo luč in tvojo rèsnico, de bodo mene *pelále* inu v tvoj šotor *prpelále*. — *pejlala* (dual): rog. 2 25 ta dva pr večerji sedéla sta inu ta pogóvar od buga *pelala*.

Tako i tuđe riječi, n. pr. špáram: špáral špárala i šparála: rog. 2 200 Helena ni šparála muje, ni šparála šaca, ni šparála zlatà, srebra inu drugiga blagá.

Glagoli građeni nastavkom *va* od osnova na a imaju na a pred va u svim oblicima otegnuti naglas: zaznával zažnávala zaznávalo zaznávali zaznávale. Goreništini slabo rabe, ona voli glagole s nastavkom ova.

-jokávam: *jokával*: rog. 2 35 s. patriarch *objokával* je védnu tu trpléjne Jezusavu.

-končávam: *končával*: ravn. 1 29 more bit je še pedeset pravičnih v mestu: boš tudi ne *pokončával*?

-kopávam: *-kopával*: rog. 2 396 zemla, aku si lih vardéval inu *okopával* bode le tò, da véner bode nemu koprive dajala. traun. 78 3 nikógar ni bilu, katéri bi jih bil *pokopával*. — *kopávala* (dual): met. 284 kér sta sinóva ménila, de je vč nograds zaklád zakopán, sta ga pridno *prekopávala*.

-ravnávam: *ravnával*: ravn. 2 308 s ktiro je natóre hójo *naravnával*.

-znávam: *znávala*: rog. 2 615 nè spovid je ostála le u letem, de je *spoznávala* te od g. bogá prejéte dary. — *znávali*: ravn. 2 178 bodo pregrehe ostúdnost *spoznávali*.

U ravn. i -ával ávala 2 184 kako pa, ko bi se tudi vas kteři že popolnama po nih *zmetávali*.

Isto tako se naglašuju osnove na: *éva*: n. pr.

hojeva: *hojéval*: lev. pes. 1 263 s prijateľi, z bratom k sosedom *hojéval*, a k deklici spet sim se vračal domov: ne slatki obraz me je k sebi *vojéval*.

minéva: *minévali*: lev. pes. 1 263 *minévali* dnevi so, tedni bežali.

Od osnove na è ima:

umévam: *umévali*: ravn. 2 7 bol bote negove zgodóve *umévali*.

Ređe od osnova na i:

bívam: *bívalo*: ravn. 2 201 majhino je bilo od začetka (božje krajestvo), veliko in veliko je *bívalo* potlej.

rívam: *rívalo*: ravn. 2 55 vse preprašala ludi po nemu, ki se jih je toliko jezarov *prerívalo* po mestu.

2 *Otisnuti* naglas. On ostaje u svim oblicima na slogu pred nastavkom, a ima ga većina glagola, koji imaju u prezenu otisnuti naglas na slogu pred nastavkom: brénkam: brénkal brénkala brén-

kalo brénkali — prâvdam: prâvdal prâvdala prâvdalo. Evo takijeh glagola nékolicina:

kávsam: *kávsale*: ravn. 2 59 tice bodo meso *kávsale* iz tebe.

krêgam: *krêgal*: rog. 2 582 kateriga Jezus *krégal* ni. — *krêgala*: rog. 2 510 stopila je ona srčnu pred tega tyrana Maksimina, ga je *krégula* inu svarila. — *krégali*: ravn. mp. 25 oče so ga nekaj krat *krégali*. — *krégala* (dual): rog. 2 646 kadâr sprla, *skrégala* sta se dva, udarit se nigdar nistà sméla.

krônam: *krônala*: škriň. vis. pes. 3 11 pogledajte krajla Salomóna s króno, s katèro je nega negóva mati *krónala*.

-lâšam: -*lâšalo*: škrb. 1 23 zakaj bi se do juter *odlâšalo*? — *lâšali*: škriň. pok. 3 12 če boš takú dôlgu odlašal nam pomagati, kakùr dôlgu smo my *odlâšali* tvojo voľo izpolniti, smo gotovo pogubleni.

mâram: *mâral*: rog. 2 582 kragúl za vse le tu ni *mâral*. — *mârala*: rog. 2 563 ni ona nič *mârala*. — *mârali*: škrb. 2 157 ktiri neso *mârali* za živleňe. — *mârala* (dual): rog. 2 31 *mârala* nista za nobéna martra.

môram: *môrala*: ravn. 1 24 mnogóst jezikov jih je *prmôrala* zidaňe opustiti.

nêham: *nêhala*: škrb. 2 103 ni pred *nêhala*, dokler ni končal Jezus svoje živleňe. — *nêhalo*: škrb. 2 138 kar bo kmalo *nêhalo*.

pêham: *pêhali*: rog. 2 563 ti trinogi h zadnemu so se *upêhali*.

pêšam: *pêšal*: ravn. 1 41 Abraham je živel sto in pet in sedemdeset lét in je *opêšal*.

plâvam: *plâvala*: lev. pes. 2 111 po luži hitro *plávala*.

prîčam: *prîčala*: ravn. 1 170 je vse prepametna, kakor de bi se s pijancam *prîčala*.

rêvkam: *rêvkali*: ravn. 2 236 vučenci to viditi so *révkali* nad otroci.

rôpam: *rôpal*: traun. 68 5 ta krat sim pláčal, kar nisim *rópal*. — *rôpali*: traun. 88 42 vsi mëmo gredóči so ga *rópali*. ravn. 1 247 *rópali*, svrkali in požigali so. rog. 2 309 žolnerji tega firšta obrúpali so bily en trg. traun. 43 11 so nas *obrópali*.

srêčam: *srêčal*: rog. 2 575 ù tem yskajnu *srêčal* je nega ta firšt.

— *srêčali*: škriň. sir. 15 7 pametni ludjé se bodo *srêčali*. — *srêčale*: škrb. 1 259 vsmileňe inu resníca se bodo *srêčale* — *srêčala* (dual): škriň. prip. 29 13 vbog inu vupùvavèc sta se *srêčala*.

stâram: *stâral*: traun. 6 8 jest sim se *postâral*. — *stârala*: škriň. sir. 42 9 skrb vzame nému spaňe, de bi se kadar je (hčy) mláda,

ne *zastárala*. — *stáralo*: traun. 101 27 onu se bô vse, kakðr enu oblačulu *postáralu*. — *stárali*: škriň. sir. 11 16 katèri se s hudo-bijo hválio, se bôdo v hudim *postárali*.

švígam: *švígalo*: ravn. 2 224 božje kraljestvo ne pride z leskam, de bi v oči *švígalo*.

táram: *táralo*: škrb. 2 188 kar ga bo pr tej zgubi nar véč pekló inu *táralo*, bo nevošlivost, de . .

tárnam: *tárnali*: ravn. 1 55 oh bošt so stariši *tárnali* najditi ga taciga.

tézam: *tézali*: ravn. 2 165 dva krat toliko zdaj so ga négovi grehi *tézali*.

úpam: *úpal*: preš. sim *úpal* in se bál. — *úpala*: škriň. pok. 1 90 gorjë taki slejpi duši, katèra je *vúpala* zvunaj tebe kaj bôlsiga dobiti! — *úpalo*: traun. 27 7 moje srce se je v nega *vúpalu*. — *úpali*: traun. 35 8 za tó bôdo človeški otroci pod senco tvojih perút *vúpali*. 32 22 smo v tebe *zavúpali*. — *úpala* (dual): traun. 54 15 mi dva sva si vse skrívnosti z veselam *zavúpala*.

vénčam: *vénčal*: ravn. 1 154 s slavo ino častjó si ga *ovénčal*.

žéjam: *žéjalo*: ravn. mp. 25 kadar se je Peter nalétal, ga je *žéjalo*. — *žéjali*: ravn. mp. 25 vróči in mastni so bili krapi: *vžéjali* so ga.

glédkam: *glédkali*: ravn. 2 171 žé so ji zamákneni v bistre oči *glédkali*!

spánčkam: *spánčkalo*: ravn. 2 49 sladko je (dete) *spánčkalo*.

pápam: *pápala*: nar. pes. slan'ca je vzela jédico, š čim boš redila čéčico? Bo pa všenica grátova, bo pa pogáč'co *pápova*.

blájšam: *blájšala*: ravn. 2 60 s zapovedjo, snážnostjo in zvestostjo jih je še tólkina *poblájšala*.

blížam: *blížala*: škrb. 1 223 négova duša se je h bogó *blížala*. — *blížalo*: traun. 90 7 k tebi se ne bô *prblížalu*.

bôlšam: *bôlšal*: rog. 2 225 iz svojim čuvéjnam bo to skáženo podóbo božjo *pobûlšal*. škriň. sir. 33 20 človèk na očitaña besède navájen se vse svoje žive dny ne bô *pobôlšal*. — *bôlšalo*: traun. 17 36 tvoje svarjéne je mene vselej *bôlšalu*. — *bôlšali*: ravn. 2 279 se bodo *pobôlšali*. ber. 18 ni bilo upati, de bi se sprideni ljudé *pobôlšali*.

dálšam: *dálšala*: ravn. ber. 9 ko bi se zemja od sôlnca preveč *oddálšala*, bi vse zmrznilo.

hûjšam: *hûjšal*: traun. traun. 108 24 moj život je za volo óla *izhûjšal*.

krájšam: *krájšal*: traun. 88 46 tí si čas négóve mladosti *pr-krájšal*.

lájšam: *lájšal*: ravn. 2 129 *polájšal* jím je.

lépšam: *lépšal*: ravn. ber. 136 on je jeruzalemski tempeł *olépšal*.

nížam: *nížal*: rog. 2 227 kulkajn je Abrahama Moyzes povihšal, telkajn je tajstiga ta s. prerok *ponížal*.

víšam: *víšal*: ravn. ber. 188 bo tedaj tudi svoje žele za sréčo domovine k bogu *povíšal*. rog. 2 175 danas *povíhšal* je mene čez kore teh angelov.

zálšam: *zálšal*: ravn. 1 53 négove lica je bog z nedolžnosti živo lepote *ozálšal*.

lájam: *lájali*: traun. 58 15* ony bodo *lájali* kakor psi.

-májam (ali samo složeno s prijedlogom): *-májul*: škriň. sir. 28 16 treťji jezik je mnoge *ómájal*. traun. 59 4 ti si zemlo *rázmajal*.

tájam: *tájala*: škriň. vis. pes. 5 6 moja duša se je *tájala*, kadár je govoril. — *tájala* (n. pl.): traun. 67 9 nebesa so se *tájale*.

-dájam (samo složeno s prijedlogom): *dájal*: škriň. sir. 80 12 kadar je k svetimu altárju gori šál, je on čast *prdájal* svetimu oblačílu. preš. 109 láni je slepár staríno še *prodájal*. — *dájalo*: ravn. ber. 34 narodam se je žito *prodájalo*. — *dájali*: rog. 2 471 tedaj bi bily spomnit se iméli, kadar ste *predájali* tajstiga, de tu je ena velika pregréjba.

-stájam (od stanem kad je složeno s prijedlogom): *stájali*: rog. 2 498b kateri u teh vějtrih tega pregájnajna, u plohah te grozne martre *postájali* so kakor ti hrasti stanovitniši.

kápam: *kápala*: škriň. vis. pes. 5 5 od mojih rók je „myrra“ *kápala*.

kládam: *kládal*: rog. 2 528 vojstre poste je on *nakládal* sebi. škriú. pridg. 2 26 gréšniku je dal obilno skrb, de bi *prkládal* inu v kúp spravlal. — *kládali*: traun. 50 21 tedaj bódo na tvoj altár teleťa *pokládali*. škriň. sir. 44 5 ony so pejsmi tih pisém *skládali*.

pádam i pádam: *pádala*: preš. 7 *pádala* nebéška mána Izraelcam je v pušávi. — *pádali*: škriň. modr. 18 23 kateri so eden vrh druggiga, *pádali*. — Ali Goreńac veli: pádal pádala pádali i padála padálo.

-bádam: *bádalo*: škriň. sir. 12 12 te ne bó moje govorjeňe *zbádalu*. — *bádale*: rog. 2 330 strele letéle so nazaj inu te briče *prebádale*.

-mágam: *mágal*: rog. 2 458 *omágal* je Martinus ter premagal drujiga šovražnika. skriň pridg. 2 9 v bogástvu sim vse *premágal*.

— *mâgala*: škriň. prip. 31 29 ti si vse *premágala*. — *mâgali*: traun. 128 2 nikoli me niso *premágali*. — Ali pomágam: pomágal pomagála.

plézam: *plézali*: ravn. 1 19 mislite si, kako so otét se ludjé lézili na hribe in *plézali* po drevju.

-métam: *zamétali*: rog. 2 244 de bi ludjé vbóžtvu takú na *zamétali*.

-čénam: -čénal: ravn. ber. 73 prebivavci te dežele so strašne hudobije *počénali*. — *čénala* (dual): ravn. mp. 125 ta in ta sta tudi to *počénala*.

-jémam -ímam (samo složeno): -*jémal*: ravn. 2 270 časi, ob ktirih je gospodar délavce *najémal*, so razne prlétnosti podóba. 2 308 lohkôta, s ktiro je triplene *odjémal*. 2 173 le premišloval in *posnémal* bi ga, kakoršniga se tu Jezus kar človek pokaže. 2 113 stari kavs se je zmiram huj *vnémal*. 2 217 valovi pluskajo v čoln, pokrivajo ga Ves do vrha je v valóvih, *zajémal* se je. — *jémala*: rog. 2 279 ona je te *objémala* inu lubila. 2 436 umirala je inu *pójémala*. — *jémali*: ravn. ber. 75 spomni jih še vsih dobro, ki so jih do zdaj od boga *prejémali*.

míkam: *míkal*: ravn. 2 133 ti čudbi se je Jezus *vmíkal*. — *míkalo*: ravn. 2 30 zlató jih je *míkalo*.

sípam: *sípali*: rog. 2 602 so ga iz kameňam tóukli inu *posypali*.

-tíkam: -*tíkal*: ravn. 1 24 začnejo turn postavlati, ktorí ga vrh so hotli de bi se neba *dotíkal*. 1 16 bežé se bom po svetu *potíkal*.

-díram: *díral*: ravn. 2 328 s ktiro je nature hójo naravnával, nè pa *podéral*.

-píram: -*píral*: ravn. 1 199 David se je vse svoje živleňe za božjo čast in za človéško sréčo *vpíral*.

-víram: *víral*: ravn. 2 261 farizej se je v ludi *zvíral*. — *vírala* (u drugom značeniu): ravn. 1 227 šega, ktorí ni nič reči, *izvírala* je iz spoštovaña do starišov.

-zíram: -*zírali*: škrb. 1 405 oni so se na ľega *ozírali*.

-gânam: *gânal*: rog. 2 474 *pregájnal* je ta nevošliví Lucifer tega človeka. ravn. 2 261 farizej ni ravno tistih grdih *pregreh vgánal*.

— *gânala*: rog. 2 390 zemla bode ľemu koprive, osad, trne dajála naprej, *pogájnala* inu rodyla. — *gânali*: traun. 68 27 kér so katérga si ti vdáril *pregánnali*. 118 161 poglavarji so mene po krivim *pregánnali*. — *gânala* (n. pl.): škriň. modr. 11 21 so jih *pregánnale* ni hlastne dela.

-govârjam: *-govârjal*: rog. 2 510 ta tyran je nô nar več *pregovârjal*, de bi odstopila od svoje k negovi vjèri. škriń. sir. 19 9 kadar bo govôril, kakor de bi grêh *izgovârjal*, te bo sovrážil. — *govârjala*: rog. 2 305 le ta se je tudi *zgovârjala*. — *govârjalo*: traun. 140 4 ne pusti, de bi moje srce pregrêhe *izgovârjalo*. — *govârjalu* (dual): rog. 2 817 usa žalostna *pogovârjala* sta se od smrti.

-hâjam: *hâjala*: rog. 2 349 spovédala se je zopet inu *obhâjala*.

-klâňam: *klâňal*: traun. 34 14 jest sim se takú *prklâňal*, kakor ena žalostna mati. — *klâňala*: rog. 2 560 rada se je ona tajstímu *prklâjnala*.

-lâgam: *-lâgali*: škrb. 1 153 so negove navke grájali, krivo *razlágali*.

-nâšam: *-nâšal*: ravn. ber. 199 tako mu boš živo ógle na glavo *nanâšal*. ravn. 2 80 farizejam je Jezus hude rečí *oponášal*.

-pâjam: *pâjal*: škriń. sir. 29 32 on bo gostòval, nehvalézne pásel inu *napájal*. — *pâjala*: škriń. vis. pes. 8 2 jest bi tebe z vinam zdišávo namejšaním *napájala*. — *pâjali*: traun. 68 22 so mene v moji žeji z jesiham *napájali*.

tâkam: *tâkal*: rog. 2 411 pil je vodò inu drugim je vinu *natâkal*.

U goreňštini ima dobrahan broj glagola, koji imaju u prezenu na slogu pred nastavkom otisnuti naglas, a u participu otegnuti i to u svim oblicima na istom slogu (kao bába mj. bába). Taki glagoli jesu: brišem cepam čakam delam dregam gledam kidam kiham kisam kličem kuham mašem pašem pezam pokam sekam obêtam očítam pobíram, za tim svi, koji imaju u slogu pred nastavkom r: bream brskam crkam frkam hrkam mrkam prskam smrkam srkam trgam trkam vrtam.

c  pam: *c  pali*: ravn. 2 127 Jezus je sédel: ludj   so ob kraju *poc  pali*.

  kam: *  kal*: traun. 39 2 želnu sim jest na gospoda *  kal*. rog. 2 281 gospud pred to (cerkvejo) *  kal* je tega mladéni  . — *  kala*: preš. 70 de *  kala* t  be sim, rés je. — *  kalo*: traun. 68 21 ny moje srce drugiga *pri  kalu* kak  r zasram  v  ne. — *  kali*: traun. 105 13 na negov sklep niso *  kali*. škriń. modr. 8 12 kadar bom m  l  chal, bodo na me *  kali*.

d  lam: *d  lal*: ravn. 2 59 ktirim je kaj *d  lal*, jih ne prt  ska. — *d  lala*: škrb. 2 63 ne v  m, kaj bi *d  lala*. ravn. mp. 9 poka  ze rájtbo, ktiro je *d  lala*. — *d  lalo*: ravn. 2 74 veliko lud   je *d  lalo*

po tih naukih. — *délala* (dual): ravn. ber. 13 lahko sta *délala* prva človéka.

glêdam: *glédal*: ravn. 2 223 svoje poslušavce je prijazno *poglédal*. — *glédala*: ravn. mp. 63 preden kam sede, je vsakrat pred kraj *poglédala*. ravn. 2 55 v sredi učenikov v tempelnu je Jezusa mladénč'ka *zaglédala*. — *glédalo*: ravn. 2 120 vse *glédalo* je v Jezusa. — *glédali*: ravn. 2 53 *glédali* na unimu svetu bomo, kar na temu čisto nič ne razločimo.

kîsam: *kísalo*: ravn. 2 254 staremu bratu se je *pokísalo* in ni hotel v hišo.

kličem: *klícal*: rog. 2 657 *poklícal* je Gieci svojga hlapca. — *klícala*: preš. 785 koliko krátov sim *klícala* pomôč Maríje. — *klícali*: škriň. prip. 1 20 tâdaj bôdo ony ná me *klícali* inu jih ne bom vslišala. rog. 2 192 Lublančeni *poklícali* so téga h pomúči.

kûham: *kúhala*: ravn. mp. kadar se je léča *skúhala*, je jo polno veliko skledo bilo.

mâžem: *mázala* (dual): škriň. VIII tudi je bila naváda, de sta ženin in nevěsta svoj život z dobru dišćimi mazili *namázala*.

mûzam se: *múzal*: škriň. sir. 13 7 dokler boš nemu potrebèn, se bo tebi hlenil inu se bo *múzal*. ravn. 2 274 skrivaj se je bil obédnico *zmúzal*.

pâšem: *pásala*: škriň. prip. 31 17 z močjó je ona svoje lěđja *prepásala*.

pêzam: *pézale*: škrb. 1 299 so nikdar slišane martre negovo truplo *pézale*.

pôkam: *pókala*: ravn. mp. 105 sklí koža jo: *pókala* in ojstra je bila.

rêžem: *rézal*: rog. 2 510 bily so natakneni vojstri noži inu britve, de bi s tajstimi ves život se *zrézal*. — *rézala*: rog. 2 486 lica bi si *odrézala*. — *rézalo*: ravn. ber. 99 ta je rekel meč prnesti, de bi se živo dete na dvoje *razrzézalo*.

sêdam (i sédam): *sédala*: ravn. mp. 7 tiho je na svoje mesto *sédala*.

sêkam: *sékal*: rog. 2 494 stegnile so glave z veseljam, katere je nym Ramerius po vrsté *odsékal*. — *sékalo*: preš. 107 to vídit' je srcu ráne *zasékalo* krváve. — *sékali*: ravn. 1 250 mene, vir žive vode, so zapustili in *izsékali* si rupe, ki vode ne držé.

šlátam: *šlátal*: rog. 2 379 ga je *pošlátal*.

žúgam : žúgal : traun. 105 9 on je zažúgal rdęčimu mórju. — žúgala : rog. 2 547 na morju iméli so eno hudo fortuno, katéra žúgala je vse potópit.

obêtam : obétal : ravn. 2 10 bog je Izraelcam odrešenika obétal.
očítam : očítala (dual) : ravn. mp. 93 očítala ti bota.

-bíram : bíral : preš. 30 ně obrésti bom pobéräl. Daže : pobírala pobíralo pobírali; ali i : pobirála pobiráli n. pr. traun. 40 7 v négovim srci se je hudobíja vkup zbirála.

Takav naglas imaju rado iterativa i durativa od korijena od jednoga sloga s vokalom e: met pek plet rek tek tep : pométam : pométal pométala, pretépam : pretépal pretépala itd., n. pr.:

pek : -pékam : pripékalo : ravn. ber. 27 sólnce je môčno pripékalo.

tek : -tékam : tékala : ravn. ber. 11 voda se je stékala v globo-tajši kraje.

Uz to ima u goreňštini glagola, koji imaju u svim oblicima otegnuti naglas na slogu pred nastavkom n. pr. jéñati: jéňam jéñal jéñala jéñalo jéñali jéñala. Takovi su glagoli:

boléham : boléhalo : rog. 2 196 Helena je ozdraulala, kar je boléhalu.

jéňam : jéňal : ravn. ber. 11 sedmi dan je bog počival, to je: jéňal je nove reči stvarjati. ravn. 2 79 Janez je odjéňal in ga krstil. ber. 25 Abraham je od svoje pravice odjéňal. — jéñala : ravn. 2 245 pa žena ni jéñala vpti in za ním tèci. — jéñalo : škriń. prip. 79 18 kadar bô prerokùváne jéñalu, bo ludstvu razkloplénu.

-trésam : pretrésale : ravn. ber. 60 stiske so ga pretrésale.

-védam : védal : ravn. 2 povédal : božji sin sim, je tako le s stranjó. 2 180 v seboto je bil bog vse teško delo prepovédal. — povédala : rog. 2 652 kateri je bila veliku nebeških rečy povédala. ravn. 2 115 spoznala je svoje grehe, povédala jih je. 2 169 vse je na rávnost povédala. rog. 2 349 spovédala se jo zupet in obhájala. 2 512 na vašo prošno sim jest zópet oživéla, de se bom spovédala. — povédali : ravn. 2 300 brš so véliki svet napovédali. ravn. mp. 91 če so mu očika kaj prepovédali, ni mu bilo prav.

grájam : grájala : met. 291 kaj bъ my še le rekyl, ko bъ te bila grájala? — grájali : škriń. 2 153 so négove navke grájali.

hrústam : hrústali : ravn. 1 301 ko bi trenil so jih zgrabili levi in pohrústali.

púntam : púntali : traun. 106 11 so se čez božjo besédo spúntali.

špógam : špógali : rog. 2 625 kar ajdje špágali so v nih málih (gemälde). ravn. 2 180 ne živimo, de bi šege špágali, ampak šege

judjé špogamъ, de bi prav živéli (pravo špôgam). mp. 91 radi so ga špôgali.

šúntam: šúntal: rog. 2 891 podšúntal je bil tega grozniga vojšaka to s. divico ú nyh volo prpravit.

tvégam: tvégali: ravn. 1 132 tvégali svojiga živleňa za vas so se.

vánam: vánal: ravn. 1 162 živleňa se je vánal zavolo vas.

véntam: véntal: ravn. 2 100 bo že kako véntal.

Tako još: bégam -jédam (: kaj bi se za té ujédala?) pléňam pléntam šéntam, i tuđi: áhtam feráhtam féntam flíkam mérkam núciam šíka se trábtam; n. pr. féntali: jap. prid. 1 65 de bi te polnama fentali. — núcala: rog. 2 69 očy je h zapeluvájnu teh vasuvávcou núcala. — tráhtali: rog. 2 891 vse drgáči bilú je zgojénu, kakòr yskáli inu tráhtali so znajti šouražníki.

Osnove, koje imaju više od dva sloga drže naglas u svim oblicima na onom slogu, na kom i kakav je u infinitivu.

-veličali: veličal: ravn. 1 101 vsmilovati se įudstva se ni bog naveličal. — veličali: škriň. pok. 1 7 so se tigá okóli kláteňa na-veličali.

večérjati: večérjal večérjala večérjalo.

júžinati: júžinal júžinala júžinalo.

mâličati: mâličal mâličala mâličalo.

trobéntam: trobéntal trobéntala trobéntalo: preš. 167 molčé trobéntal bó: meménto móri. škriň. sir. 50 18 tedaj so s trobéntami trobéntali.

kokodákati: kokodákal kokodákala kokodákalo.

kokodájsati: kokodájsal kokodájsala kokodájsalo itd.

Naglas u glagola s nastavkom *ora*.

Najobičniji naglas je na *a* u *ova*, i to otisnuti u sing. masc. i fem., u ostalim oblicima otegnuti: darovál darovála daroválo darováli darovále. U govoru *o* u *ova* rado ispada. Taj naglas dolazi u onim osnovama, koje imaju u prezensu *u* u uje naglašeno. Evo nekoliko primjera iz kníge.

bojûjem: bojevál: preš 56 na výjsko je šél, se srěno bojvál. — bojeváli: rog. 2 504 soldatje bojuváli so se srénu. traun. 108 3 ony so se zupér mene bojuváli. ravn. ber. 26 takrat je bilo veliko krajičov in knézov, kteři so se med seboj prepírali, bojevali in si čede in ludi odpelevali.

-botujem: *-botováli*: ravn. 2 268 vši enkrat bomo z bogam *po-botováli*.

-čakujem: *-čakováli*: ravn. 2 295 lohka si mislite, s kakšino težavo ste dobri sestri Jezusa *prčakovále*.

-čiščujem: *-čiščevál*: ravn. 2 107 že Janez je od nega pravil, de bo svoje gümne *očišovál*.

darujem: *darovál*: rog. 2 609 Jezus taku *daruvál* je Joaneza. ravn. ber. 30 sinú hoče bog de bi mu Abraham *darovál*. — *darovála*: škrb. 2 109 kakor se je danas Marija *darvála*, tak se daruje vsaki dan cela katoliška cerkev. — *darováli*: ravn ber. 73 še ľudí so svôjim malikam *darováli*.

-degûjem: *-degovál*: ravn. mp. 53 ko v spávnicu pride, je čevle iz nog *zadegovál*.

-delûjem: *deloválo*: ravn. 2 53 druge bridkosti so séme le, ki se bo še le na unimu svetu od nega *prdeloválo*. — *delováli*: ravn. ber. 22 bog je hôtel, de bi se ľudjé po vši zemli razširili in jo *obdelováli*.

-dihûjem: *-dihovál*: preš. 83 dôlgo ni zastón *zdihovál*. — *dihovála*: škrb. 1 409 Ana je brez nehána h bogu *zdihovála*. — *dihoválo*: preš. 107 mladost, po tvôji témni zárji srcé *zdihválo* bó mi: bôg te obvárjí.

-dvigûjem: *dvigovál*: rog. 2 603 Stefan *pouzdiguál* je te rokè. ravn. 2 83 dano za to mu je čudeže delati, de bo ľudém révo *prevzdigovál*. — *dvigoválo*: ravn. 2 54 bošt ga je *povzdigoválo*, ko je videl, de se vše céste od ľudí tárejo.

-gasûjem: *gasovál*: lev. pes. 2 110 vid *ugasovál* je tvoj.

gospodûjem: *gospodovál*: ravn. ber. 131 Cir je tudi na Asirskim in Babilónskem *gospodovál*. — *gospodovála*: škriín prip. 12 24 pridnih roka bo *gospodùvála*. — *gospodováli*: škriín. sir. 44 3 eny so v svojih dežélah *gospodùváli*.

-grešûjem: *-greševále*: preš. 137 cel čas so blágih sápic *pogrešvále*.

hudûjem: *hudováli*: ravn. mp. 101 vši ľudjé so se nad ním *hudováli*.

imenûjem: *imenovál*: ravn. 2 249 glas iz nebés ga je sinú *imenovál*. ber. 47 ogledúhe nas je *imenovál*. — *imenoválo*: lev. žup. 103 možé, ki jih je sodišče *imenoválo*. — *imenováli*: rog. 2 625 kateriga so ony Janus klicali inu *imenováli*. ravn. 2 246 taki so bili Izraelci, de so ajde veči dôl le pse *imenováli*.

jeňújem: *jeňvála*: preš. 67 Lenóra tam v trepéti *jeňvála* je živéti.

-kazújem: *kazovál*: ravn. ber. 116 kadar si mrliče pokopál, svojim bratam dobróte *skazovál* in môlil, sim jest nôsil pred boga tvojo molitev in tvoje dobre déla. — *kazováli*: ravn. mp. 17 gospod učenik so jih (Janezove bukve) očitno *razkazováli*.

končújem: *končevále*: traun. 77 45 je med nę poslal žábe, katere so jih *končovále*.

kralújem: *kraľevál*: ravn. 2 51 Arhelaj, Herodežov sin, je po očetu *kraľovál*. ber. 101 Salomon je 40 lét *kraľevál*. — *kraľevála*: rog. 2 510 bodeš s Kristusam na večne čase *krajlovála*. — *kraľeváli*: lev. pes. 2 166 dozdaj smo pri vas le mi *kraľeváli*.

malikújem: *malikovál*: ravn. ber. 118 nobeden še ni takо zlo *malikovál*. — *malikováli*: traun. 105 39 ony so po svojim izmišjuvaňu *malíkuváli*.

-mišľújem: *mišleváli*: traun. 40 8 ony so si čez mene hudú *izmišlíváli*. škriň. sir. 46 31 ony so vse sôrte hudobije *zmišlíváli*. — *mišlevála* (npl.): traun. 2 1 za kaj so ludstva prazne rečy *zmišlívále*?

maščújem: *maščevál*: ravn. ber. 16 kri tvojiga brata vpije z zemľe do mene, de bi se nad tebój *maševál*. — *maščeváli*: traun. 149 kjer se bodo nad svojmi krivičnimi pregaňavci *maščováli*.

-ničújem: *ničevála*: rog. 2 39 Marína *zaničuvála* je vse tu. — *ničeváli*: škriň. prip. 1 30 so vse moje svarjéne *zaničuváli*. traun. 43 6 bómo tē, katéri se zupér nas vzdigújejo, *zaničuváli*. — *ničevále*: preš. 138 jih bódo more biti *zaničvále*.

nočújem: *nočevál*: lev. žup. 32 županu je povelati vsaciga, kdor je ondúkaj *nočevál*. ravn. ber. 113 Tobija je ptuje *prenočevál*.

-pelújem: *peļevál*: ravn. ber. 14 bog jih je k pobóľšaňu *napeļevál*.

pirújem: *pirovál*: lev. pes. 1 285 bodem tukaj pod lipo *pirovál*.

plačújem: *plačevál*: lev. pes. 1 288 pobédo nad cesarjem z glavó je *plačevál*. — *plačeváli*: lev. žup. 103 doktorji imajo to pravico sami ob sebi, ako tudi ne bi *plačeváli* davka.

-polnújem: *polnevál*: ravn. ber. 35 sprémil te bóm .. ako boš le védno moje zapóvedi *spolnovál*. — *polnevála*: ravn. 2 38 le ta prerokba se je *spolnovála*. — *polneválo*: ravn. 2 124 négovo vse živléne je prerokove besede *spolnoválo*.

praznújem: *praznováli*: škriň. sir. 33 9 ta krat so praznike ob postávleni uri *praznováli*.

prorokújem: *proroková�*: ravn. ber. 104 kar je Elija *proroková�*, se zgodí. — *prerokovála*: rog. 2 312 kraľica polna s. dúhá djála, *prerokuvála* inu povèjdala je, gdu ima umréti. — *prerokováli*: rvn. 2 159 ali nismo v tvojim iménu *prerokováli?* preš. 184 domá očetu, mèni razodéva, kar *prorokváli* nékdaj so preróki.

-*skakújem*: *skakoválo*: ravn. 2 97 Filipu je srce od veséla *od-skakoválo*. — *skakovále*: traun. 50 10 moje potrte kosty bodo od veséla *poskakovále*. 96 8 hýre Juda so od veséla *poskakovále*.

-*smeħūjem*: *smeħorála*: rog. 2 39 Marína temu usemu se je *po-smehuvála*. — *smeħováli*: škriň. modr. 5 3 ty so ta isti, katerim smo se my nekádaj *posmehuváli*. traun. 34 16 so se meni špotlivo *posmehováli*. ravn. 2 43 so se jim *posmehováli*. — *smeħovála* (dual): rog. 2 328 sta se temu *posmehuvála*.

sramújem: *sramová�*: preš. 81 kak dôlgo se (bóš) pred ľudmi *sramovál?* lev. pes. 2 159 novine pa kmalu aje je *sramová�*. — *sramovála*: rog. 2 68 *sramuvála* se ni nikóger. — *sramováli*: traun. 34 1 ony so mene po krivim *zasramuváli*. 60 10 kateri so tebe *za-sramováli*. preš. 34 môji so mene *sramváli* se.

stanújem: *stanovála* (dual): rog. 2 324 ú Arabiji ú tem mestí Aegea *stanuvála* sta dva brumna zakónska.

-*štújem*: *štěvá�*: ravn. 2 52 lubeznivo je svoje stariše *spoštoval*. — *štěváli*: rog. 2 645 pokazat s tem, de bi bily le to iz to doužno častjo *špoštuvali*. — *štěvále*: preš. 134 zvestó jubézen bôdo boł *spoštvále*.

-*trebújem*: *-treborá�*: ravn. ber. 12 nobene pomôci ni *potrebová�*. — *trebovali*: škriň. modr. 16 25 kakor so od tebe *potrebuváli*.

vojskújem: *vojskovála* (dual): rog. 2 603 oba na enako vižo sta se *vojskuvála*.

žalújem: *žalová�*: preš. 81 o gódec, kako dôlgo boš še *žalová�?* — *žalovála*: škrb. 1 362 kdo vé, al sim *obžalvála* moje grehe prav? — *žalovále*: preš. 188 samice so pozáblene *žalvále*.

U sing. masc., rijetko u ostalim oblicima, dolazi *otegnuti* naglas na *o* u nastavku ova: *ðoval èval úval*. Tako dolazi često u *Rogerija*. Evo dva tri li primjera:

darúval: 2 22 je po jede vsagdan *darúval* tajste.

dvigúval: 2 30 *uzdigúval* se je čez nega *Sebastus*.

imenúval: 2 30 *imenúval* so je eno pravo vinsko trto. 2 267 Adam *imeníval* je svojo ženo *Evo*.

-lizúval: 2 571 raduvá� se je okoli nega inu *prlizúval* ta svejt.

-mišlúval: 2 51 Alexius *spremišlúval* je ta urtel inu sodbo božjo.

-*prašúval*: 2 163 je nega *sprašúval*, kaj bo imèl sturyti.
pridigúval: 2 87 iz velikim flisam *pridigúval* je tem Judam.
radúval: 2 389 iz katerim se je *radíval*.
-smehúval: 2 31 s. Mohor *posmehúval* se je groznosti tega oblastnyka.

stanúval: 2 105 *stanúval* je ú eni vase.
-štúval: 2 21 tega *spoštúval* bo moj oče.
-trjúval: 2 41 kateru *potrjúval* je Judas Thadaeus ú tem.
varúval: 2 50 mèrkal je sam na se inu *varúval* pred grèjhama.
 415 *varúval* je skrbnú te nemu ù skrb dane duše pred tim paklén-skim volkam.

-*vedúval*: 2 30 Sebastus je *prepovedúval* tu pridiguajne. 2 45 iz tèm *zapovedúval* je, de bi se poftisali to nadolžnost teh otrùk imeti.
verúval: 2 30 kateri bode *verúval* inu krščen, ta bo izvlečan.
-znanúval: 2 87 tem *oznanúval* je Jezusa. 353 le tega pred Turki *oznanúval* je.

pridigúvala: 2 401 tukaj *pridigúvala* sta Jezusa inu za praviga bogà oznanuvála.

vojskóvala: 2 505 s. Katarina srénu se je *vojskóvala* čez tega grozniga doujáka. 2 503 kaku se je *vojskúvala* ta današna sréna soldatina! uz: *vojskovála*: 2 332 ona se z nimi *vojskuvála* itd.

Ovako naglašivati sâm nijesam čuo nikada, ali mora da postoji, kad dolazi dosta često u Rogerija, nu u knízi vaļalo bi samo: *ra-dòval* potrjèval. — U Levstikovim pjesmama (Lubljana 1891) dolazi -oval to je -oval i -oval n. pr.:

caróval: 2 252 ti besédoj, pesnijo ne boš *caróval*.
vigóval: 2 243 pévec je iz dima zubeļ *povzdigóval*.
samóval: 1 154 po skalah *samóval* na starost junák.
žalóval: 1 208 *žalóval* je vedno in vedno solzil.
dardóval: 186 v Kosovem ravnem je sveti oltár zidan na grob, kjer za naše naróde Miloš *daróval* krvavi je dar.
imenóval: 2 81 nihče te osla *imenóval* ne bo. 2 165 povsod *imenóval* se bode prvák.
vojskóval: 1 15 pokáj bi se *vojskóval*? itd.

Oni glagoli, koji imaju u infinitivu naglas *na kojem slogu pred ovati*, ne mijenjaju ga ni u tom participu: *vároval*: *vároval* *várovala*.

omádeževati: *omádeževali*: traun. 105 39 ony so se v nyh dělih *omádežùvali*.

mílovali: *míloval*: ravn. 2 256 on ni le *míloral*, v djaňu je vsmíléne skazal. 2 184 krégaló in *mílvalo* jih je okó.

obědovati: *obědoval*: ravn. 2 181 Jezus je en krat pr nekšimu farizeju *obědoval*.

obrékovati: *obrékovali*: ravn. ber. 128 kteri so ga za to *obrékovali*.

škódovati: škódovať: traun. 88 34 moji zvestobi ne bóm škódovať.

povézovat: *povézoval*: ravn. 2 205 nihčer ne pržiga luči, de bi jo pod mérnik *povézoval*.

várovali: *vároval*: traun. 10 bog je něga vselej *várúval*. 22 prosí, de bi ga bóg še za napej *obvároval*. 30 21 ti jih boš v tvojim šotorji pred jezičním zupér govorjeňam *obvárúval*. — *várovala*: traun. 39 12 tvoja rěsnica me bó vselej *várúvala*. — *várovale*: traun. 24 21* nedôlžnost in pravica bodo mene *obvárúvale*. 60 8* one ga bodo *obvárúvale*.

vérovali: vérovalo: ravn. 2 118 veliko jih je vá ní vérovalo. —
vérovali: ravn. 2 121 in on in vsa négova hiša so vá ní vérovali.

U Ravnikara ima mnogo tako naglašenijeh glagola, ali so i mnogi opako i tvorenji i naglašeni.

Prijegled naglasa, kako se mijenja prema naglasu u sing. masc.

1. Naglas na zadném slogu.

bál bála hálo-

a) Otegnuti dugi.

píl píla pílo
minúl minúla minúlo
spál spála spálo

lovíl lovíla lovílo
žgál žgála žgálo
dajál dajála dajálo.

c) Otisnuti kratki.

α) Broj sloga se ne mijenja:

šěl šlā šlō

cvetël cvetlä cvetlö.

3) Broj sloga u ostalim padežima raste:

znäl znála ználo
vrnäl vrnila vrnílo
zdäl zdéla zdélo
trpäl trpela trpélo

kläl klála klálo
mežäl mežála mežálo
igräl igrála igrálo
kupoväl kupovála kupoválo

2. Naglas na predzadném slogu.

a) Otegnuti.

α) U osnovama na suglasno, broj slogova se ne mijenja:
nésel nèsla nèslo	bódel bòdla bòdlo.
β) U osnovama na suglasno, broj slogova raste:	
αα) máhnil mahníla mahnílo	górel goréla gorélo
hítel hitéla hitélo	sélil selíla selílo
dížal držála držálo	nòsil nosíla nosílo
lúbil lubila lubílo	čèsal česála česálo
kázal kazál kazálo	glòdal glodála glodálo
trénil treníla trenílo	trepétal trepetála trepetálo
utónil utoníla utonílo	ropótal ropotála ropotálo
ògnil ogníla ognílo	kraléval krajevála krajeválo
lètel letéla letélo	daròval darovála darovála.
ββ) píhnil píhnila píhnilo	korístil korístila korístilo
vídel vídela vídeло	zaznával zaznávala zaznávalo
slíšal slíšala slíšalo	minéval minévala minévalo
právil právila právilo	trobéntal trobéntala trobéntalo
délal délala délalo	kokodákál kokodákala kokodákalo.
jénal jénala jénalo	

b) Otisnuti.

- α) U osnovama na suglasno, broj slogova se ne mijenja:
 trésel trésla tréšlo gôdel gódla gódlo.

β) U osnovama na samoglasno, broj slogova raste:
 prâvdal prâvdala prâvdalo
 plâval plâvala plâvalo
 večérjal večérjala večérjalo
 kokodâjsal kokodâjsala kokodâjsalo.

3. Naglas daće prama početku riječi nego na predzadnjem slogu.

júžinal júžinala júžinalo
máličal máličala máličalo
kolédoval kolédovala kolédovalo
prídigoval prídigovala prídigovalo
zájutrkoval zájutrkovala zájutrkovalo.

(Svršiće se drugi put.)